

ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวภัทราพันธ์ หรรษ์รักวิทย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

133.15
๙๙75 ๙
7.3

ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมสาริตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวภัทราพันธ์ หุ่นรักวิทย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2545

๒152117

ภัทรพันธ์ หรรษ์รักวิทย. (2545). ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัด
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
 เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อ
 พฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขต
 ดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีพฤติกรรม
 การประหยัดต่ำ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่ม
 ทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และกลุ่มควบคุมไม่ได้รับ
 การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เครื่องมือที่ใช้คือโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และแบบสอบถามพฤติกรรมการ
 การประหยัด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ $t - test$

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
2. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีพฤติกรรมการประหยัดมากกว่านักเรียนที่
 ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF STORYLINE LEARNING ON SAVING BEHAVIOR OF
MATHAYOM SUKSA I STUDENTS OF SECONDARY DEMONSTRATION SCHOOL
OF RAJABHAT INSTITUTE SUAN SUNANDHA IN KHET DUSIT , BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

MISS PATTARAPAN ROONRUKWIT

Present in partial fulfillment of requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

october

2002

Pattarapan Roonrukwit.(2002). The Effect Of Storyline Learning On Saving Behavior Of Mathayom Suksa I Students Of SECONDARY DEMONSTRATION SCHOOL OF RAJABHAT INSTITUTE SUAN SUNANDHA In Khet Dusit , Bangkok. Master's Project , M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assoc. Prof. Dr. Aree Punmanee.

The purpose of this experimental research was to study the effect of storyline learning on saving behavior of mathayom suksa I students of secondary Demonstration School of Rajabhat Institute Suan Sunandha In Khet Dusit , Bangkok in the academic year 2002. The 30 subjects were randomly selected from Mathayom Suksa I students whose saving behavior were low. Then they were randomly divided into the experimental group and the control group. Each group consisted of 15 students. The experimental group was exposed to storyline learning whereas the control group was not. The instruments were the storyline learning program and the saving behavior in learning questionnaires. The data was analyzed by t - test.

The results were as follows :

1. The saving behavior in learning of students who were exposed to storyline learning was significantly higher than before the experiment at .01 level.
2. The saving behavior in learning of students who were not exposed to storyline learning was significantly higher than before the experiment at .01 level.
3. The saving behavior in learning of students who were exposed to storyline learning was significantly higher than the others who was not exposed to storyline learning at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

..... Dr. Ari Pannam

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

..... Dr. Ari Pannam

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

คณะกรรมการสอบ

..... Dr. Ari Pannam ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี)

..... Dr. W. Laksan Pongsakha กรรมการ

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

..... Dr. Pasana Jorntani กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พาสณา จุฬรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... Dr. Komphet Jantakul คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จันทรศุกุล)

วันที่ 3 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ กรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อรรถพล อนันตวรสกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำในเรื่องการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ซึ่งทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำพร มากรักษา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อัมรา รัชมณี อาจารย์ไพเราะ มากรักษา และอาจารย์ จิตราภรณ์ ดั่งจุมพล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำ

ขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณภัทรพร หรุ่นรักวิทย์ และเพื่อนๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา รวมถึงเพื่อนๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ภาคพิเศษ ที่คอยให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจ ด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณมารดาที่เลี้ยงดู และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง และขออุทิศให้กับบิดาที่ล่วงลับไปแล้ว รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานทางการศึกษา และประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	8
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์.....	9
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	34
	งานวิจัยในประเทศ.....	34
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด.....	36
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	39
	งานวิจัยในประเทศ.....	40
3	การดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	42
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	42
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	42
	แบบแผนการทดลอง.....	45
	วิธีดำเนินการทดลอง.....	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	50
บทย่อ.....	50
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	50
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	50
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	50
วิธีดำเนินการทดลอง.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	51
อภิปรายผล.....	51
ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	62
ภาคผนวก ก.....	63
ภาคผนวก ข.....	117
ภาคผนวก ค.....	126
ภาคผนวก ง.....	
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	133

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแผนการวิจัยแบบ Ramdomized Control Group Pretest – Posttest Design.....	45
2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบ สดอริไลน์.....	48
3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการเรียนรู้แบบ สดอริไลน์.....	48
4 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบ สดอริไลน์กับนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสดอริไลน์.....	49
5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด.....	124
6 แสดงคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสดอริไลน์.....	127
7 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก่อน และหลังได้รับการเรียนรู้แบบสดอริไลน์.....	128
8 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ก่อน และหลังได้รับการเรียนรู้แบบสดอริไลน์.....	129

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพการณ์ของประเทศไทยในขณะนี้ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านสังคมที่ประชาชนมีวิถีชีวิตที่ซับซ้อนมากขึ้น ด้านการศึกษาที่มีการขยายโอกาสไปสู่ชนบทและกลุ่มผู้เรียนด้อยโอกาส รวมทั้งมีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านระบบข่าวสารข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมีศักยภาพสูงสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายทั่วโลกได้ในเวลาอันรวดเร็ว ด้านสิ่งแวดล้อมที่ทรัพยากรธรรมชาติมีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่อง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจที่เกิดวิกฤตคล้ายเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ของโลก ค.ศ.1929 (ผาสุก พงษ์ไพจิตร : 2 , 2545.)

ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงจนถึงขั้นวิกฤตเริ่มขึ้นตั้งแต่กลางปี 2539 จนกระทั่งในปี 2541 เกิดภาวะเศรษฐกิจอ่อนตัว การส่งออกลดลง มีการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ ประกอบด้วย เงินกู้จากกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (Overseas Economic Cooperation Fund : OECF) เงินกู้จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Japanese Export-Import Bank : J. EXIM Bank) และเงินกู้จากธนาคารโลก (World Bank) โดยเงินกู้เหล่านี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำมาลงทุนให้เกิดผลผลิต และการสร้างงานภายในประเทศ รวมทั้งเพื่อบรรเทาผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจ (แผนกบริการวิชาการ. 2544 : 3) แต่ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวก็ยังคงอยู่และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ปัญหาเช่นนี้เป็นพื้นฐานเชื่อมโยงกับปัญหาสำคัญหลายปัญหา เช่น ปัญหาเด็กเร่ร่อน อาชญากรรม โจรกรรม การขายบริการทางเพศ การทะเลาะวิวาท การพนัน การทำแท้ง การแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมไปถึงปัญหาความยากจนที่เป็นปัญหาเรื้อรังมานาน

จากผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวเหล่านี้ รวมทั้งลักษณะของคนไทยจำนวนมากที่มีการกินอยู่เกินฐานะทางเศรษฐกิจของตน การอุปโภค บริโภคฟุ้งเฟ้อ ไม่เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจของชาติ งานพิธีต่างๆ ที่จัดขึ้นทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานศพ งานวันเกิด ฯลฯ เป็นไปอย่างฟุ่มเฟือย แอวกะและใช้เวลามากเกินความจำเป็น นอกจากนี้ยังมีการหมกมุ่นการพนัน เครื่องทองของเมาและอบายมุข (ประวิทย์ ชูกำเนิด. 2522 : 30-35) ปัญหาเศรษฐกิจจึงเป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และการแก้ปัญหาให้ได้ประสิทธิผลควรเริ่มจากพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน ซึ่งจะต้องเติบโตเป็นอนาคตและเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป ให้มีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ มีพฤติกรรมกระทำความผิด เนื่องจากในขณะนี้เยาวชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความฟุ่มเฟือย ตัวอย่างเช่นมักจะทิ้งขว้างของใช้ส่วนตัว ขาดจิตสำนึกในการประหยัด นิยมการเลียนแบบสื่อโฆษณาในการใช้เครื่องอุปโภคบริโภคซึ่งสวนกับกระแสเศรษฐกิจปัจจุบัน พฤติกรรมอีกประการหนึ่งที่เป็นที่นิยมคือการใช้วิธีการให้ของขวัญที่มีราคาสูง หรือมีพฤติกรรมการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายอื่น เช่น ชอบรับประทานอาหารตามร้านอาหาร มีการเลี้ยงสังสรรค์วันสำคัญต่างๆ เช่น งานฉลองวันเกิด และชอบอาหารที่มีราคาแพงประเภทอาหารฝรั่ง (นิตยา กัทธิตะพันธ์. 2544 : 17) รวมไปถึงพฤติกรรมในการแต่งกาย เช่น การใช้เครื่องประดับราคาแพงประเภทสร้อยคอทองคำ การมีอุปกรณ์สื่อสารที่

ทันสมัย เช่น โทรศัพท์มือถือ เพจเจอร์ ซึ่งสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ห้ามนำมาโรงเรียน แต่นักเรียนก็มักจะฝ่าฝืนกฎ และพยายามอวดกันมีสมบัติหรือแข่งขันกันมีของยี่ห้อ ของนอก ราคาแพง ฟุ่มเฟือย โดยแอบกระซิบหรือนำไปใช้กันนอกโรงเรียน นอกจากนั้นมีการมั่วสุมในแหล่งบันเทิงต่างๆ เช่น บ่อนพนัน ซึ่งเป็นการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยอย่างยิ่ง (นิตยา กัทลิตระพันธุ์. 2544 : 16)

นอกจากนั้นเยาวชนยังมีพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่เห็นคุณค่า เช่น การเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ขณะทำกิจกรรมอื่น รวมไปถึงการใช้น้ำประปาเสร็จแล้วมักจะไม่ปิดก๊อกน้ำให้สนิททำให้น้ำไหลทิ้งไปอย่างไร้ประโยชน์ ซึ่งการกระทำเหล่านี้ทำให้สิ้นเปลืองไปอย่างน่าเสียดาย ดังจะเห็นได้จากสถิติการใช้พลังงานไฟฟ้าของประเทศ ในปีงบประมาณ 2543 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 1,651,604 คน และมีปริมาณการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าเป็นจำนวน 20,737.71 ล้านกิโลวัตต์ ส่วนในปีงบประมาณ 2544 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 1,591,836 คน และมีปริมาณการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าเป็นจำนวน 24,247.49 ล้านกิโลวัตต์ จะเห็นได้ว่าการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจำนวน 3,509.78 ล้านกิโลวัตต์ (แผนกวิเคราะห์และพยากรณ์พลังไฟฟ้า ฝ่ายเศรษฐกิจพลังไฟฟ้า การไฟฟ้านครหลวง .2544 : 2) ส่วนสถิติของการใช้น้ำประปานั้น ในปี 2538 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 1,241,380 คน ในเวลา 1 เดือนมีปริมาณน้ำใช้เฉลี่ยต่อคนจำนวน 59.4 ลูกบาศก์เมตร ในปี 2539 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 1,289,168 คน ในเวลา 1 เดือนมีปริมาณน้ำใช้เฉลี่ยต่อคนจำนวน 59.5 ลูกบาศก์เมตร ในปี 2540 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 1,341,838 คน ในเวลา 1 เดือนมีปริมาณน้ำใช้เฉลี่ยต่อคนจำนวน 58.8 ลูกบาศก์เมตร ในปี 2541 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 1,369,728 คน ในเวลา 1 เดือนมีปริมาณน้ำใช้เฉลี่ยต่อคนจำนวน 55.4 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีปริมาณการใช้น้ำลดลงบ้าง แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับที่สูง (ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ การประปานครหลวง. 2540 : 4)

จากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะพัฒนาพฤติกรรมกระหายของเยาวชนไทย โดยเริ่มต้นที่โรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นสถาบันสำคัญที่มีหน้าที่กล่อมเกลาลักษณะนิสัยของเยาวชนต่อจากสถาบันครอบครัว กล่าวคือควรสร้างให้เยาวชนมีพฤติกรรมใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต ลดพฤติกรรมบริโภคที่ฟุ่มเฟือยและฟุ้งเฟ้อเกินความจำเป็น รวมทั้งให้เยาวชนตระหนักถึงความจำเป็นและวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการบริโภค เช่นการรับประทานอาหารเพื่อบำรุงสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงไม่ใช่เพียงเพื่อเอร็ดอร่อย โก้เก๋ ฟุ้งเฟ้อ อวดฐานะเท่านั้น

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเคยเป็นนักศึกษาฝึกสอนที่โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา สังเกตพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จึงทำให้นักเรียนไม่ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพย์สิน เวลา สิ่งของเครื่องใช้ และทรัพยากรธรรมชาติส่วนรวม โดยมักพบสิ่งของและอุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระเป๋ เป็นต้น ถูกทิ้งและหาเจ้าของไม่พบ รวมไปถึงการเปิดน้ำและไฟฟ้าทิ้งไว้ในห้องเรียน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนทุกชั้นมีพฤติกรรมกระหายต่ำ โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ปรากฏว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรมกระหายต่ำที่สุดจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 92 คน มีผู้ที่มีพฤติกรรมกระหายต่ำในด้านการประหยัดทรัพย์สิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 84.7 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนทั้งหมด 89 คน มีผู้ที่มีพฤติกรรมกระหายต่ำในด้านการประหยัดทรัพย์สิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 75.28 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนทั้งหมด 87 คน มีผู้ที่มีพฤติกรรมกระหายต่ำในด้านการประหยัดทรัพย์สิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 79.31

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้น สรุปได้ว่านักเรียนน่าจะมีปัญหาเรื่องการประหยัด ดังที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาได้กล่าวถึงการประหยัดไว้ว่าการประหยัดเป็นการรู้จักออมทรัพย์สิน เวลา สิ่งของเครื่องใช้รวมไปถึงทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ทั้งส่วนตนและสังคม

การพัฒนาการประหยัดสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่ม การใช้การเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง การใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจจะพัฒนาความประหยัดของนักเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เนื่องจากเป็นเทคนิคการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคหนึ่งซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นเทคนิคการสอนที่มีความชัดเจนในเรื่องการบูรณาการกับเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคหนึ่งที่สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 23, 24 และ 25 (อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ. 2544 : 41) ดังที่มีการวิเคราะห์เปรียบเทียบไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งบูรณาการตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ซึ่งการใช้วิธีสตอรี่ไลน์เป็นการใช้การบูรณาการทั้งกระบวนการในด้านการกำหนดการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในกระบวนการของสตอรี่ไลน์มีคำถามหลักที่เป็นเครื่องมือท้าทายให้เกิดการคิดและการทำกิจกรรมที่น่าสนใจ นำติดตามเพื่อหาคำตอบ นอกจากนั้นนักเรียนจะเกิดความรู้สึกว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนนั้น เขาเป็นผู้สร้างและผู้เกี่ยวข้อง ในด้านการกำหนดการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการฝึกทักษะการคิด การจัดการ และการแก้ปัญหา ในกิจกรรมของสตอรี่ไลน์นั้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และไม่เบื่อโดยเรียนรู้จากของจริงที่ตนเองได้ค้นพบ ในด้านกำหนดการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างมีสัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสตอรี่ไลน์มีการผสมผสานทักษะตลอดกระบวนการ มีเนื้อหาจากการค้นพบของนักเรียนเองซึ่งเป็นเรื่องจริงในสังคมพร้อมกับพัฒนาค่านิยมควบคู่ไปด้วย กิจกรรมที่เป็นจินตนาการหรือการแก้ปัญหาจะเป็นตัวกระตุ้นให้คิด ในด้านการกำหนดให้มีการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สตอรี่ไลน์ได้สร้างเสริมบรรยากาศของความเข้าใจ และเคารพความคิดซึ่งกันและกัน ในด้านการกำหนดให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ สตอรี่ไลน์ให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลถึงเนื้อหาที่เกิดขึ้นในสังคม และการที่จะได้เนื้อหาหรือข้อมูลต่างๆ ได้นั้น นักเรียนต้องใช้แหล่งความรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่หรือบุคคลเพื่อจะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ซึ่งวิธีนี้ได้เน้นให้นักเรียนได้พัฒนารูปแบบแนวคิดที่นักเรียนได้คิดขึ้นเองก่อนและสุดท้ายเขาต้องพิสูจน์สิ่งที่เขาได้คิดไว้ด้วยการเรียนรู้จากการค้นพบจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และในขั้นสุดท้าย นักเรียนควรที่จะไปศึกษาจากแหล่งข้อมูลจริงหรือเชิญบุคคลากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญมาอภิปรายซักถามหรือรวบรวมข้อสงสัย เพื่อศึกษาเพิ่มเติม ในด้านการกำหนดการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง ซึ่งวิธีสตอรี่ไลน์เน้นการเห็นคุณค่าของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกได้ และได้รับการยอมรับ ผลงานของนักเรียนเกิดจากการค้นคว้า การคิด การสร้างจินตนาการ การแก้ปัญหา และความรับผิดชอบ และสุดท้ายในด้านการกำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ สตอรี่ไลน์เป็นทางเลือกหนึ่งที่ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหการเรียนในห้องเรียน ปัญหาในห้องเรียนอาจเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับนักเรียนหรือการสอนของครู ซึ่งการใช้สตอรี่ไลน์แก้ไขปัญหาก็ต้องขึ้นอยู่กับบริบทของปัญหาแต่ละห้องเรียน

เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายและได้ผลดี (วลัย พานิช . 2545 : 2) การใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จึงเป็นวิธีการที่ใช้การบูรณาการความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นวิธีการที่มีชีวิตชีวา ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบทเรียนอย่างกระตือรือร้น ผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันสร้างเรื่องที่น่าสนใจ และสนุกสนาน การมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ซึ่งการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเช่นนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและมีความหมายต่อตัวเขาเอง การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง และจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกผูกพัน และรู้สึกรับผิดชอบที่จะเรียนรู้ต่อไป (ทิตนา แคมมณี. 2545 : 130) ดงงานวิจัยของจิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 88) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการเรียนรู้สตอรีไลน์ (Storyline) กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สตอรีไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สตอรีไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ วังะฮาด (2543 : 76) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสตอรีไลน์ เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยวิธีสตอรีไลน์เป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้า แสดงออก และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น ใฝ่เรียนรู้ รู้จักวางแผนการทำงาน มีโอกาสทำงานเป็นคณะ ได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาและได้แก้ปัญหาร่วมกัน ตลอดจนมีความรู้เรื่อง สนุกสนาน กับการเรียนรู้ นอกจากนี้การสอนโดยวิธีสตอรีไลน์ช่วยให้ผู้เรียนซึมซับความรู้ที่ละน้อย เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดแทรกความรู้ เจตคติเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นกระบวนการการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จึงมีความสอดคล้องกับหลักสูตรซึ่งได้อธิบายในส่วนของความประหยัดไว้ดังนี้ " ศึกษารูปแบบเรื่องราวของการกระทำของคนที่มีการประหยัด อภิปรายเปรียบเทียบให้เห็นผลที่เกิดขึ้นจากการประหยัดและความฟุ่มเฟือย ฝึกตัดสินใจเลือกกว่าควรกระทำแบบใดอย่างมีเหตุผล สรุปและกำหนดแนวปฏิบัติ ฝึกเป็นคนประหยัดโดยใช้วิธีการควบคุมเรื่องการใช้สิ่งต่างๆ การใช้จ่ายด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพตนเองและครอบครัว อภิปรายผลที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ บอกความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตนเป็นคนประหยัด และการปฏิบัติตนเป็นคนฟุ่มเฟือย นำผลจากการอภิปรายไปกำหนดเป็นแนวปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติ ประเมินตนเอง ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติให้ดีขึ้น เพื่อให้เห็นคุณค่าของการประหยัด เกิดความชื่นชมบุคคลที่มีนิสัยประหยัด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม สามารถปฏิบัติตนเป็นคนประหยัด รู้จักความพอดี จนสามารถสร้างอนาคตให้แก่ตนเองได้ " (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 60 – 61) ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกตัดสินใจ ซึ่งส่งผลในการสร้างคุณลักษณะการประหยัดให้แก่ผู้เรียนซ้ำๆ จนกระทั่งเป็นนิสัย และเมื่อผู้เรียนมีพร้อมทั้งด้านสติปัญญา และคุณธรรมก็จะเป็นคนที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2542 : 16) ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทางสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่นเดียวกับกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคน โดย

หมายถึงการพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนไทยซึ่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สังคม และของชาติในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ และสังคมแห่งชาติ . 2539 : 33)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบ สดอริไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏ สวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการเรียนรู้แบบ สดอริไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการไม่ได้รับการเรียนรู้แบบ สดอริไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสดอริไลน์กับนักเรียน ที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสดอริไลน์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นประโยชน์แก่ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร ในการนำการเรียนรู้ แบบสดอริไลน์ไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมการประหยัดต่ำจำนวน 78 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน มัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมการประหยัดต่ำ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้การเรียนรู้แบบสดอริไลน์
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการประหยัด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้การเรียนรู้แบบสดอริไลน์
หมายถึงวิธีการที่ผู้วิจัยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนดำเนินเรื่อง ตามที่ผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องคร่าวๆไว้ให้ โดยเป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยใช้

คำถามสำคัญหรือคำถามหลักเป็นตัวเชื่อมโยงเรื่อง เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นนำ

เป็นขั้นที่ผู้วิจัยให้นักเรียนดูรูปภาพ หรือกรณีตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงปัญหาและหัวเรื่องที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 ขั้นสอน

เป็นขั้นที่นักเรียนแบ่งกลุ่มและดำเนินการทำกิจกรรมเพื่อดำเนินเรื่องไปตามขั้นตอนที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายโดยมีคำถามสำคัญเป็นตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่องไปจนจบ ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ซึ่งในการทดลองนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้กิจกรรมครั้งที่ 2 - 4 ใช้องค์ประกอบที่ 1 - 3 ได้แก่ จากตัวละคร และวิถีชีวิต ส่วนกิจกรรมครั้งที่ 5 - 11 ใช้องค์ประกอบที่ 4 ได้แก่ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยเหตุการณ์หลากหลายเหตุการณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จาก ได้แก่ บ้านของแต่ละครอบครัวที่สร้างขึ้นจากเศษวัสดุต่างๆ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องสร้างขึ้นด้วยการคำนึงถึงความปลอดภัย เช่นการสร้างหน้าต่างเพื่อเป็นการประหยัดไฟ ไม่ต้องใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

2. ตัวละคร ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว โดยกำหนดบทบาทและพฤติกรรมการประหยัด

3. วิถีชีวิต ได้แก่ การดำเนินชีวิตโดยปกติของสมาชิกในแต่ละครอบครัวในสถานที่และเวลาตามฉากนั้นๆ

4. เหตุการณ์ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่สมาชิกในแต่ละครอบครัวต้องเผชิญและนำมาแก้ไขปัญหานั้นให้เหตุการณ์ต่างๆผ่านพ้นไปด้วยดี ซึ่งมีหลากหลายเหตุการณ์ เช่น หากคุณพ่อถูกไล่ออกจากงาน สมาชิกในครอบครัวจะวางแผนการใช้จ่ายอย่างไรจึงจะทำให้ครอบครัวอยู่รอด เป็นต้น

1.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนนำเสนอผลงานในแต่ละครั้ง และร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ พร้อมทั้งผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

2. พฤติกรรมการประหยัด

หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในเรื่องของการใช้ทรัพย์สิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองและส่วนรวมเกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้จำกัดขอบข่ายการประหยัดดังนี้

2.1 การประหยัดทรัพย์สิน ได้แก่ การรู้จักอดออม ชื้อในสิ่งที่จำเป็นโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด แต่ได้รับประโยชน์มากที่สุด รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ยับยั้งความต้องการของตนเองอันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

2.2 การประหยัดเวลา ได้แก่ การรู้จักวางแผนใช้เวลาของตนเองให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด คือ การใช้เวลาเดินทางไปโรงเรียน เดินทางกลับบ้าน ศึกษาเล่าเรียน ทำแบบฝึกหัด ทบทวนบทเรียน หาความรู้เพิ่มเติม การพักผ่อน การทำงานอดิเรก ช่วยเหลือครอบครัวและสังคม

2.3 การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ ได้แก่ การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ของตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รักษาซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา

3. กลุ่มทดลอง

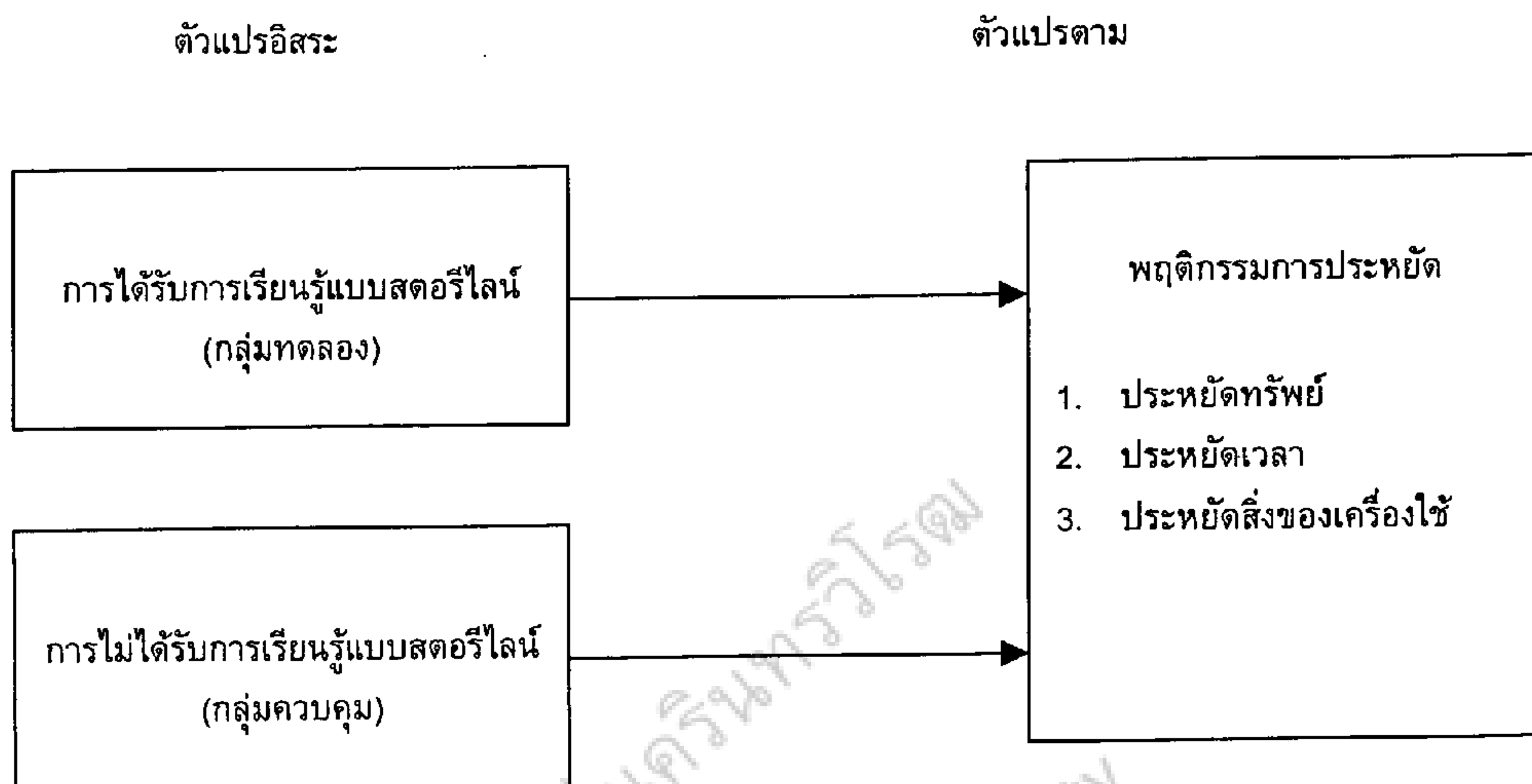
หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ จำนวน 15 คน

4. กลุ่มควบคุม

หมายถึง นักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ จำนวน 15 คน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีพฤติกรรมการประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด

2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.1.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

นักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

วันชัย จีงวิบูลย์สถิตย์ (ม.ป.ป. : 2) กล่าวว่า สตอรีไลน์คือนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน ซึ่งถูกสร้างและพัฒนาโดย Dr.Steve Bell แห่งมหาวิทยาลัย Strathclyde วิทยาเขต Jordanhill ประเทศสกอตแลนด์ และได้เผยแพร่ไปในประเทศต่างๆ ทั้งยุโรป และสหรัฐอเมริกา

อรทัย มูลคำ (2542 : 34) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นการนำทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน เช่น การบูรณาการ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงออกไปสู่ชีวิตจริง การค้นคว้าหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเพื่อประโยชน์แห่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาและกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสมซึ่งการดำเนินการเช่นนี้ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยธรรมชาติ มีชีวิตชีวา สอดคล้องกับความต้องการ สร้างความสนุกสนาน และทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2542 : 3-5) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นวิธีจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการผูกเรื่องแต่ละตอนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรียกว่าการกำหนดเส้นทางเดินเรื่องโดยใช้คำถามหลักเป็นตัวนำไปสู่การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง และเป็นการเรียนตามสภาพจริงที่มีการบูรณาการระหว่างวิชาเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

วลัย พานิช (2542 : 46) กล่าวว่า สตอรี่ไลน์มาจากคำว่า Story และ Line ซึ่งหมายถึงเส้นทางของเรื่อง แนวของเรื่องเป็นการดำเนินเรื่องที่เรียงติดต่อกันเป็นลำดับโดยใช้คำถามหลักเป็นตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่อง

วัฒนาพร ระบุทุกข์ (2544 : 78) ได้กล่าวไว้ว่า สตอรี่ไลน์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่นำแนวคิดของการบูรณาการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียนเชื่อมโยงออกไปสู่ชีวิตจริง การค้นคว้าหาความรู้ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เส้นเล่าเรื่องทำได้โดยจัดเนื้อหาวิชาต่างๆในหลักสูตรมาบูรณาการกัน และใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนของเรื่อง แล้วนำวิชาต่างๆในหลักสูตรมาบูรณาการ เช่น ภาษาไทย ศิลปะ คณิตศาสตร์ การเรียนรู้แบบนี้จะเป็นการสมมติเรื่องราวหรือสถานการณ์ขึ้นให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ ใช้ความความรู้มาแก้ปัญหา เป็นการผูกเรื่องให้ผู้เรียนแก้ปัญหาจากสถานการณ์สมมติไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริง และสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

เกรียงไกร ยิ่งสง่า (2543 : 10) กล่าวถึงสตอรี่ไลน์ไว้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิม นักเรียนจะได้เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวเชื่อมโยงออกไปสู่ชีวิตจริง การค้นคว้าหาความรู้โดยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการทำกิจกรรมและใช้ประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ที่มีความหมายด้วยตัวของเขาเอง

ชนาธิป พรกุล (2543 : 159) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ไว้ว่า เป็นวิธีที่ใช้สอนเนื้อหาหลักสูตรบูรณาการ และทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนตลอดเวลา วิธีนี้ใช้ประโยชน์ของเรื่องสร้างความรู้ที่มีความหมายและเหมือนชีวิตจริงเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้บทเรียนในทันทีและทักษะ ผู้เรียนและผู้สอนจะร่วมมือกันทำงานสร้างฉากและตัวละครให้ดำเนินเรื่องที่นำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ผู้สอนและผู้เรียนจะแบ่งปันความคิด และความรู้ลักษณะที่ทำการเรียนรู้ร่วมกัน

จิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 16) กล่าวไว้ว่าสตอรี่ไลน์หมายถึง เส้นทางของเรื่อง การดำเนินเรื่องหรือผูกเรื่องที่มีความต่อเนื่องเรียงติดต่อกันเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในสตอรี่ไลน์เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์โดยตรงที่ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านการตั้งคำถามหลัก

สนอง อินละคร (2544 : 315) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้สตอรี่ไลน์ไว้ว่าการเรียนรู้โดยใช้สตอรี่ไลน์เป็นการสอนที่บูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนเข้าด้วยกันโดยสร้างเค้าโครงเรื่อง เส้นทางดำเนินเรื่อง คำถามนำ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องหรือเหตุการณ์นั้นๆ ซึ่งเป็นการนำทฤษฎีการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน เช่น การบูรณาการ การเรียนแบบมีส่วนร่วม การเรียนแบบร่วมมือการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การค้นคว้าหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สตอรี่ไลน์ครูสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนได้ตามความเหมาะสม นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนปนเล่น หรือเล่นปนเรียน นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาไปพร้อมๆ กันได้เป็นอย่างดี

สตีย์ เบลล์ และคาเธ่ ไฟฟีลด์ (Bell and Fifeld. 1998 : 5-6) กล่าวว่า สตอรี่ไลน์เป็นแนวคิดใหม่ของการจัดการศึกษาที่เป็นบูรณาการทั้งหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีที่ว่าความรู้ที่มีความซับซ้อนและมีหลายขั้นตอน ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากความรู้เดิมของผู้เรียนส่วนหนึ่ง และประสบการณ์ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่โดยผ่านการปฏิบัติด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จึงเป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการที่บูรณาการทั้งประสบการณ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การจินตนาการ การตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานร่วมกัน ภายใต้แนวทางการดำเนินเรื่องที่ต่อเนื่องกัน โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ทั้งนี้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง

ฟิชเชอร์ (ชาริณี วิทยานิพนธ์. 2542 : 9 ; อ้างอิงจาก Fisher, 1999 : 1) ได้อธิบายความหมายของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ไว้ว่าเป็นการใช้เรื่องราวที่สร้างขึ้นอย่างมีความหมายในบริบทของชีวิตจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีโน้ตและทักษะต่างๆ โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันกำหนดจากตัวละคร แนวทางในการดำเนินเรื่องและกำหนดประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

เอลลีน สมิท และ คอลลีน เวลเลอร์กา (Elaine Smith and Colleen Vallerger. 1997 : 1) กล่าวว่าสตอรี่ไลน์คือการบูรณาการหลักสูตรซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและใช้ประสบการณ์เพื่อสร้างความรู้ที่มีความหมายด้วยตัวเองและผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ที่มีความคงทนจากผลงานที่เกิดขึ้นภายในเรื่องราวที่เต็มไปด้วยความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

จากคำจำกัดความข้างต้น สรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์หมายถึงการเรียนรู้โดยการกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องซึ่งใช้วิธีการผูกเรื่องในแต่ละตอนให้เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องและเรียงตามลำดับเหตุการณ์ และใช้คำถามเป็นตัวนำเข้าสู่การทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่บูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยนำทฤษฎีการเรียนรู้หลายทฤษฎีมาใช้ร่วมกัน ผู้เรียนและผู้สอนร่วมมือกันสร้างฉาก และตัวละครให้มีการดำเนินเรื่องและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ด้วยประสบการณ์ตรงซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจน และเป็นการจัดกิจกรรมโดยบูรณาการประสบการณ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานร่วมกัน

1.1.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

วิธีการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การผูกเรื่องเชื่อมโยงกันตามลำดับเหตุการณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญดังนี้

อรรถัย มูลคำ (2542 : 45) ได้อธิบายองค์ประกอบของการใช้วิธีสตอรี่ไลน์ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ฉาก (Setting)

ได้แก่สถานที่หรือภาพกว้างๆที่เป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของตัวละครในเรื่องนั้นๆ และจะมีเงื่อนไขของเวลาเป็นตัวกำกับด้วย เช่น เวลาปัจจุบัน เป็นต้น ส่วนสถานที่เป็นการกำหนดตามเนื้อเรื่องที่สร้างขึ้น เช่น ยานอวกาศ บ้านเรือน ชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ เป็นต้น ซึ่งผู้สอนจะต้องตั้งคำถามนำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถาม แล้วสร้างฉากนั้นขึ้นเองตามคำตอบหรือจินตนาการของตน

2. ตัวละคร (Character)

ได้แก่คนหรือสัตว์ที่มีชีวิตโลดแล่นอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะต้องให้ผู้เรียนเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในเรื่องที่จะเรียนด้วย โดยผู้เรียนจะมีฐานะเป็นตัวละครตัวหนึ่งของเรื่องโดยจะสร้างเป็นสัญลักษณ์ตุ๊กตาหรือหุ่นแทนก็ได้ ตัวละครนั้นจะมีบทบาทในการเดินเรื่องนับตั้งแต่ต้นจนจบซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและมีความรู้สึกที่ตัวละครนั้นเป็นตัวแทนของเขาจริงๆ จนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ตัวละครหรือหุ่นที่สร้างขึ้นจะต้องมีความกลมกลืนและมีความสัมพันธ์กับฉากที่สร้างขึ้น เช่น ฉากเป็นยานอวกาศตัวละครก็คือลูกเรือหรือกัปตันยานอวกาศ

3. วิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต (A Way of Life)

ได้แก่เรื่องราวที่เป็นการเดินทางชีวิตโดยปกติของตัวละครในสถานที่และเวลาตามฉากที่กำหนด เช่น กิจวัตรประจำวันของคนในแต่ละครอบครัวที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ การกินอาหารและการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า เป็นต้น

4. เหตุการณ์ (Events)

ได้แก่เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ตัวละครต้องเผชิญ เช่น การผจญภัย การท่องเที่ยว อุปสรรคในการทำงาน เป็นต้น

ชนาธิป พรกุล (2543 : 160) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การจัดฉาก (Setting the scene)

โดยระบุเวลาและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ที่ชัดเจน ผู้เรียนจะสร้างฉากไว้ในห้องเรียนหรือสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

2. มีตัวละคร (Characters)

อาจเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้ และให้ผู้เรียนสร้างบทบาทของตัวละครให้มีอายุ เชื้อชาติ บุคลิกต่างๆ กัน โดยมีผู้เรียนสวมบทบาทนั้นตลอดเรื่อง

3. การดำเนินชีวิตประจำวันของตัวละคร (A Way of life)

4. มีปัญหาหรือเหตุการณ์ (Real problems or incidents)

ต้องการแก้ไขโดยผู้สอนและ ผู้เรียนสร้างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในสถานที่นั้น ผู้เรียนที่สวมบทบาทต่างๆ ต้องช่วยกันแก้ไขปัญหา

5. กิจกรรมสรุป (Culminating activity)

ในตอนจบของเรื่องผู้เรียนจะแบ่งปันประสบการณ์ให้ผู้อื่นโดยการจัดการแสดงหรือออกไปยังสถานที่จริงเพื่อให้มีโอกาสเปรียบเทียบสิ่งที่เขาคิดสร้างขึ้นกับสภาพจริง

6. การแสดงออกและประเมิน (Reflection and assessment)

ผู้เรียนมีโอกาสสำรวจการเรียนรู้ของตนเองและประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น รวบรวมสิ่งที่เรียนรู้หรืองานต่างๆ ลงในแฟ้มงานของตน

สนอง อินละคร (2544 : 316) กล่าวถึงองค์ประกอบของสตอรี่ไลน์ไว้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ฉาก

ได้แก่สถานที่หรือภาพกว้างๆ ที่เป็นการคิดรวบยอดเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของตัวละครในเรื่องนั้นๆ และจะมีเงื่อนไขของเวลาเป็นตัวกำกับด้วย

2. ตัวละคร

ได้แก่ คนและสัตว์ที่มีชีวิตโลดแล่นอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยพยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมหรือเป็นตัวละครตัวหนึ่งในเรื่องด้วย ตัวละครจะมีบทบาทในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ และจะต้องมีความกลมกลืนและมีความสัมพันธ์กับฉากที่สร้างขึ้น

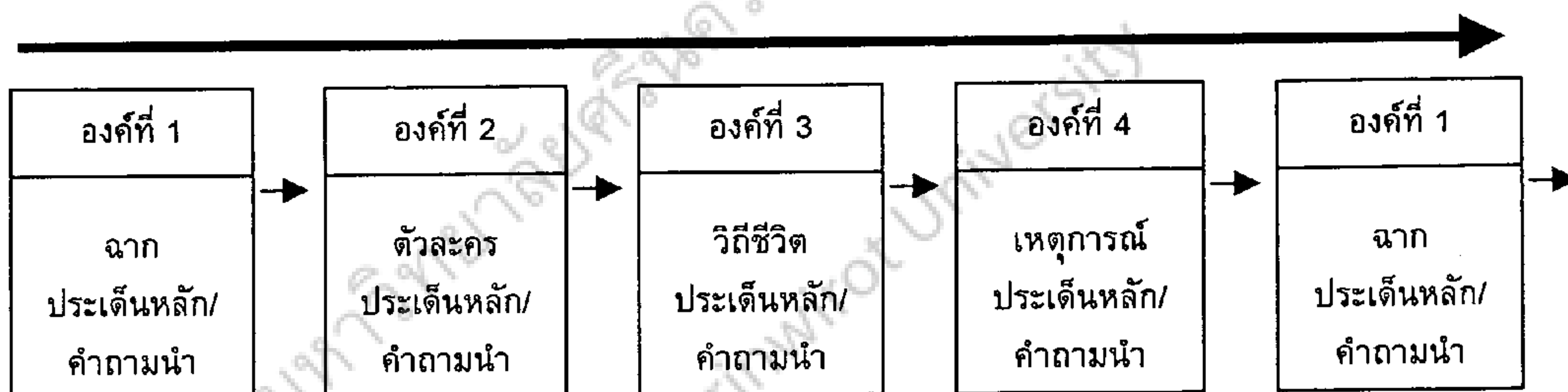
3. วิธีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต

ได้แก่เรื่องราวที่เป็นการดำเนินชีวิตโดยปกติของตัวละครในสถานที่และเวลาตามที่ฉากกำหนด

4. เหตุการณ์

ได้แก่เหตุการณ์ต่างๆหรือปัญหาต่างๆที่ตัวละครต้องประสบ ครูผู้สอนต้องตั้งคำถามนำเพื่อให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า หรือคิดหาวิธีการแก้ปัญหาหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ซึ่งในแต่ละตอนจะประกอบด้วยประเด็นหลัก และมีการตั้งคำถามนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ คำถามนำเหล่านี้จะโยงไปยังคำตอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่ประสงค์จะบูรณาการเข้าด้วยกัน ถ้าเป็นการบูรณาการหลักสูตร เส้นทางการเดินเรื่องก็ต้องสอดคล้องกับหัวเรื่องย่อยๆ ที่กำหนดไว้ ตั้งแผนภูมิแสดงเส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line)

จากแผนภูมิจะเห็นว่าเส้นทางการเดินเรื่องประกอบด้วยฉาก ตัวละคร วิธีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต เหตุการณ์ ในแต่ละองค์ประกอบจะประกอบด้วยประเด็นหลัก คือเนื้อหาสำคัญที่จะศึกษา และคำถามนำคือคำถามที่ใช้กับนักเรียนตามประเด็นหลักๆ เหล่านั้น ใน 1 ประเด็นหลักอาจมีคำถามมากกว่า 1 คำถามก็ได้ คำถามเหล่านี้จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างไม่จำกัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของเนื้อหาที่เป็นประเด็นหลัก ความสามารถในการใช้คำถามของผู้สอน ความกระตือรือร้นในการเรียน และประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคนที่จะถ่ายทอดซึ่งกันและกัน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของของสตอรี่ไลน์สรุปได้ว่าการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์จะประกอบไปด้วยฉาก ตัวละคร วิธีชีวิตหรือการดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนคิดหาวิธีการแก้ไขให้เหตุการณ์นั้นๆ ผ่านพ้นไปได้ และในแต่ละตอนหรือในแต่ละองค์ประกอบจะใช้คำถามนำในกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และพยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบของคำถามเหล่านั้น ซึ่งเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นด้วยตนเองจากประสบการณ์ที่ตนเองได้ประสบจริง

1.1.3 ลักษณะการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

อรรถพล อนันตวรสกุล (2542 : 5-6) ได้กล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ว่า

1. มีเส้นทางเดินเรื่องที่ดำเนินเรื่องอย่างมีเหตุผลและมีการเรียงลำดับขั้นตอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 ของวิธีสตอรีไลน์
2. มีคำถามหลักเป็นตัวเชื่อมโยงแต่ละฉากซึ่งผู้เรียนต้องเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมต่างๆ
3. ฉากแต่ละฉากในสตอรีไลน์เป็นสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นแสวงหาคำตอบจากประสบการณ์โดยตรง
4. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยการแสวงหาคำตอบจากคำถามหลักที่ครูกำหนดขึ้น
5. มีการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้จากหลากหลายสาขาวิชา
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่างๆ
7. ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมุ่งพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการตัดสินใจผ่านกิจกรรมต่างๆ
10. มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ จากห้องเรียนออกไปสู่ชุมชนและชีวิตจริงของผู้เรียน
11. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ สนุกสนาน มีชีวิตชีวา มีความสุข และตระหนักในคุณค่าของการเรียนรู้

สนอง อินละคร (2544 : 316) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้โดยใช้สตอรีไลน์ ดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ การจัดห้องจะหมุนเวียนแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เรียนรู้ อาจจัดเป็นกลุ่มได้รวมเงาไม้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพโรงเรียนและภูมิประเทศเป็นหลัก
2. บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็นกัลยาณมิตรต่อเด็ก มีความรัก เอื้ออาทร เด็กนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ และสร้างผลงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และมีความสุขในการเรียนรู้
3. วิธีการเรียนรู้ นักเรียนจะค้นคว้าหาความรู้และสร้างผลงานด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม นักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนจะกระตือรือร้นพยายามค้นหาคำตอบว่ามีสิ่งใดบ้างที่เหมือนกันหรือต่างกันจากผลงานของคนอื่นหรือกลุ่มอื่น
4. การค้นหาความรู้ นักเรียนได้สืบค้นหาคำตอบตามที่ถามหรือกลุ่มต้องการ ครูนำเอกสาร หนังสือให้นักเรียนค้นคว้า หรือให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งอื่น

อรรถัย มูลคำ (2544 : 33) กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

1. เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ของตนเอง และสิ่งสำคัญที่สุดที่ครูผู้สอนจะต้องรู้ก็คือ ความรู้ ประสบการณ์และทักษะเดิมของ

นักเรียนในชั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญหรือจุดเริ่มต้นของการออกแบบหัวเรื่อง เพื่อสร้างความรู้ ประสบการณ์ และทักษะใหม่ของผู้เรียน

2. สร้างความตื่นตัวให้กับผู้เรียนตลอดเวลาโดยการใช้วิธีตั้งคำถามของครูผู้สอน การเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์นั้นผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยจะเน้นเรื่องการแก้ปัญหา และการตัดสินใจซึ่งจะช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา ทักษะและทัศนคติ การเข้ามามีส่วนร่วมในการเขียน หนังสือประกอบภาพ / หนังสือเล่มเล็ก เนื้อหาที่สร้างขึ้นในหนังสือนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้สามัญสำนึก ในการสำรวจสิ่งแวดล้อมของตนเอง ซึ่งจะเป็นการแสดงออกทางความคิดในเรื่องเกี่ยวกับการค้นพบของผู้เรียนแต่ละคน

3. สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมหรือเป็นเจ้าของในการสร้างเรื่องราวต่างๆ ทั้งในเรื่องของสถานที่ ผู้คนที่อยู่อาศัย การดำเนินชีวิต ตลอดจนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องล้วนแต่เป็นเรื่องราวที่ผู้เรียนร่วมกันคิด และสร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งจินตนาการทั้งสิ้น

4. เป็นโครงสร้างที่ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน ผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนรู้ค่อยๆ พัฒนาไปอย่างมั่นคง ผู้เรียนจะรู้สึกว่าตัวเองไม่ถูกทอดทิ้ง และเมื่อมีโอกาสเท่าเทียมกันในการแสดงความสามารถที่แต่ละคนถนัดและสนใจใฝ่รู้ เพราะโครงเรื่องที่เขียนขึ้นนั้นทุกคนจะได้รับบทบาท และการกล่าวถึงอย่างสม่ำเสมอ ครูก็สามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนได้โดยใช้พื้นฐานของเรื่อง และลำดับขั้นตอนต่างๆที่ผู้เรียนเขียน / สร้างขึ้น

5. เชื่อมการฝึกทักษะพื้นฐานเข้ากับการดำรงชีวิตจริง และใช้ได้กับการเรียนภาษา และสิ่งแวดล้อม การทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์จะช่วยสร้างโอกาสในการฝึกทักษะพื้นฐาน โดยผู้เรียนจะสามารถฝึกทักษะนั้นๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายเป็นลักษณะการเรียนการสอนเรื่องราว สิ่งใกล้ตัวมากที่สุด เช่น ตัวเรา บ้านของเรา ครอบครัวของเรา จากนั้นจึงขยายเป็นวงกว้างออกไปสู่สภาพแวดล้อมในชุมชนของผู้เรียน และออกไปสู่ประเทศอื่นๆ เมื่ออยู่ในชั้นเรียนที่สูงขึ้นในลักษณะของการบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนจึงจะได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่เป็นวิถีชีวิตจริงส่งผลให้ผู้เรียนได้เห็นประโยชน์ของการเรียนหรือทักษะนั้นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง

6. เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้สิ่งที่ยากกว่า เหนือกว่าที่มีไว้ในหลักสูตรเมื่อผู้เรียนได้สร้างจินตนาการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและผู้อยู่อาศัยมากขึ้นแล้ว สิ่งที่จะเกิดตามมาก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้สึก เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ค่านิยมในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ตลอดจนประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ เป็นต้น เรื่องราวเหล่านี้คือการเรียนรู้ผ่านการสอนแบบบทบาทสมมตินั่นเอง ผู้เรียนก็จะยอมรับบุคลิกลักษณะของตัวละครที่สร้างขึ้นจนกลายเป็นบุคลิกลักษณะของเขาเอง

7. ส่งเสริมให้เกิดการวอร์มขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน ในขณะที่ผู้สอนมีแผนการสอนสตอรี่ไลน์แบบบูรณาการที่เป็นเพียงกระดาษเขียนหมึกอยู่ในมือนั้น เรื่องราวต่างๆในกระดาษจะมีชีวิตจริงขึ้นมาได้โดยการทำกิจกรรมและจินตนาการของผู้เรียนในห้องเรียน ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนจะพึ่งพาครูในด้านการเป็นผู้นำ ส่วนครูสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อที่จะทำให้เรื่องราวต่างๆ เดินหน้าต่อไป

8. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้สอนหลายคนมักจะมีความรู้สึกยึดติดหรือมีปมด้อยในเรื่องประสบการณ์และความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เครื่องพิมพ์ดีดอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เป็นของจริงตามเนื้อหาที่กำหนด อุปกรณ์เหล่านี้ครูและผู้เรียนจะเป็นผู้ใช้และฝึกฝนจนสามารถใช้ได้อย่างดี

9. ช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของหนังสือภาพหรือหนังสือเล่มเล็กที่สร้างขึ้น มา รวมทั้งร่วมกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้ภาษา ทำให้ผู้เรียนที่มีจุดอ่อนด้านภาษาจะมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างมาก เนื่องจากการสอนแบบนี้เป็นการสอนแบบปลายเปิดจึงให้โอกาสผู้เรียนที่มีความสามารถสูงได้คิดและพัฒนามากขึ้นเช่นเดียวกัน

10. เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน การสอนแบบสตอรี่ไลน์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมหลายรูปแบบ ซึ่งคณะทำงานแบ่งกลุ่มเป็นงานเดี่ยว จับคู่ กลุ่มย่อย หรือเรียนร่วมกันทั้งชั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงาน โดยกิจกรรมจะเป็นตัวกำหนดว่าจะแบ่งกลุ่มผู้เรียนอย่างไร การเรียนรู้ร่วมกันจึงเป็นการพัฒนาคุณลักษณะทางสังคม ทั้งนี้ในชีวิตจริงของคนในสังคมต่างก็ต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

11. ก่อให้เกิดการฝึกทักษะปฏิบัติที่ซ้ำๆ กันแต่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้อย่างหนึ่งของทฤษฎี RETENTION คือ การฝึกปฏิบัติ แต่การวางแผนการสอนให้มีการฝึกปฏิบัติที่มีจำนวนเหมาะสมนั้นค่อนข้างทำได้ยาก แต่การสอนแบบสตอรี่ไลน์นอกจากจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนอยู่เสมอแล้ว บ่อยครั้งยังเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะการปฏิบัติอีกด้วย

12. เน้นให้เห็นความสำคัญของการกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนารูปแบบความคิดรวบยอดด้วยตนเองก่อน การสอนแบบสตอรี่ไลน์จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสติปัญญาและจินตนาการของผู้เรียนก่อน เช่น มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสร้างกระเปาะเครื่องมือแพทย์พร้อมเครื่องเวชภัณฑ์บรรจุในกระเปาะซึ่งสิ่งที่สร้างขึ้นนั้นจะเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความคิดรวบยอดของเขาคิดว่ามันน่าจะเป็น น่าจะมี หลังจากนั้นเมื่อเขามีโอกาสได้เห็นกระเปาะเครื่องมือแพทย์จริงๆ แล้วเขาก็สามารถเปรียบเทียบกับกระเปาะเครื่องมือแพทย์ที่เขาได้ทำขึ้นมา การเปรียบเทียบดังกล่าวก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่งเป็นลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพนั่นเอง ผู้เรียนเหล่านี้มีคำถามพร้อมอยู่แล้ว เขารู้อยู่แล้วว่าเขากำลังค้นหาอะไร และหลายครั้งที่อาจรู้สึกแปลกใจว่า ทำไมถึงหลงลืมไปบางสิ่งบางอย่างได้ บางครั้งพวกเขาอาจจะคิดว่าเวชภัณฑ์ที่บรรจุอยู่ในกระเปาะเครื่องมือแพทย์ของเขามีคุณค่ามากกว่าที่มีในกระเปาะเครื่องมือแพทย์จริงๆ การที่ครูให้ผู้เรียนสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นจากสิ่งที่ได้เห็น ได้สัมผัส ได้รับรู้เป็นการให้คำตอบกับผู้เรียนง่ายขึ้นไปจนขาดความท้าทายความสามารถของผู้เรียน ขาดความหลากหลายของคำตอบที่เป็นไปได้ และเป็นการไม่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาในโอกาสที่ควรจะเป็น

13. เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ สตอรี่ไลน์เป็นวิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนโดยสามารถหลอมรวมเนื้อหาวิชาต่างๆ เช่น สังคมศึกษา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภาษาอังกฤษ ดนตรีนาฏศิลป์ สังคมศึกษา ฯลฯ เข้ามาจัดการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันที่จะต้องใช้กระบวนการคิด ทักษะต่างๆ ที่หลากหลายมาช่วยในการแก้ไขปัญหา จึงเป็นการฝึกทักษะแก้ปัญหาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

14. เน้นเรื่องการจัดคำถามหลักของครูผู้สอน การตั้งคำถามของครูผู้สอนเป็นหัวใจของการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เพราะคำถามหลักจะเป็นสื่อนำไปสู่การปฏิบัติ กิจกรรมของผู้เรียนอย่างหลากหลาย และจะเป็นตัวเชื่อมโยงการดำเนินเรื่องให้ต่อเนื่องเป็นลำดับภายใต้หัวข้อเรื่องเดียวกัน

จากลักษณะการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์นั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเรื่องราวที่สร้างขึ้น และเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน มีความรัก เอื้ออาทร นักเรียนจะค้นคว้าหาความรู้และสร้างผลงานด้วยตนเองหรือเป็น

กลุ่ม นักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เน้นเรื่องการแก้ปัญหาและการตัดสินใจซึ่งจะช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา ทักษะและทัศนคติ เป็นโครงสร้างที่ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน ผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียนรู้ค่อยๆ พัฒนาไปอย่างมั่นคง ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ก่อให้เกิดทักษะปฏิบัติที่ซ้ำๆ กันแต่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เน้นให้เห็นความสำคัญของการกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนารูปแบบความคิดรวบยอดด้วยตนเองก่อน เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และมีการตั้งคำถามของครูผู้สอนซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เนื่องจากคำถามหลักจะเป็นสื่อนำไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมต่อไป

1.1.4 หลักการสร้างการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และแนวทางการนำไปใช้

อรรถัย มูลคำ (2544 : 32) ได้กล่าวถึงการสร้างการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ไว้ว่าควรยึดแนวทางดังต่อไปนี้

1. การเล่านิทานหรือเล่าเรื่อง

การเล่านิทานหรือเล่าเรื่องจะมีองค์ประกอบต่างๆ ที่ผสมผสานอยู่ด้วยกันสามส่วนคือตัวละคร (คน สัตว์ หรือทั้งคนทั้งสัตว์) ดังนั้นกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่กำหนดนั้นจึงควรมีความเกี่ยวข้องกับคนหรือสัตว์ เช่น ครอบครัว สังคม เป็นต้น โดยปกติทั่วไปการเล่าเรื่อง หรือนิทานจะใช้ในการสอนเรื่องราวในอดีต ในรูปของตำนาน ความเชื่อ เรื่องเล่า เพื่อเป็นการสอนอุปมาอุปไมยเกี่ยวกับศีลธรรมและเพื่อความสนุกสนาน เด็กๆ ชอบที่จะฟังนิทาน พวกเขาจะมีความสุขในการฟังนิทาน เทพนิยาย แม้ว่าเรื่องที่ฟังนั้นจะเคยฟังมาครั้งหนึ่งแล้วก็ตาม

2. การวางโครงเรื่องให้ชวนติดตาม

เรื่องเล่าหรือนิทานเหล่านั้นจะต้องจัดลำดับเป็นตอนๆ ตั้งแต่เริ่มต้นและดำเนินไปถึงตอนจบเนื่องจากเนื้อหาต่างๆ รวมถึงกิจกรรมที่จะทำต้องมีผู้ฟังและจุดมุ่งหมาย ผู้เล่าจะต้องมีความตั้งใจที่จะเล่า และเรื่องที่จะเล่าทุกตอนต้องสอดคล้องกับเรื่องราวตอนก่อนๆ มีเพียงครูผู้สอนเท่านั้นที่จะรู้ว่าการดำเนินเรื่องตอนต่อไปนั้นจะเป็นอย่างไร และในทุกๆ วันเรื่องเหล่านั้นจะสามารถสร้างความประหลาดใจและความตื่นเต้นให้กับผู้เรียนที่จะต้องคอยติดตามคาดคะเนว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นต่อไป

3. ผู้สอนเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง

โดยนำเนื้อหาและจุดประสงค์ในหลักสูตรมาวางกรอบเส้นทางการเดินเรื่อง แต่ผู้เรียนจะเป็นผู้ดำเนินการสร้างรายละเอียดต่างๆ โดยเป็นผู้ลงมือทำกิจกรรมค้นหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อตอบคำถามหลักของครูผู้สอน

4. ผู้เรียนเป็นเจ้าของเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ

เนื่องจากการเรียนการสอนแบบสตอรี่ไลน์นั้นเรื่องเล่าสามารถดำเนินไปในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนั้นถึงแม้ว่าครูจะรู้ลำดับการดำเนินเรื่องอยู่แล้วก็ตาม แต่ผู้สร้างรายละเอียดของเนื้อเรื่องคือตัวผู้เรียน เช่นครูรู้ว่าผู้เรียนจะต้องสร้างครอบครัวแต่ผู้เรียนเป็นผู้ทำให้ครอบครัวนั้นเป็นรูปเป็นร่างขึ้น ผู้เรียนเป็นผู้เขียนประวัติ และจัดสร้างลักษณะทางกายภาพของสมาชิกครอบครัวแต่ละคน ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดแบบบ้าน และผู้เรียนก็เป็นผู้ที่กำหนดว่าสมาชิกแต่ละคนมีความสนใจอะไร มีบุคลิกภาพอย่างไร ฯลฯ ดังนั้นไม่เพียงแต่นักเรียนเท่านั้นที่จะพบกับความประหลาดใจในแต่ละครั้ง เพราะทุกครั้งครูผู้สอนก็มีโอกาสพบกับสิ่งใหม่ๆ ที่สร้างความแปลกใจด้วยเช่นกัน

5. ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ผู้สอนจะต้องมีคำถามหลักในการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม โดยผู้เรียนใช้ความคิดและประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมแล้วเพิ่มเติมประสบการณ์ใหม่ด้วยการลงมือทำกิจกรรมต่างๆ การแสวงหาข้อมูล การพบองค์ความรู้ใหม่ การเสนอข้อค้นพบ พิสูจน์สิ่งที่ตนเป็นแนวคิดของตนเอง รวมทั้งการสร้างข้อสรุปความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเอง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2542 : 11) ได้สรุปหลักการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaning Learning) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจำได้ถาวร (Retention) ซึ่งการเรียนแบบนี้ต้องเริ่มด้วยการทบทวนความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง (Active participation) ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม เป็นการพัฒนาทั้งตัวผู้เรียน

3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมตามประสบการณ์ชีวิตของตนและเป็นประสบการณ์จริงในชีวิตของผู้เรียน

4. ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยไม่มีการเบื่อหน่าย

5. ให้ผู้เรียนได้สร้างจินตนาการตามเรื่องที่กำหนด เป็นการเรียนรู้ธรรมชาติ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง วิถีชีวิต ผสมผสานกันไป อันเป็นสภาพจริงๆ ของชีวิต

6. ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดระดับสูง เช่น คิดไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา คิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ คิดสร้างสิ่งใหม่ คิดวิจย เป็นต้น

7. ให้ผู้เรียนได้ใช้การทำงานกลุ่มจนเป็นทักษะ โดยอาจเป็นกลุ่มตั้งแต่ 2 คน , 4 คน หรือ 6 คน รวมทั้งการทำงานกลุ่มในห้องเรียน ซึ่งขึ้นกับลักษณะกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอันเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์

8. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวสู่สิ่งไกลตัว เช่น เรียนตัวเรา บ้านของเรา ครอบครัวของเรา ชุมชนของเรา ประเทศของเรา และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นไปตามระดับสติปัญญาของผู้เรียน

9. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นสุข สนุกสนาน เห็นคุณค่าของงานที่ทำและงานที่นำไปเสนอต่อเพื่อน ต่อชุมชน ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชนาธิป พรกุล (2543 : 160) ได้เสนอหลักที่ใช้ในการสร้างแผนการสอนแบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

1. หลักของการวางเรื่อง (Principle of story) เรื่องเป็นหัวใจสำคัญที่จะให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนจึงต้องวางเรื่องที่สามารถสะท้อนภาพจริงในชีวิต

2. หลักของการคาดการณ์ (Principle of anticipation) ผู้เรียนต้องคาดหมายว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น เขาจึงจะติดตามเรื่องไปที่ละตอน และนำไปคิดต่ที่บ้าน เพราะผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการที่เขาเป็นเจ้าของ

3. หลักของเส้นเชือกที่เป็นของผู้สอน (Principle of the teacher's rope) การสร้างเรื่องเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยมีผู้สอนคอยควบคุมเส้นเชือกให้ผู้เรียนเดินทางไปตามเส้น

เชือกที่ผู้สอนวางแผนให้เรียนรู้ในเรื่องที่ผู้สอนต้องการสอน แต่เส้นเชือกนี้มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนจะกำหนดทิศทางให้เส้นเชือกโค้ง หรือผูกปมได้ตามความต้องการ

4. หลักของความเป็นเจ้าของ (Principle of ownership) ผู้เรียนรู้สืบทอดมรดก ภาควิชา และกระตือรือร้นในการแสดงบทบาท ผู้สอนกระตุ้นด้วยคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างรูปแบบมโนทัศน์ของตนเอง ผู้สอนจะพบว่าผู้เรียนไม่ได้เป็นถ้วยแก้วเปล่าที่รอให้ผู้สอนเติมน้ำให้เต็ม

5. หลักของเนื้อเรื่อง (Principle of context) ที่ว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงเรื่องใหม่กับเรื่องที่เรียนมาแล้ว ผู้เรียนสร้างความเข้าใจจากเรื่องที่รู้แล้วไปสู่เรื่องที่ยังไม่รู้ การสร้างเรื่องที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ผู้เรียนจะมองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เรียนกับชีวิตจริงของเขา ทำให้เขากระหายที่จะรู้จึงทำการค้นคว้า ฝึกทักษะและเรียนรู้เรื่องใหม่

6. หลักของการจัดโครงสร้างก่อนทำกิจกรรม (The Structure before activity principle) การบอกให้ผู้เรียนสร้างรูปแบบมโนทัศน์เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดึงความรู้เดิมออกมาใช้ ทำให้ผู้สอนรู้พื้นฐานของผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

จากการศึกษาหลักการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สรุปได้ว่าจะต้องจัดการเรียนรู้ในลักษณะการเล่านิทานหรือเล่าเรื่องซึ่งมีการวางโครงเรื่องให้ชวนติดตาม ผู้สอนเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง ส่วนผู้เรียนเป็นเจ้าของเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ และเป็นผู้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงมีส่วนร่วมในการเรียน ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยไม่มีการเบื่อหน่ายและได้สร้างจินตนาการตามเรื่องที่กำหนด มีการสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยการทำงานกลุ่มเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวสู่สิ่งไกลตัว ได้เรียนรู้อย่างเป็นสุข สนุกสนาน เห็นคุณค่าของงานที่ทำ

1.1.5 แนวทางและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

สนอง อินละคร (2544 : 320) เสนอขั้นตอนของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ว่า

1. สังเคราะห์และวิเคราะห์กิจกรรม เนื้อหา และจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชา
2. วิเคราะห์บูรณาการรายวิชา ซึ่งอาจทำได้โดยการบูรณาการแบบสหวิทยาการ คือการกำหนดหัวข้อเนื้อหาขึ้นมา แล้วนำความรู้จากวิชาต่างๆ มาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับหัวเรื่องนั้น
3. กำหนดเส้นทางการเดินเรื่องในแต่ละตอน การกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องซึ่งอาจมีตอนเดียว หรือหลายๆตอนก็ได้ แต่ละตอนจะประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญๆ 4 องค์ด้วยกันคือ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิต และเหตุการณ์ และแต่ละองค์จะมีประเด็นหลักและคำถามนำ
4. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

อรทัย มูลคำ สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2544 : 29) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. แนวการจัดการเรียนรู้
 - 1.1 เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับธรรมชาติ
 - 1.2 ให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้า แสวงหาความรู้อย่างอิสระ
 - 1.3 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตนเอง
 - 1.4 ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกวิธีการเรียนรู้ได้หลากหลายและเหมาะสมกับตนเอง
 - 1.5 ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ

และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

1.6 ใช้สื่อที่หลากหลายรวมทั้งนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

1.7 จัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลในลักษณะของการบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. การส่งเสริมการเรียนรู้

เพื่อเป็นการส่งเสริมแนวทางการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพควรมีการดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้สอนควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2 สถานศึกษา ผู้บริหารและผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการเรียนรู้รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชน ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรเอกชนและหน่วยงานอื่น เพื่อร่วมมือกันส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ความถนัดและความสนใจ มีนิสัยรักการอ่าน มีโอกาสแสวงหาความรู้อย่างอิสระตลอดเวลา ทุกสถานที่ ใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ชนาธิป พรกุล (2543 : 162) ได้เสนอวิธีนำการสอนแบบสตอรีไลน์มาใช้ไว้ว่าผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสร้างฉากให้ปรากฏแก่สายตาด้วยการใช้เทคนิคการศิลปะ หรือการประดิษฐ์ ฉากนี้จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการฝึกทักษะตามที่ครูวางแผนไว้จากการออกแบบคำถามสำคัญ (Key Questions) ให้เรียงตามลำดับขั้นตอนของการทำกิจกรรม แม้ว่าผู้สอนจะสามารถกำหนดเส้นทางเดินของเรื่อง แต่รายละเอียดของเนื้อหาผู้เรียนเท่านั้นที่จะเป็นผู้กำหนด

ขั้นที่1 ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างกรอบคร่าวโดยแสดงวิธีสร้าง ตัวละคร (สมาชิกกรอบคร่าว)

ขั้นที่2 ให้ผู้เรียนกำหนดบทบาทของสมาชิกในกรอบคร่าวตามแผนของผู้สอน ผู้เรียนจะต้องสร้างประวัติของตนโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับงานอดิเรก ความสนใจ บุคลิกภาพ ความสัมพันธ์ในกรอบคร่าวและปัญหา

ขั้นที่3 ผู้สอนตั้งคำถามสำคัญ ตัวอย่างเช่น “กรอบคร่าวท่านมีใครบ้าง ขอให้ตัวแทนสมาชิกในกรอบคร่าว 1 คน ทำหน้าที่แนะนำคนในกรอบคร่าว” ขณะฟังคำอธิบาย ผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจโดยดึงบางประเด็นในเรื่องมาฝึกทักษะ

ขั้นที่4 ให้ผู้เรียนสร้างบ้านของตนและกรอบคร่าว โดยใช้คำถามสำคัญข้อต่อไป ตัวอย่างเช่น “ช่วยกันสร้างบ้านให้ครูดูซิว่าบ้านจะมีลักษณะอย่างไร” ผู้สอนช่วยจัด สัดส่วนพื้นที่และอภิปรายเทคนิคการสร้างบ้าน เมื่อสร้างบ้านเสร็จผู้เรียนอาจรายงานด้วยการแสดงบทบาทสมมติหรือเขียนรายงานหรือวาดแบบแปลน

ส่วนรูปแบบในการเขียนแผนการสอนนั้นจะแบ่งออกเป็น 7 สดมภ์ รูปแบบของแผนการสอนแบบสตอรีไลน์มีลักษณะเรียงลำดับดังนี้

สดมภ์ที่ 1 ลำดับการดำเนินเรื่อง (Storyline Topic) ซึ่งจะเป็นลำดับหัวเรื่องของเรื่องราวบทเรียนจะแบ่งออกเป็นตอนหรือเป็นข้อ

สดมภ์ที่ 2 คำถามหลัก (Key Questions) จะเป็นคำถามหลักหรือ คำถามสำคัญ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องมีการค้นหาคำตอบ

สดมภ์ที่ 3 กิจกรรม (Activities) กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบต่างกัน และเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การตอบปัญหาหรือตอบคำถามหลัก

สดมภ์ที่ 4 การจัดชั้นเรียน (Class Organization) เป็นการระบุข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งกลุ่มการจัดกิจกรรมในสดมภ์ที่ 3 ว่าควรจัดเป็นทั้งชั้นเรียน จับคู่ กลุ่มย่อย 3, 4 หรือ 5 คน หรือรายบุคคล

สดมภ์ที่ 5 สื่อการเรียนการสอน / แหล่งเรียนรู้ (Resources) เป็นการระบุสื่ออุปกรณ์รวมไปถึงแหล่งการเรียนรู้ที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่นแผนที่ เครื่องบันทึกเสียง โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ สถานที่ประกอบอาชีพต่างๆ เป็นต้น

สดมภ์ที่ 6 ผลงาน (Outcomes) เป็นการระบุผลงานของการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลงานของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินผล

สดมภ์ที่ 7 จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Objective Goals) เป็นการวิเคราะห์ว่ากิจกรรมนั้นๆ สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้ในวิชาใด และจุดประสงค์ใด

ลำดับ การดำเนิน เรื่อง	คำถาม หลัก	กิจกรรม	การจัด ชั้นเรียน	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	ผลงาน	จุดประสงค์ ของการเรียนรู้

อรรถัย มูลคำ และ สุวิทย์ มูลคำ (2544 : 41) ได้กล่าวถึงแนวทางนำการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไปใช้ไว้ดังนี้

1. ควรจะเริ่มศึกษาเรื่องวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมการสัมมนา การศึกษาจากตำรา ศึกษาจาก Internet การปรึกษาหารือกับผู้มีความรู้ ผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ

2. ศึกษาตัวอย่างแผนการสอนแบบบูรณาการที่มีลักษณะหัวเรื่อง (Theme) ที่ใช้สอนโดยเทคนิคสตอรีไลน์ โดยศึกษาจากหลายๆ แผนการสอนแล้วพิจารณาคัดเลือกแผนการสอนที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้นที่รับผิดชอบที่สั้นๆ ง่ายๆ เพื่อใช้ทดลองสอน

3. หลังจากทดลองสอน1 แผนการสอนแล้ว ถ้าผู้สอนและผู้เรียนเริ่มคุ้นเคยเกิดความคล่องตัว มีความถนัดมากขึ้น ผู้สอนอาจจะพิจารณาคัดเลือกแผนการสอนอื่นๆ ที่มีความยาว มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นแต่สามารถปรับเข้ากับระดับชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตรของชั้นที่สอน นำ

๒๕๖๑/๑๒
๖.๓

มาทดลองใช้สอนอีก 2 – 3 แผน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความชำนาญมากขึ้น เหตุผลที่ผู้เขียนแนะนำให้ผู้สอนเลือกศึกษา และทดลองใช้แผนการสอนที่มีอยู่แล้วเพราะการสร้างหรือเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการในลักษณะเป็นหัวเรื่องนี่ค่อนข้างจะยากกว่าการเขียนแผนการสอนในลักษณะอื่นแต่สิ่งนี้ก็ไม่น่าเกินความสามารถของผู้สอนอย่างแน่นอนเพียงแต่ผู้ที่เขียนแผนการสอนในลักษณะนี้ได้ นั่น จะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจหลักการ วิธีการ องค์ประกอบ เงื่อนไขต่างๆของการสอนแบบสตอรี่ไลน์รวมทั้งมีความเข้าใจหลักสูตรของกลุ่มประสบการณ์ / รายวิชาของชั้นที่รับผิดชอบสอนอยู่อย่างลึกซึ้ง

4. ทดลองเขียนแผนการสอน โดยผู้สอนและผู้เรียนอาจกำหนดหัวเรื่องที่นำเสนอ แล้วผูกโยงจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหลักสูตร รวมทั้งคิดสร้างคำถามหลักเพื่อนำไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนแบบสตอรีไลน์โดยอาจจะเขียนแผนการสอนที่ผูกโยงเป็นเรื่องสั้นๆ ก่อน

5. วางแผนกำหนดระยะเวลาสอนในแต่ละหัวข้อ หรือประเด็นเป็นช่วงๆให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจของผู้เรียน ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องสอนทุกวัน หรือตลอดเวลา เช่น กำหนดช่วงการสอนแบบสตอรีไลน์ทุกบ่ายวันศุกร์ (2 - 3 ชั่วโมง) สอนติดต่อกันไปในสัปดาห์สุดท้ายก่อนปิดเทอม หรือสอนวันเว้นวัน เป็นต้น

6. นำแผนการสอนที่เขียนไปทดลองใช้สอนตามกำหนด รวมทั้งมีการบันทึกหลังสอนเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับแผนการสอน

7. ปรับแผนการสอน โดยอาจมีการปรับกิจกรรม ปรับระยะเวลา ปรับเปลี่ยน เพิ่ม / ลด เนื้อหาต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้สอนรวมทั้งจัดให้มีการเผยแพร่ต่อไป

8. ผู้สอนจะต้องเตรียมสื่อ เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมวิทยาการ เตรียมสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่หาง่าย ประหยัด สื่อธรรมชาติ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น

9. นำผลงานหรือหลักฐานที่เป็นร่องรอยที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนมาเป็น
ข้อมูลหรือหลักฐานสำหรับประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการประเมินผลตามสภาพจริง

นอกจากนี้ยังได้เสนอขั้นตอนของการนำการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มาใช้ในการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ ด้วยการร่วมมือกันในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้สอน เพื่อพิจารณาอย่างละเอียดว่าองค์ความรู้ที่ประสงค์จะจัดให้แก่ผู้เรียนนั้นได้แก่อะไรบ้าง มีความโดดเด่น สอดคล้อง อยู่ในรายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ อย่างไร แล้วกำหนดองค์รวมแห่งองค์ความรู้ที่พึงประสงค์ไว้ให้ชัดเจนในรูปของหลักสูตร หรือในรูปของหัวเรื่อง

2. การเขียนหลักสตรหรือแผนการสอน

เมื่อคณะผู้กำหนดหลักสูตรสังเคราะห์องค์รวมแห่งองค์ความรู้ที่ประสงค์จะให้ปรากฏอยู่ในหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ก็จะเขียนหลักสูตรขึ้นโดยใช้เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) ของสตอรี่ไลน์เป็นกรอบในการเขียน เช่นเดียวกันถ้าประสงค์จะบูรณาการการเรียนการสอน ก็จะใช้เส้นทางการเดินเรื่อง (Topic Line) เป็นกรอบในการเขียนด้วย โดยมีหัวเรื่องเป็นเครื่องกำหนดเนื้อหา ความแตกต่างของบูรณาการหลักสูตร และบูรณาการการเรียนการสอนอยู่ที่คำถามนำที่ใช้ในแต่ละองค์ กล่าวคือการบูรณาการหลักสูตรจะเน้นคำถามนำที่มีความเกี่ยวพันกันของรายวิชา กลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์ แต่การบูรณาการการ

เรียนการสอนเน้นคำถามนำที่เนื้อหา ขั้นตอนการเขียนหลักสูตรหรือการเขียนแผนการสอนนี้เกิดขึ้นก่อนนำหลักสูตรหรือแผนการสอนไปใช้ และเป็นขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทอย่างไรในการเรียนการสอนรวมทั้งสื่อและกิจกรรมต่างๆจะถูกนำเข้ามาสู่แผนการสอนในลักษณะใด

3. การกำหนดเส้นทางการเดินเรื่องให้สอดคล้องกับหลักสูตรหรือหัวเรื่อง

เส้นทางการเดินเรื่องที่ใช้เป็นกรอบสำหรับการดำเนินการโดยวิธีสตอรีไลน์ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 4 องค์ด้วยกันคือ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์ ซึ่งในแต่ละองค์จะประกอบด้วยประเด็นหลักบางประเด็นที่ยกขึ้นมาพิจารณาเป็นพิเศษโดยการตั้งคำถามนำแล้วให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบ คำถามเหล่านี้จะโยงไปยังคำตอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่างๆที่ประสงค์จะบูรณาการเข้าด้วยกัน นอกจากนี้เส้นทางการเดินเรื่องยังอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลเชิงตรรกะและการบรรยายไปตามลำดับเนื้อหาของแต่ละองค์อีกด้วย

4. การประเมินผล

เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ใช้สำหรับวิธีการสตอรีไลน์ การประเมินผลที่นิยมใช้ควบคู่กับนวัตกรรมนี้คือการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2544 : 78) ได้กล่าวถึงแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

1. สร้างหน่วยการเรียนรู้ (learning unit)

โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนเรื่อง และนำวิชาอื่นมาบูรณาการด้วยการสร้างแผนภาพเนื้อหาและกิจกรรม ก่อนอื่นจะต้องกำหนดชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่องที่จะสอนและกำหนดหัวข้อย่อยโดยบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรม แล้วกำหนดจุดประสงค์การสอนให้ชัดเจน จุดประสงค์ของการสอนนี้จะนำไปสู่การสร้างคำถามนำในการกำหนดแผนการสอน

2. สร้างสถานการณ์หรือเรื่องราวจากหน่วยการเรียนรู้

ผู้สอนต้องสมมติสถานการณ์หรือเรื่องราวขึ้น ซึ่งต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ ฉาก ตัวละคร วิธีชีวิต และเหตุการณ์ สถานการณ์ที่กำหนดควรจะสนองต่อผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3. จัดทำเส้นทางการเดินเรื่อง

คำถามนำ กิจกรรม สื่อ และลักษณะการเรียนรู้โดยทำเป็นแผนการสอน เส้นทางการดำเนินเรื่อง จะเป็นหัวข้อย่อยที่จะเรียน และองค์ประกอบของเส้นเล่าเรื่อง คำถามนำจะตอบสนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้

4. แผนการสอนจะแบ่งเวลาการสอนตามเส้นทางการดำเนินเรื่อง

จากการศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ข้างต้นสรุปได้ว่าผู้สอนต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์โดยเข้าอบรม ศึกษาจากหนังสือ เอกสารตำรา หรือปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อให้ทราบถึงลักษณะของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ จากนั้นจึงเขียนเป็นแผนการสอนโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและให้ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเองจึงทำได้คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างครอบครัว ผู้เรียนกำหนดบทบาทของสมาชิก และสร้างประวัติของตน จากนั้นผู้สอนตั้งคำถามสำคัญ ผู้สอนจะต้องเตรียมสื่อ เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมวิทยากร เตรียมสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวก

สะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และนำผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนมาเป็นข้อมูล สำหรับประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการประเมินผลตามสภาพจริง

1.1.6 จุดเด่นของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

เบลล์ (1996 : 16) ได้เสนอจุดเด่นของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

1. เป็นวิธีการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในตอนต้นบทเรียนผู้สอนใช้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาเป็นตัวกำหนดจุดเริ่มต้นของหัวเรื่อง
2. เป็นวิธีการที่มีชีวิตชีวา ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบทเรียนอย่างกระตือรือร้น บทเรียนที่เกิดขึ้นให้โอกาสผู้เรียนใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ในการสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัว และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เขาค้นพบ
3. เป็นวิธีการที่สร้างแรงจูงใจได้มาก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเส้นทางของ เรื่องด้วยการสร้างฉาก (สถานที่) และบุคคลที่อาศัยอยู่ในที่นั้น
4. เป็นวิธีการที่ช่วยจัดโครงสร้างให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน โดยให้ความเชื่อมั่นต่อผล การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนจะรู้สึกผูกพันกับเรื่องที่เขาสร้าง ส่วนผู้สอนจะอาศัยโครงเรื่องที่ผู้เรียนคิดขึ้นมา นำมาจัดโครงสร้างกิจกรรม
5. เป็นวิธีการที่ส่งเสริมความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้สอน วางแผนสร้างเรื่อง ผู้เรียนนำแผนมาจินตนาการ ลงมือปฏิบัติทำให้เกิดชีวิตโดยมีผู้สอนคอยให้ความ ช่วยเหลือ และทำงานร่วมกับผู้เรียนเป็นการพึ่งพากันเพื่อช่วยกันทำให้เรื่องดำเนินไปข้างหน้า
6. เป็นวิธีการที่นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ แม้ผู้สอนบางคนไม่ถนัดที่จะใช้ เทคโนโลยี แต่เมื่อเรื่องที่ผู้เรียนสร้าง ดำเนินไปและเกิดความจำเป็นที่ต้องใช้เทคโนโลยี ทั้งผู้สอนและผู้เรียนก็ต้อง ช่วยกันศึกษาหาความรู้
7. เป็นวิธีการที่ช่วยผู้สอนแก้ปัญหาต่างๆของผู้เรียนแต่ละคน เช่นผู้เรียนที่มีปัญหา พัฒนาการทางภาษา ขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมพัฒนาภาษา ผู้สอนมีโอกาสร่วมแก้ไข ผู้เรียนได้มากและใน การใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบปลายเปิดก็เป็นโอกาสให้ผู้เรียนที่เก่งใช้ความคิดระดับสูงและพัฒนาความคิดได้เต็ม ศักยภาพ
8. เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในแต่ละผลการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้กำหนดกลุ่มทำงาน มีทั้งการทำงานเป็นคู่ กลุ่ม 3 คน กลุ่ม 5 คน เป็นต้น
9. เป็นวิธีการที่มีรูปแบบให้ฝึกทักษะซ้ำๆ ในสภาพการณ์ต่างๆ ผู้สอนมีหน้าที่วาง แผนการฝึกที่มีความหมาย คัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนใจ และในขณะเดียวกันก็มีการฝึกทักษะที่จำเป็น บ่อยๆ
10. เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับหลักสูตรแบบเวียน (Spiral) เช่นวิชาภาษาและสังคม ศึกษา ระดับประถมศึกษาที่เริ่มเรียนจากเรื่องใกล้ตัวและขยายออกไปไกลตัว
11. เป็นวิธีการที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนารูปแบบมโนทัศน์ (Conceptual model) ของตนเอง เมื่อผู้สอนสั่งให้ผู้เรียนออกแบบสถานที่ สิ่งของหรือบุคคล ผู้เรียนต้อง กำหนดรูปแบบมโนทัศน์ของสิ่งนั้นก่อน ซึ่งเป็นงานที่ท้าทาย หลังจากนั้นจึงศึกษารายละเอียด การหา รายละเอียดหลังการคิดทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผู้เรียนได้ตรวจสอบของจริงกับที่คิดไว้มีอะไรเหมือน กันหรือต่างกัน

12. เป็นวิธีการที่เป็นนวัตกรรมสำหรับการบูรณาการหลักสูตร ทำให้หลักสูตรบูรณาการกันอย่างมีความหมาย ผู้สอนสามารถปรับโครงสร้างการวางแผนให้ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการ ผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันสร้างเรื่องที่น่าสนใจและสนุกสนาน ทำให้บทเรียนปรากฏเป็นภาพมีชีวิตชีวาว่าตำราเรียน ผู้เรียนเฝ้าดูการเดินทางจากผลงานที่ปรากฏบนฝาผนังห้องเรียน การมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการเรียนการสอน

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2542 : 4) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของสตอรี่ไลน์ไว้ดังนี้

1. มีการกำหนดเส้นทางการเดินทาง (Storyline) และจัดเรียงเป็นตอนๆ (Episode) ด้วยการใช้คำถามหลัก (Key questions) เป็นตัวกำหนดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้
2. เน้นการใช้กิจกรรม (Activity-based approach) ให้สอดคล้องกับคำถามหลักและเนื้อหาการผูกเรื่อง
3. เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction) โดยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา (Head) ด้านอารมณ์ เจตคติ (Heart) และด้านทักษะปฏิบัติ (Hands) เป็นวิธีสอนที่ให้อำนาจกับผู้เรียน (Learner empowerment) คือให้โอกาสสร้างความรู้ หรือปรับโครงสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระและแสดงซึ่งกระบวนการได้มาซึ่งความรู้นั้นๆ รับผิดชอบต่อความรู้ที่ได้สร้างขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong-learning)
4. เป็นการเรียนตามสภาพจริง (Authentic Learning) ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญระดับสูง (Higher order thinking level)
5. มีเหตุการณ์ (Incidents) เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้แก้ไขปัญหาและเรียนรู้
6. แต่ละเรื่องหรือแต่ละเหตุการณ์ที่กำหนดต้องมีการระบอบองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดฉาก โดยระบุสถานที่และเวลา ตัวละครอาจเป็นคนหรือสัตว์ วิธีการดำเนินชีวิตเพื่อใช้ศึกษา ปัญหาที่รอการแก้ไข
7. เป็นการสอนอย่างมีบูรณาการ (Integration) ไม่แยกส่วน ไม่ตัดเป็นท่อนๆ แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นกิจกรรมทางวิชาการกับกิจกรรมด้านต่างๆ เช่น ภาษา วัฒนธรรม ศิลปะ ดนตรี การกีฬา การเคลื่อนไหว คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งทักษะชีวิตทางสังคม เป็นส่วนย่อยของส่วนใหญ่อีกด้วย ประสาน ส่งเสริมกันและกัน มีความสำคัญเสมอกัน วิธีการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์จึงเป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ในด้านภาษา การคิดอย่างมีเหตุผล การเคลื่อนไหวทางกาย ดนตรี ศิลปะ การรู้เรา การรู้เขา หรือความมีมนุษยสัมพันธ์ตลอดจนความสามารถในการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากจุดเด่นของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าจุดเด่นของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวาเนื่องจากเป็นการเล่าเรื่องโดยตัวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่องราว และมีการที่นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการเรียนรู้แบบร่วมมือเนื่องจากในแต่ละตอนนักเรียนจะได้ทำงานกลุ่ม และได้ฝึกทักษะต่างๆ ในสภาพการณ์ต่างๆ และเป็นวิธีการบูรณาการหลักสูตร ผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันสร้างเรื่องที่น่าสนใจและสนุกสนาน ทำให้บทเรียนปรากฏเป็นภาพมีชีวิตชีวาว่าตำราเรียน มีการกำหนดเส้นทางการเดินทาง และจัดเรียงเป็นตอนๆ ด้วยการใช้คำถามหลัก เป็นตัวกำหนดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ โดยเน้นให้

ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้แก้ไขปัญหาและเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จึงเป็นวิธีที่พัฒนาพหุปัญญา ในด้านภาษา การคิดอย่างมีเหตุผล การเคลื่อนไหวทางกาย ดนตรี ศิลปะ การรู้เรา การรู้เขา หรือความมีมนุษยสัมพันธ์ตลอดจนความสามารถในการป้องกันและอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

1.1.7 ประโยชน์จากการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

อรรถัย มูลคำ (2542 : 36) ได้เสนอประโยชน์ของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ว่าการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เป็นวิธีการที่สร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นทั้งผู้เรียนและผู้สอน

1. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่

1.1 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ เพราะการทำงานกับหัวข้อหรือประเด็นที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายตามความสนใจเป็นการฝึกฝนทักษะด้านต่าง ๆ ได้หลากหลายโดยผู้เรียนไม่รู้สึกรำคาญ ในขณะที่เดียวกันก็มีการตรวจสอบความสามารถในการนำไปใช้โดยการสาธิตหรือการแสดงผลงานของผู้เรียนได้อีกด้วย

1.2 เป็นวิธีการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะความรู้ที่อยู่ในสมองของผู้เรียนเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งหลายเรื่องที่ผู้เรียนสร้างสรรค์งานออกจากความนึกคิดและประสบการณ์ของตนเองเป็นเรื่องที่ล้ำค่ามหัศจรรย์ในห้องเรียนนั้น

1.3 ทำให้เกิดรูปแบบของการแก้ปัญหาที่ยากหรือซับซ้อนนอกเหนือจากที่มีในหลักสูตร เพราะผู้เรียนจะมีโอกาสได้สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จากจินตนาการของตนเองเพิ่มมากขึ้นหลายครั้งที่ผู้เรียนสามารถกำหนดคุณลักษณะต่าง ๆ ให้แก่ตัวละครของเขาได้เอง และเมื่อเกิดคำถามที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น การกดขี่ข่มเหง ความเห็นแก่ตัว ความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงชีวิตที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนต้องคิดปรับปรุงบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เขาสร้างขึ้นให้ได้สิ่งที่ลงตัวที่สุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองคือการเรียนรู้

1.4 เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่สามารถทบทวนไปมาได้จากมวลประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การทบทวนฝึกหัดบ่อย ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรมากขึ้น ดังนั้นการที่ผู้สอนสามารถสร้างกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้มากที่สุดรวมไปถึงการสร้างเค้าโครงเรื่องที่ดีซึ่งทำให้ผู้เรียนสนใจในการฝึกทักษะแปลกใหม่ย่อมเป็นการท้าทายความสามารถของผู้สอนเช่นกัน

1.5 เป็นวิธีการที่ง่ายต่อการนำสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของผู้เรียนมาเป็นประเด็นในการศึกษา ตัวอย่างเช่น ในกรณีของผู้เรียนตัวเล็กๆที่เริ่มศึกษาเป็นครั้งแรก ประเด็นที่จะศึกษาก็น่าจะเริ่มตั้งแต่ตัวของฉัน ครอบครัวของฉัน เป็นต้นไป ครั้งเมื่อเติบโตขึ้นประเด็นของการศึกษาก็จะเริ่มขยายวงตามออกไปด้วย เช่น ชุมชนของฉัน ประเทศของฉัน หรือแม้กระทั่งการออกไปผจญภัยในดินแดนต่างๆ หรือย้อนไปสู่อดีต ไปสู่ประวัติศาสตร์ต่างๆ เป็นต้น

1.6 เป็นวิธีการที่มีชีวิตชีวา เนื้อหาที่ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสร้างขึ้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้สามัญสำนึก ใช้ทักษะในการสำรวจสิ่งแวดล้อม และใช้ทักษะในการอธิบายความคิดได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้เรียนจะกระตือรือร้นเป็นอย่างมากที่จะสร้างผลงานของเขาอย่างเต็มความสามารถ

1.7 วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถเชื่อมต่อด้านความยากง่ายของความรู้ให้แก่ผู้เรียนแต่ละคนในห้องได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนจะเพลิดเพลินกับการสร้างสรรค์งานของเขาและมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมเสริมทักษะต่างๆ ของเขาเอง เช่นพัฒนาการทางภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังจะได้รับประโยชน์จากการเปิดกว้างของคำถามในแต่ละกรอบ ซึ่งจะทำให้เขาได้สร้างสรรค์งานเต็มความสามารถของเขาเอง

2. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้สอน ได้แก่

2.1 วิธีการนี้จะเปลี่ยนทัศนคติของผู้สอนที่เห็นว่าเทคโนโลยีเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น และเปล่าประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอน เพราะแท้จริงแล้วเทคโนโลยีเปรียบเหมือนขุมทรัพย์สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างเรื่องราวและจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ ผู้สอนจะเกิดความประทับใจในความสามารถของการเรียนรู้และการเลียนแบบของเด็กที่มีต่อเทคโนโลยีต่างๆ อีกด้วย

2.2 วิธีการนี้เป็นการสร้างแรงจูงใจได้ในระดับสูงและสม่ำเสมอผู้เรียนจะรู้สึกมั่นใจและมีเสรีภาพในการที่จะเรียนรู้ผ่านโครงเรื่องที่เขาเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างขึ้น ผู้สอนจะสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในบรรยากาศที่เป็นมิตรและอบอุ่นด้วยเวลาที่ผ่านไปโดยไม่รู้ตัว

2.3 เป็นวิธีการที่ผู้สอนไม่ต้องเหนื่อยเหมือนกับการสอนปกติที่จะต้องบรรยายทั้งวัน เพียงแต่ผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนมากขึ้น ด้วยการใช้ความคิดในการออกแบบกิจกรรมจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ผู้เรียนจัดทำสื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และให้ความเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

3. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกันทั้งผู้เรียนและผู้สอน ได้แก่

3.1 เป็นวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งการที่จะให้ได้ประโยชน์สูงสุดนั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจำนวนผู้เรียนกับงานในแต่ละชิ้นเสมอ โดยคำนึงว่างานชิ้นใดมีลักษณะที่จะให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ หรือทั้งห้องทำด้วยกัน แต่ทุกคนต้องมีโอกาสทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่

3.2 เป็นวิธีการที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในช่วงท้ายสุดได้ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพราะเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจให้เพิ่มขึ้นของทั้งสองฝ่ายจากประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกในการได้รับการยอมรับ ส่วนผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมในโครงเรื่องโดยอาศัยพื้นฐานจากเรื่อง que ผู้เรียนคิดขึ้น

3.3 เป็นวิธีการที่ส่งเสริมการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในฐานะเพื่อนร่วมงานที่มีใช้เจ้านายกับลูกน้อง หน้าที่ของผู้สอนคือผู้แนะนำวางแผนกว้างๆ ให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาต่อตนเอง บรรยากาศแห่งความเป็นกันเองจะทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ ผู้เรียนที่ขี้อายเก็บตัวจะสามารถแสดงออกได้ดีจนเพื่อนประหลาดในความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ และตัวเขาเองก็จะเกิดความภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและผู้สอน โรงเรียนจะกลายเป็นสถานที่ที่ทุกคนเฝ้ารอคอยที่จะมาพบปะกันเพื่อช่วยกันสร้างและชื่นชมผลงานซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาประโยชน์ของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สรุปได้ว่าเกิดประโยชน์ขึ้นทั้งผู้เรียน และผู้สอน ได้แก่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทักษะต่างๆ เช่นการแก้ปัญหาการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ที่เรียนรู้ในชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรเนื่องจากการได้รับการทบทวนฝึกหัดบ่อยๆ นักเรียนจะมีทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นไปในทางบวกเพราะการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นวิธีการที่มีชีวิตชีวา ผู้เรียนจะเพลิดเพลินกับการสร้างสรรค์งานของเขาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมทักษะต่างๆ ของเขาเอง ส่วนประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้สอน ได้แก่ผู้สอนตระหนักถึงคุณค่าของเทคโนโลยีมากขึ้น

ผู้สอนจะสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในบรรยากาศที่เป็นมิตร ผู้สอนไม่ต้องใช้พลังมากเหมือนกับ การสอนบรรยายซึ่งจะส่งผลให้การเรียนรู้นั้นเต็มไปด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.1.8 ข้อควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

อรรถพล อนันตวรสกุล (2542 : 8) ได้เสนอข้อควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ว่า

1. หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยวิธี สตอรีไลน์อย่างเต็มรูปแบบ และถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะระบุให้ท้องถิ่นสามารถกำหนด หลักสูตรของตนได้ แต่ยังมีข้อจำกัดหลายอย่างที่ไม่เอื้ออำนวยให้ทำเช่นนั้น อาทิ การขาดความรู้ ความเข้าใจที่ แท้จริงของท้องถิ่น

2. ข้อจำกัดในด้านเวลา เนื่องจากกิจกรรมสตอรีไลน์ควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง แต่ในสภาพจริงการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน ยังอยู่ในกรอบของเวลาตามที่กำหนดให้คาบเรียนละ 50 นาที

3. ข้อจำกัดในด้านข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ในการจัดกิจกรรม อรรถชัย มูลคำ (2542 : 49) ได้เสนอข้อควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ว่า

1. ผู้สอนควรพิจารณาสร้างหัวเรื่องขึ้นเองจากโครงสร้างของหลักสูตรและควร กำหนดวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นหลักไว้ก่อน เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น ส่วนวิชาทางด้านภาษาและ คณิตศาสตร์เป็นเพียงการนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้ฝึกฝนหรือผสมผสานกับสถานการณ์เท่านั้นหัวเรื่องที่สร้าง ขึ้นต้องใหญ่พอที่จะสัมพันธ์กับเรื่องอื่นได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การเสนอความคิดเห็นในสิ่งที่เขาสนใจและต้องการจะเรียนรู้ด้วย

2. แผนการสอนในแต่ละหัวเรื่องควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ภาคเรียน การเปลี่ยน หัวเรื่องใหม่จะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและจะสนุกกับการค้นหาเรื่องใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ ผู้สอนควรสอนให้จบในแต่ละหัวเรื่องเสียก่อนแล้วจึงค่อยเริ่มต้นหัวเรื่องใหม่ ไม่ควรสอนพร้อมๆ กันหลาย หัวเรื่อง เพราะผู้เรียนจะเกิดความสับสน

3. ความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดโดยเฉพาะชั้นเรียนที่มีผู้สอนหลายคน ทุกคน ต้องวางแผนการสอนร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและสับสนให้ผู้เรียน

4. การสร้างกิจกรรมทุกกิจกรรมต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย ผู้เรียนสนใจ เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ใกล้ตัวเด็ก โดยอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นข่าวดังของสื่อสาร มวลชน เช่น ข่าวเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ สภาวะเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาวะการเมืองท้องถิ่น โรคระบาด มลภาวะต่างๆ เป็นต้น

5. ผู้สอนควรโยงทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับการเดินเรื่องให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้นการ ตั้งต้น ณ สถานที่ตั้งของฉากตามหัวเรื่อง จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มกิจกรรมใหม่ เพื่อให้เกิดความผูกพันกับ เนื้อเรื่องที่ค้างไว้แต่เดิมให้สานต่อกันได้ตลอดไป

6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนางานตลอดเวลา รวมทั้งให้โอกาส ผู้ปกครองหรือผู้สนใจในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการสอนวิธีประดิษฐ์สิ่งต่างๆที่ผู้เรียนต้องการสร้างขึ้น เช่น ประดิษฐ์ชิงช้าสวรรค์จำลองจากมอเตอร์พัดลมเก่าๆ ในหัวข้อเรื่อง สวนสนุก เป็นต้น

7. ควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดทุกครั้งในแต่ละกิจกรรม และควรให้โอกาสได้ชื่นชมผลงานร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

8. สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องพิจารณาถึงความสะดวกของผู้สอนและผู้เรียน ความคุ้มค่าในการใช้อาคารสถานที่ ความสอดคล้องของสถานที่กับกิจกรรมตามหัวเรื่อง ความปลอดภัย และ ความคงทนของวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้เรียนจัดทำขึ้นในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นในโรงเรียนขนาดเล็กมีสัดส่วนผู้เรียนต่อห้องไม่มากนัก สถานที่อาจใช้ด้านหลังของห้องที่เหลือโดยจัดเป็นสัดส่วนแยกไว้ต่างหาก หรือใช้ห้องที่มีพื้นที่ว่าง อาคารอเนกประสงค์ อาคารเก่าที่อยู่ในสภาพดี บ้านพักครูที่ว่าง หรือบริเวณโรงเรียนที่ร่มรื่น เป็นต้น ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีสัดส่วนผู้เรียนต่อห้องมาก พื้นที่คับแคบ อาจใช้เฉพาะฝาผนังห้องหลังหรือด้านข้างของห้องเรียน หรือห้องเรียนพิเศษ หรือ อาคารอเนกประสงค์ เป็นต้น

9. ในการสร้างฉากแต่ละครั้ง ผู้เรียนทุกคนควรจะเป็นผู้ลงมือสร้างด้วยตนเอง รวมทั้งสภาพภูมิทัศน์ (Landscape) ของแต่ละฉากตามสภาพที่เป็นจริง การสร้างฉาก ในการกำหนดเวลาและสถานที่ตามหัวเรื่องนั้น อาจกระทำได้หลายวิธีตามสภาพความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ของโรงเรียน เช่น

9.1 ภาพ 2 มิติ เป็นการนำผลงานจากการจัดกิจกรรมประดิษฐ์บนพื้นกระดาษที่ต่อกันขนาดใหญ่ ซึ่งติดไว้ที่ผนังห้อง กระดานดำ กระดานไวท์บอร์ด เหมาะสำหรับห้องเรียนที่คับแคบ หรือไม่มีห้องเรียนว่าง

9.2 ภาพ 3 มิติ เป็นการนำผลงานจากการจัดกิจกรรมจำลองลงบนกระเบื้องทราย บนกระดาษแข็งขนาดใหญ่ บนพื้นห้อง หรือบนพื้นดิน ขนาดของผลงานแต่ละชิ้นกำหนดตามสภาพของพื้นที่เป็นสำคัญ บางแห่งอาจใช้ห้องเรียนทั้งห้องเรียนทั้งห้องแปลงสภาพเป็นยานอวกาศ เป็นสถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ บริษัท ธนาคาร ฯลฯ บางแห่งอาจใช้พื้นที่ว่างข้างโรงเรียนที่มีลำน้ำสายเล็กผ่านจำลองเป็นหมู่บ้านตั้งอยู่ระหว่างต้นไม้ขนาดใหญ่ พร้อมกับปลูกไม้ดอกไม้ประดับลงไปในหมู่บ้านและชุมชนจำลองของเขา

9.3 ภาพตัดขวางหรือภาพ X - RAY เป็นการนำผลงานจากการจัดกิจกรรมที่เป็นภาพวาดแล้วมองได้เป็น 3 มิติ หรือภาพตัดขวาง ประดิษฐ์บนพื้นกระดาษที่ต่อกันขนาดใหญ่ซึ่งติดไว้ที่ผนังห้องหรือกระดานดำ เหมาะสำหรับห้องเรียนที่คับแคบ หรือไม่มีห้องเรียนว่าง

10. การสร้างตัวละครหรือหุ่นในลักษณะต่าง ๆ ประกอบการดำเนินการในองค์ที่ 2 ต้องกำหนดขนาดของโครงสร้างให้เหมาะสมกับพื้นที่ของฉาก และทุกคนควรมีภาพของตัวละครหรือหุ่นเหล่านั้น โดยอาจเป็นการสร้างโดยงานกลุ่มหรืองานเดี่ยว เพื่อให้ทุกคนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในแต่ละฉากนั้นๆ

11. ควรใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น ราคาถูก เศษวัสดุที่เหลือใช้หรือใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่โดยทำความสะอาดให้เรียบร้อย เช่น กระดาษหน้าเดียว กระดาษสี กระดาษห่อของขวัญ กล่องกระดาษ กล่องนม ถังขนมหรือถังอาหารที่สะอาดประเภทเบหมีสำเร็จรูป ขนมหกรอบ ลูกอม เศษผ้าจากร้านตัดเสื้อ เศษไหมพรม ขวดน้ำพลาสติก หลอดกาแฟ แกนกระดาษทิชชู กระดาษแฟกซ์ กระดาษกาว เป็นต้น ผู้สอนสามารถสร้างเสริมนิสัยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ด้วยการสนับสนุนให้ผู้เรียนเก็บเศษวัสดุดังกล่าวมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนและในวิถีชีวิตประจำวัน โดยช่วยกันเก็บสะสมในกล่องกระดาษหลังห้องเรียนทุกห้องเพื่อสะดวกในการใช้งานได้ทันที

12. สื่อ ประเภท เอกสาร หนังสือ วารสาร วิทยุทัศน์ ซีดีรอม ฯลฯ ควรเตรียมจัดหาไว้ในหัวข้อเรื่องที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างผลงานของเขา โดยเฉพาะหนังสือประเภทสารานุกรมต่างๆ ในห้องสมุดจะมีภาพ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องอยู่มาก ผู้สอนอาจจะยืมออกจากห้องสมุด และจัดวางไว้มุม

ของห้อง ส่วนวีดิทัศน์หรือซีดีรอมในกรณีที่เกี่ยวข้องอาจตั้งเครื่องไว้ให้กลุ่มที่รับผิดชอบงานนั้นค้นคว้าหรือพิมพ์รูปที่ต้องการประกอบการเรียนรู้ได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

13. แหล่งความรู้ เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการจัดการการเรียนการสอน โดยวิธีการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือแหล่งความรู้แต่ละประเภทก็จะมีอยู่ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ดังนั้นแหล่งความรู้จึงมีความจำเป็นสำหรับขั้นตอนสำคัญในการสรุปความรู้ คือการพาผู้เรียนออกไปยังสถานที่ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นตามหัวเรื่องจากจินตนาการและความรู้จากหนังสือหรือสื่ออื่นๆ เช่น บริษัท ป่า ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงนาสวนผสม โรงงานอุตสาหกรรม สนามบิน โบราณสถาน ฯลฯ แต่ถ้าไม่สะดวกหรืออยู่ห่างไกล ควรใช้วิธีเชิญผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเหล่านั้น มาให้ความรู้ เช่น เจ้าของบริษัท เจ้าของฟาร์ม ป่าไม้ ชาวไร่ นักบิน ฯลฯ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง วิธีชีวิตจริงและได้มีโอกาสซักถามข้อข้องใจในสิ่งที่เขาเหล่านั้นอยากรู้ ว่าใช่หรือไม่ในสิ่งที่เขาคิดและสร้างขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ที่สุด

สนอง อินละคร (2544 : 328) ได้เสนอข้อควรคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนควรสร้างหัวข้อเรื่องขึ้นเองจากโครงสร้างหลักสูตรและควรกำหนดวิชาหนึ่งเป็นหลักก่อน เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น หัวเรื่องที่สร้างขึ้นต้องใหญ่พอที่จะสัมพันธ์กับเรื่องอื่นได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในสิ่งที่เขาสนใจและต้องการเรียนรู้ด้วย

2. แผนการสอนในแต่ละหัวเรื่องควรสอนตั้งแต่ 1 สัปดาห์ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ภาคเรียน ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนหัวเรื่องใหม่ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและสนุกสนานกับการค้นหาหัวเรื่องใหม่อยู่ตลอดเวลา และผู้สอนควรสอนให้จบแต่ละหัวเรื่องก่อนจะเริ่มหัวเรื่องใหม่ ไม่ควรสอนพร้อมๆ กันหลายหัวเรื่อง

3. กิจกรรมในแผนการสอนทุกกิจกรรมต้องมีความหมายและเหมาะสมกับสถานการณ์และเวลา เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและใกล้ตัวนักเรียนจะดีที่สุด

4. ผู้สอนควรโยงกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ใช้กับการเดินเรื่องให้ต่อเนื่องกัน ดังนั้นการตั้งต้น ณ สถานที่ตั้งของฉากตามหัวเรื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเริ่มกิจกรรมใหม่เพื่อให้เกิดความผูกพันกับเนื้อเรื่องที่ค้างไว้แต่เดิมให้สานต่อกันตลอดไป

5. ควรให้นักเรียนสรุปความคิดรวบยอดทุกครั้งในแต่ละกิจกรรม และควรให้โอกาสได้ชื่นชมผลงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

6. สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องพิจารณาถึงความสะดวกของผู้สอนและนักเรียน อาจใช้ห้องเรียนพิเศษหรืออาคารอเนกประสงค์หรือบริเวณโรงเรียนที่ร่มรื่นเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

7. สื่อประเภทเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร วีดิทัศน์ ซีดีรอม ฯลฯ ควรเตรียมจัดหาไว้ให้พร้อมเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าโดยผู้สอนอาจยืมจากห้องสมุดและจัดไว้ที่มุมห้องส่วนวีดิทัศน์ซีดีรอม อาจตั้งเครื่องไว้ให้พร้อมเช่นเดียวกัน

แหล่งความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนไปยังสถานที่ที่นักเรียนสร้างขึ้นตามหัวเรื่องจากจินตนาการ และความรู้จากหนังสือ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ เช่น บริษัท ป่า แม่น้ำ ลำธาร หนอง บึง ฟาร์ม ไร่นา โรงงาน โบราณสถาน ถ้าไม่สะดวกหรืออยู่ห่างไกลควรใช้วิธีเชิญผู้รู้หรือผู้ชำนาญการในเรื่องเหล่านั้นมาบรรยายให้ความรู้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์จริงมากที่สุด

การสร้างจากแต่ละครั้ง นักเรียนทุกคนควรเป็นผู้สร้างด้วยตัวเอง และสร้างตามความเหมาะสมตามสภาพของพื้นที่ของโรงเรียน

การสร้างหุ่นหรือตัวละครต้องกำหนดให้เหมาะสมกับพื้นที่ของฉาก และทุกคนหรือทุกกลุ่มควรมีภาพของตัวละครเป็นของตนเองหรือของกลุ่มเฉพาะ

จากการศึกษาข้อควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สรุปได้ว่าควรคำนึงถึงในเรื่องของความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมอย่างแท้จริงของผู้สอน ด้านหลักสูตรซึ่งมีลักษณะที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์อย่างเต็มรูปแบบ เรื่องของเวลาที่ต้องใช้อย่างต่อเนื่องขณะที่ปัจจุบันยังกำหนดเวลาเป็นคาบ อีกทั้งด้านข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ในการจัดกิจกรรมที่ยังจำกัดอยู่มาก ซึ่งข้อควรคำนึงถึงนี้จะต้องนำไปพัฒนาต่อไป

1.1.9 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

อรรถัย มูลคำ (2542 : 52) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมากในการนำนวัตกรรมนี้มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพก็คือ ผู้สอน ผู้เรียน และ ผู้บริหาร ซึ่งอาจจำแนกบทบาทของบุคคลทั้งสามฝ่ายได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้สอน

1.1 ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจและปรับเนื้อหา กระบวนการและทฤษฎีการสอนต่างๆ ให้เข้ากับสภาพที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.2 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูรายวิชากลุ่มวิชาอื่นๆ ที่สอนในชั้นเดียวกัน ครูวิชาการ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและเกิดการประสานความร่วมมือกันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.3 กำหนดกิจกรรมและวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อต่างๆ เช่น เอกสาร หนังสือ วีดิทัศน์ ซีดีรอม เป็นต้น ตลอดจนแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นบุคคลและสถานที่

1.4 จัดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างหลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน เช่น สภาพห้องเรียน บริเวณโรงเรียน สภาพท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมในชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเริ่มจากสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวสามารถสัมผัสได้ และผู้เรียนสนใจให้มากที่สุด

1.5 ลดบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้กำกับหรือผู้จัดการเพื่อสนับสนุนสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสวงหาความรู้โดยใช้คำถามนำ

1.6 วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ วิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้นซึ่งข้อ

มุลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลของผู้เรียนรายบุคคลและเป็นข้อมูลเพื่อการ ปรับปรุงแก้ไขการวางแผนการสอนใน ครั้งต่อไป

2. บทบาทของผู้เรียน

2.1 ฝึกวางแผนการทำงานต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น

2.2 ค้นคว้าหาความรู้ที่ตนและกลุ่มสนใจ เพื่อนำเสนอต่อเพื่อนร่วมชั้น

2.3 ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม โดยกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกันกำหนดงานและลำดับขั้นตอนการทำงาน แบ่งงานตามความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม ลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง รับฟังการชี้แนะและวิจารณ์จากผู้อื่นเพื่อการปรับปรุงงาน ชื่นชมในผลงานร่วมกัน ปรับปรุง แก้ไข พัฒนาผลงานของตนเองจนเป็นที่พอใจ และสามารถสรุปความรู้ที่ค้นพบได้ด้วยตนเอง

3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

3.1 ศึกษาและทำความเข้าใจหลักการของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

3.2 ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางตามที่คณะครูต้องการ สนใจและร้องขอมาให้ความรู้ตามควรแต่โอกาส

3.4 ส่งเสริม สนับสนุน จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้ใช้ให้มีปริมาณเพียงพอ

3.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ความก้าวหน้าของผู้เรียน และการปฏิบัติงานของผู้สอน ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตลอดจนรายงานผลไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.6 สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ ตลอดจนจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ผลงานที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2542 : 5) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนและ ผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ไว้ดังนี้

1. บทบาทของผู้สอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสตอรี่ไลน์นั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ผู้สอนควรมีบทบาทสำคัญดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ และปรับเนื้อหา กระบวนการและทฤษฎีการสอนต่าง ๆ ให้เข้ากับสภาพที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

1.2 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูรายวิชา/กลุ่มวิชาอื่นๆ ที่สอนในชั้นเดียวกัน ครูวิชาการศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะและเกิดการประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.3 กำหนดกิจกรรมและวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า และจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อต่างๆ เช่น เอกสาร หนังสือ ซีดีรอม เป็นต้น ตลอดจนแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นบุคคลและสถานที่

1.4 จัดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างหลากหลายเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน เช่น สภาพห้องเรียน บริเวณโรงเรียน สภาพท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมในชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเริ่มจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

1.5 ลดบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกระหว่างการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

1.6 วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ วิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขการวางแผนการสอนในครั้งต่อไป

2. บทบาทของผู้เรียน

2.1 วางแผนการทำงานต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น โดยกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกัน กำหนดงานและลำดับขั้นตอนการทำงาน แบ่งงานตามความสามารถของสมาชิกในกลุ่ม และลงมือปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างรับผิดชอบ

2.2 เรียนทั้งในห้องเรียน และในสถานการณ์จริงเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม

2.3 มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ และการคิดในทุกสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติเหมือนสถานการณ์ในชีวิตจริง

2.4 ตอบคำถามสำคัญ หรือคำถามหลัก ที่ผู้สอนกำหนดจากประสบการณ์ของตนเองหรือประสบการณ์ในชีวิตจริง

2.5 ค้นคว้าหาความรู้ที่ตนและกลุ่มสนใจ และลงมือสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ด้วยตนเองเช่นการรวบรวมข้อมูล การอภิปราย การรายงาน การเปรียบเทียบ เป็นต้น แล้วนำมาเสนอต่อเพื่อนร่วมชั้น

2.6 มีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะสังคม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนในกลุ่ม เพื่อนในกลุ่มอื่นๆ และกับผู้สอน

2.7 มีความสามารถแก้ปัญหา คิดริเริ่มสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์

2.8 เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.9 มีส่วนร่วมในการประเมินผลของตนเอง รับฟังการชี้แนะและวิจารณ์จากผู้อื่น เพื่อการปรับปรุงงาน ชื่นชมในผลงานร่วมงาน ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผลงานของตนเองจนเป็นที่น่าพอใจ

จากบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สรุปได้ว่า บทบาทของผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงไปจากผู้ที่เคยเป็นผู้บรรยายความรู้ให้กับนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียวจะเปลี่ยนเป็นผู้ที่คอยวางแผน จัดกิจกรรม จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ เตรียมแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า และประเมินผลจากผลงานและพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อปรับปรุงต่อไป ส่วนนักเรียนก็ต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเช่นกัน คือจะต้องมีการวางแผนการทำงาน ค้นคว้าหาความรู้ ถ้าที่จะตอบคำถาม สร้างความรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง โดยรับฟังคำติชมเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Butzow (1991) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการสอนแบบสตอรีไลน์กับวิธีสอนโดยใช้ตำราเป็นหลัก โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองมีจำนวน 114 คน กลุ่มควบคุมมีจำนวน 84 คน ทั้งสองกลุ่มทำการศึกษาหัวข้อเรื่องการเคลื่อนที่และเครื่องจักรกลแบบง่าย ๆ นักเรียนทั้งหมดได้รับการสอนประโยชน์ของแผนภูมิความคิดรวบยอดและวาดแผนภูมิความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องเครื่องจักรกล แล้วนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มได้รับการสอนทั้ง 2 วิธี โดยช่วงสรุปคาบเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับการทดสอบจากข้อทดสอบรายหน่วยและการเขียนแผนภูมิความคิดรวบยอดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องเครื่องจักรกล ผลการวิจัยพบว่าคะแนนจากการเขียนแผนภูมิความคิดรวบยอดและคะแนนรายหน่วยเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนหน่วยเรียนนักเรียนหญิงสูงกว่าชายอย่างมีนัยสำคัญ แต่คะแนนแผนภูมิความคิดรวบยอดไม่แตกต่างกัน โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คือวิธีการสอนแบบสตอรีไลน์น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนได้

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ธารณี วิทยานิพนธ์ (2542 : 70) ได้ศึกษาเรื่องผลของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ แผนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องอาหารที่ใช้สอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ และแผนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสตอรีไลน์มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือสูงกว่าร้อยละ 70 นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสตอรีไลน์มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมาก โดยที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและระดับปานกลางมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับมาก และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีสตอรีไลน์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนาธิป พรกุล (2542 : 40) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนชิปปา และวิธีการสอนแบบสตอรีไลน์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาและวิธีการสอนแบบสตอรีไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และทัศนคติต่อวิชาหลักการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถเขียนแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ถูกต้อง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาหลักการสอนอีกด้วย

จิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 88) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้อุดการเรียนสตอรีไลน์ (STORYLINE) กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สตอรีไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้สตอรีไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรินทร์ วงศ์ชาติ (2543 : 68) ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย STORYLINE METHOD เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่าการสอนโดย STORYLINE METHOD เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้า แสดงออก และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น ใฝ่เรียนรู้ รู้จักการวางแผนการทำงาน มีโอกาสทำงานเป็นคณะ ได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนมีความรู้แรงสนุกสนานกับการเรียน นอกจากนี้การสอนโดย STORYLINE METHOD ช่วยให้ผู้เรียนซึมซับความรู้ทีละน้อย เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องความรู้ เจตคติเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

เกรียงไกร ยิ่งสง่า (2543 : 46) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้สตอรีไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ เจตคติ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชา ส 053 ประชากรและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรีไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการใช้สตอรีไลน์ในการเรียนรู้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ทักษะคิด ความพึงพอใจ และพฤติกรรมของนักเรียนในระดับชั้นเรียนที่หลากหลาย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการประหยัด

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการประหยัด

2.1.1 ความหมายของการประหยัด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 510) กล่าวถึงการประหยัดว่า หมายถึงยับยั้ง ระวัง ระมัดระวัง เช่น ประหยัดปาก ประหยัดคำ ใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ

แปลก สนธิรักษ์ (2513 : 127) กล่าวถึงการประหยัด โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึงการประหยัดในการใช้จ่าย ใช้จ่ายอย่างปานกลางพอให้ความสุขตามความจำเป็นของชีวิต และมีความหมายตรงกันข้ามกับความสุรุ่ยสุร่าย ซึ่งหมายถึงการใช้อย่างไม่นึกถึงหน้าถึงหลัง พุ่มเพื่อยตามความพอใจจนลืมตัวลืมฐานะ และลืมว่าเงินทองเป็นของหมดเปลือง เมื่อหมดแล้วก็ทำให้เกิดความลำบาก ต้องเป็นหนี้เป็นสินคนอื่น คนมีมัยยัสต์หรือคนประหยัดนั้นย่อมใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล รู้จักประมาณว่าตัวใช้จ่ายอะไรบ้าง รู้ว่าสิ่งใดควรเสียสิ่งใดไม่ควรเสีย เงินรายได้ที่หามาเมื่อเหลือจากการใช้จ่ายก็เก็บไว้เป็นทุนรอนต่อไป โดยเลือกพิจารณาแต่เฉพาะการลงทุนที่เหมาะสมและมั่นคง

สำรอง เฟิงหนู (2525 : 1) กล่าวว่า การประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สิน หรือทรัพยากรที่พึงสงวนไว้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมถึงการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพฐานะและความเป็นอยู่ของตน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 2) ได้ให้ความหมายของการประหยัดและการออมว่า หมายถึงการรู้จักออมทรัพย์สิน เวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

รังสรรค์ หนองสอง (2542 : 2) กล่าวถึงความหมายของการประหยัดไว้ว่า การประหยัดไม่ใช่การตระหนี่ถี่เหนียว แต่หมายถึงการรู้จักใช้เงินหรือทรัพยากรอย่างมีคุณค่า

จากความหมายของการประหยัดสรุปได้ว่า การประหยัดหมายถึงการตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ รวมทั้งรู้จักใช้ทรัพย์สิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

2.1.2 ประเภทของการประหยัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2514 : 70 – 71) กล่าวถึงหลักการปฏิบัติเพื่อประหยัดตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าในประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การใช้จ่ายทรัพย์ควรใช้เฉพาะเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามควรแก่เหตุตามลำดับ ได้แก่
 - 1.1 ใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงตนเอง เลี้ยงมารดา บิดา บุตร ภรรยาและบริวารให้เป็นสุข
 - 1.2 ใช้เลี้ยงเพื่อนฝูงบ้างตามสมควร
 - 1.3 บำบัดอันตรายที่เกิดจากเหตุต่างๆ เช่น เจ็บไข้ มีภัยพิบัติ
 - 1.4 บริจาคเพื่อการสงเคราะห์ เช่น สงเคราะห์ญาติ ต้อนรับแขก ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย เสียภาษีให้แก่รัฐ สงเคราะห์แก่สมณชีพราหมณ์
2. รู้จักดำรงวงศ์ตระกูล คือ
 - 2.1 ต้องแสวงหาวัตถุที่หาย
 - 2.2 ซ่อมแซมสิ่งของที่ชำรุด
 - 2.3 รู้จักประมาณในการบริจาค
 - 2.4 ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวต้องเป็นผู้ที่มีศีลธรรม
3. รู้จักรักษาทรัพย์สินให้มีส่วนพอกพูนเพื่อเป็นการสร้างหลักฐาน ทำให้มีความเป็นอยู่สุขสบาย ไม่เป็นหนี้ และสามารถประกอบกิจการงานได้อย่างสะดวก

สำรอง เพ็ญ (2525 : 2 – 4) แบ่งการประหยัดออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การประหยัดทรัพย์ หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สินเงินทองที่มีอยู่หรือที่หาได้ในทางเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และครอบครัวอย่างแท้จริงตามความจำเป็น
2. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเวลาและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด โดยไม่ปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์
3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศธาตุ ดันไม้ ฯลฯ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติโดยสามารถใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าต่อตนเองและสังคม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529 : 3, 42,84)
ซึ่งรับผิดชอบดูแลและจัดการในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนได้แบ่งประเภทของการ
ประหยัดไว้ดังนี้

1. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้เวลาของตน และใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด เช่น การใช้เวลาเดินทางไปโรงเรียน เดินทางกลับบ้าน ใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียน ทำแบบฝึกหัด ทบทวนบทเรียน หาความรู้เพิ่มเติม ใช้เวลาในการทำธุรกิจส่วนตัว ใช้เวลาในการนอน การทำงานอดิเรก ช่วยเหลือทางบ้าน ชุมชนและสังคม

2. การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด เหมาะสมกับรายรับ มีการเก็บออม ยับยั้งความต้องการของตน อันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอควร ตัดสินใจใช้เงินโดยคำนึงประโยชน์ คุ้มค่า ความจำเป็นของตนเองอย่างรอบคอบ ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว

3. การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รักษาซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นด้วยความเคยชิน หรือสะดวกสบายของตน เช่น การประหยัดไฟฟ้า น้ำประปาของส่วนรวม เป็นต้น

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2526 : 74) ได้กล่าวถึงประเภทของการประหยัดไว้ดังนี้

1. การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักวางแผน การใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด เหมาะสมกับรายรับ มีการเก็บออมยับยั้งความต้องการของตน อันเป็นผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะพอควร ตัดสินใจใช้เงิน โดยคำนึงถึงประโยชน์ คุ้มค่า ความจำเป็นของตนเองอย่างรอบคอบไม่ตระหนี่ถี่เหนียวเกินไป

2. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้เวลาของตนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด

3. การประหยัดทรัพยากร หมายถึง การใช้และรักษาวัตถุสิ่งของที่มีอยู่ตามธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ของตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่ามากที่สุด รักษาและซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนเองและของส่วนรวมให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้จ่ายสิ่งของเครื่องใช้อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นด้วยความเคยชินหรือความสะดวกสบายของตนเช่นให้ความร่วมมือในการประหยัดไฟฟ้าและน้ำประปาของส่วนรวม

จากเอกสารประเภทของการประหยัดนั้นมีทั้งส่วนที่คล้ายและส่วนที่ต่างกัน แต่โดยรวมแล้วพอสรุปได้ว่าการประหยัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การประหยัดทรัพย์ การประหยัดเวลา และการประหยัดทรัพยากรและสิ่งของเครื่องใช้

2.1.3 แนวทางในการพัฒนาการประหยัด

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ม.ป.ป. :50-51) เสนอแนวทางในการพัฒนาการพฤติกรรมประหยัดว่าบุคคลควรปฏิบัติดังนี้

1. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
2. มีความพอดีในการบริโภค ละเว้นการฟุ้งเฟ้อที่เกินความสามารถ
3. ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
4. คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่าย และใช้เท่าที่จำเป็น
5. ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือยหรือตระหนี่ถี่เหนียวจนเกินไป
6. จัดงานและพิธีต่างๆ โดยใช้เท่าที่จำเป็น
7. เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์
8. รู้จักใช้ ดูแลรักษา และบูรณะทรัพย์ทั้งของตนเองและของส่วนรวม
9. วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร

สำรอง เฟิงหนู (2524 : 2-4) เสนอแนวทางในการพัฒนาการประหยัดว่าบุคคลสามารถกระทำได้ดังนี้

1. การประหยัดทรัพย์
 - 1.1 แบ่งทรัพย์ออกเป็นสัดส่วน ใช้จ่ายตามสัดส่วนให้พอดี
 - 1.2 เลือกซื้อหาสิ่งของหรือเครื่องใช้ตามควรแก่ฐานะ
 - 1.3 งดใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นต่างๆ
 - 1.4 ไม่เที่ยวเตร่ในสถานที่เร่ร่อนต่างๆ
 - 1.5 ละทิ้งค่านิยมที่ไม่ดี เช่น ใช้ของราคาแพงๆ การนิยมใช้ของต่างประเทศ

และของใช้ฟุ่มเฟือยต่างๆ

2. การประหยัดเวลา
 - 2.1 รู้จักแบ่งเวลาให้เป็นสัดส่วน และใช้เวลาให้ถูกทาง
 - 2.2 พยายามใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
 - 2.3 ไม่ทำให้คนอื่นเสียเวลาเพราะตนเองเป็นสาเหตุ
3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ
 - 3.1 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า
 - 3.2 ใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็น
 - 3.3 ไม่ทำลายทรัพยากรให้เสียหายหรือเสื่อมคุณค่า โดยไม่มีเหตุผลอันควร
 - 3.4 ต้องถือว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคม และเป็นของส่วนรวม

การทำลายทรัพยากรถือว่าเป็นการทำลายทรัพย์สินของสังคม

- 3.5 ควรหาทางเพิ่มหรือสร้างทรัพยากรขึ้นทดแทนส่วนที่ต้องเสียหาย หรือถูกทำลาย

จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการประหยัดนั้นพอสรุปได้ว่าบุคคลต้องมีการพัฒนาการประหยัดอันได้แก่ประหยัดทรัพย์สิน เวลา และทรัพยากร ทั้งส่วนตนและรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด

2.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ริชาร์ด เค. เมสซา (พิรุณ ขำเลิศ. 2529 : 51 ; อ้างอิงมาจาก Richard K. Meszar 1982 : 354.) ได้วิจัยเรื่อง Education and Energy เพื่อทดสอบสมมติฐาน 2 ประการ คือ 1. กลุ่มทดลองปฏิบัติการเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน น่าจะมีผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานสูงกว่ากลุ่มควบคุม 2. ผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานจะส่งผลถึงความสามารถในการทดสอบเชิงปฏิบัติการด้านการขับขี่ ตามแบบทดลองที่เรียกว่า Behind - The - Wheel ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนมัธยมของโรงเรียน Westwood ที่เมือง Mesa รัฐ Arizona จากการสุ่มแล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการขับรถแบบประหยัดพลังงานจากการดูภาพชุดและฟังแถบบันทึกเสียง แต่กลุ่มทดลองจะต้องเข้าร่วมอภิปรายเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างประหยัดอีกเป็นเวลา 45 นาที หลังจากได้รับการอบรมแล้ว ผลการวิจัยพบว่า 1. การอภิปรายหลังการอบรมด้วยภาพชุดและแถบบันทึกเสียงเป็นวิธีการที่จะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน โดยพิจารณาจากการตอบแบบทดสอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่มีได้จัดการอภิปราย 2. การอภิปรายหลังการอบรมด้วยภาพชุดและแถบบันทึกเสียง มีผลเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีผลต่อการทดสอบเชิงปฏิบัติการด้านการขับขี่ที่เรียกว่า Behind - The - Wheel ในกลุ่มทดลอง 3. กลุ่มทั้งสองไม่สามารถนำความรู้ที่เพิ่มขึ้นไปใช้กับแบบทดสอบ Behind - The - Wheel ได้

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ปิ่นสุวรรณ เดสยานนท์ (2526 : 126 - 128) ได้ศึกษาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน เรื่อง การประหยัดและออม การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎหมายของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่างจาก 12 โรงเรียน จำนวน 400 คน ผลปรากฏว่าค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวของนักเรียนอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ ยกเว้นการใช้เวลาว่างในการหาความรู้และรายได้ การรับบริการตามลำดับก่อนและหลัง การละเว้นการใช้สิทธิอยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียนหญิง มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมด้านการประหยัดและการออม สูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างกันในค่านิยมด้านการมีระเบียบวินัย และการเคารพกฎหมาย เมื่อจำแนกตามระดับเศรษฐกิจ นักเรียนที่สภาพเศรษฐกิจต่างกัน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมด้านการประหยัดและการออม การมีระเบียบวินัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพศกับฐานะทางเศรษฐกิจไม่มีผลร่วมกันต่อระดับความคิดรวบยอด เกี่ยวกับค่านิยมด้านการประหยัดและการออม การมีระเบียบวินัย และการเคารพกฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชุดินาถ รัตนจรณะ (2527 : 59) ได้ศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครูภาคกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ในวิทยาลัยครูภาคกลาง 5 วิทยาลัย จำนวน 780 คน ผลปรากฏว่านักศึกษาจากวิทยาลัยครูภาคกลางโดยส่วนรวมมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าระดับปานกลางเล็กน้อย ยกเว้นค่านิยมด้านการประหยัดและการออมอยู่ในระดับปานกลางและต่ำกว่าค่านิยมด้านอื่นๆ ทุกด้าน นักศึกษาหญิงมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการสูงกว่านักศึกษาชาย ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมในการประหยัดและการออมไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีระดับชั้นสูงมีค่านิยมพื้นฐาน 4 ประการ

แตกต่างจากนักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการประหยัดและการออมไม่แตกต่างกัน

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2527 : 23-24) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงาน โดยทดลองใช้และตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานที่สร้างขึ้นโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 4 สัปดาห์กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนระดับผู้นำโรงเรียนจำนวน 49 คน จาก 8 โรงเรียน และผู้นำนิสิตนักศึกษาจำนวน 20 คน จากสถาบันการศึกษา 9 สถาบัน เครื่องมือที่ใช้ทดลองและตรวจสอบผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทัศนคติจำนวน 4 ชุด คือ เกมพลังงาน แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานที่สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีของพีชบิน แบบวัดทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานโดยวิธีตัวเลือกคลาดเคลื่อนและแบบบันทึกพฤติกรรมก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการทดลอง และใช้วิธีศึกษากรณีตัวอย่าง (Case Study) กับกลุ่มตัวอย่างนักธุรกิจกับบริษัทที่ได้รับรางวัลที่หนึ่งจากกระทรวงอุตสาหกรรมที่ทำโครงการการประหยัดพลังงานได้ประสบความสำเร็จในปี พ.ศ.2525 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนาทัศนคติต่อการประหยัดพลังงานให้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง โดยเฉพาะการใช้เกมพลังงานได้ผลอย่างสูงต่อการสร้างความตระหนักในวิกฤตการณ์พลังงาน รวมทั้งการใช้แบบวัดทัศนคติเพื่อแก้ปัญหาการรู้ตัวและแสวงหาคำตอบของกลุ่มตัวอย่างนั้น สามารถสำรวจพฤติกรรมการใช้พลังงานของกลุ่มตัวอย่างได้ตรงตามสภาพจริง

วิจิต อิศระวิริยะกุล (2527 : 76 – 78) ได้ทดลองสอนการประหยัดแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากเด็กที่ได้รับการทดสอบด้วยเครื่องมือวัดขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาตามแนวคิดของเพียเจต์เป็น 3 ชั้น คือ ขั้นก้าวไปสู่ขั้นรูปธรรม ขั้นก้าวไปสู่นามธรรม และขั้นนามธรรม ชั้นละ 30 คน จากนั้นได้สุ่มเด็กในแต่ละชั้นพัฒนาการทางสติปัญญาดังกล่าว เข้ากลุ่ม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน กลุ่มทั้งสามได้แก่ กลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มที่สอนแบบธรรมดา และกลุ่มควบคุม ซึ่งในแต่ละกลุ่มมีทั้ง 3 ชั้น พัฒนาการทางสติปัญญา ชั้นละ 10 คน รวมเป็น 90 คน ทำการทดลองวัดความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการประหยัดก่อนการทดลอง หลังจากนั้นอีก 2 สัปดาห์ได้ทดลองสอนโดยใช้เวลา 2 วัน และทดสอบทันทีเมื่อสิ้นสุดการสอน หลังจากนั้นอีก 2 สัปดาห์ได้ทดสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความคงทนของการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบธรรมดามีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติต่อการประหยัดเพิ่มขึ้นจากเดิม และกลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการประหยัดไม่แตกต่างจากกลุ่มที่สอนโดยวิธีสอนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่แตกต่างกันในเรื่องทัศนคติต่อการประหยัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเด็กที่มีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน มีการรับรู้คุณธรรมเรื่องการประหยัดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์มีความคงทนของการเรียนรู้มากกว่าวิธีสอนธรรมดา

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คมคาย ชีโนดม (2534 : 59 – 60) ศึกษาผลการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการประหยัสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการใช้เทคนิคแม่แบบ ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พวงพยอม ชิดทอง (2535 : 39) ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังจากการทดลองพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัสูงขึ้นกว่าการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รพีพรรณ อักษราวิวัฒน์ (2539 : 59) ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการประหยัของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ใช้วิธีการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และกลุ่มทดลองที่ 2 ใช้วิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม หลังจากการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีการประหยัมากขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีการประหยัมากขึ้นหลังจากได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมีการประหยัสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ (2542 : 50) ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการประหยัของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร หลังจากการทดลองพบว่านักเรียนมีการประหยัมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมการประหยัสามารถพัฒนาได้โดยใช้เทคนิคกลุ่มสัมพันธ์ เทคนิคแม่แบบ สถานการณ์จำลอง การใช้คำปรึกษา และกิจกรรมกลุ่ม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมการประหยัลดต่ำจำนวน 78 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมการประหยัลดต่ำ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 102 คน ตอบแบบสอบถามการประหยัลด
2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วเรียงลำดับคะแนนการประหยัลดจากสูงลงมาต่ำ คัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำได้ จำนวน 78 คน
3. ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจในการเข้ารับการทดลองจากนักเรียนในข้อ 2 มีนักเรียนสมัครใจเข้ารับการทดลองจำนวน 50 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. แบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัลด

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ มีขั้นตอนในการสร้างและวิธีการใช้ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เพื่อพัฒนาการประหยัลด

1.2 ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาของการประหยัดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวางขอบข่ายในการสร้างโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

1.3 สร้างโปรแกรมการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและนิยามศัพท์เฉพาะ

1.4 นำโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรง จำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์ ดร.พาสณา จุฬรัตน์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ นำโปรแกรมที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ผู้วิจัยใช้กับกลุ่มทดลองเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันพุธและวันพฤหัสบดี จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เวลา 14.20–15.10 น. และ 12.40–13.30 น. ตามลำดับ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบสอบถามการประหยัด

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด

2.2 ศึกษาแบบสอบถามของเรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ (2542)

2.3 สร้างแบบสอบถามจากแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการประหยัดทรัพย์สิน จำนวน 15 ข้อ ด้านการประหยัดเวลา จำนวน 15 ข้อ และด้านการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ จำนวน 15 ข้อ รวมทั้งสิ้น 45 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คนตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และผู้วิจัยนำมาแก้ไขปรับปรุง

2.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 45 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t -test แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.98 - 5.88 จำนวน 30 ข้อ

2.6 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.5 มาหาความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83

ตัวอย่างแบบสอบถามการประหยัด

คำชี้แจง แบบสอบถามเรื่องการประหยัดเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบตามสถานการณ์ที่กำหนด แต่ละข้อมี 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดแล้วตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าคำตอบให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ด้านการประหยัดทรัพย์

0 วันนี้แทนช่วยคุณแม่ทำความสะอาดบ้าน คุณแม่จึงให้เงินแทน 100 บาท เป็นรางวัล ถ้านักเรียนเป็นแทนนักเรียนจะอย่างไร

- ก.(1) ไปซื้อตุ๊กตาที่อยากได้มานาน
- ข.(0) นำไปเล่นเกมและถ่ายรูปสติ๊กเกอร์ในห้างสรรพสินค้า
- ค.(2) นำไปซื้อกระเป๋าใส่ปากกาเพราะใบเดิมนั้นเก่าจนขาดแล้ว

ด้านการประหยัดเวลา

00 หลังเลิกเรียนปานมีเวลา 2 ชั่วโมง กว่าคุณพ่อจะมารับ ถ้านักเรียนเป็นปาน นักเรียนจะอย่างไร ระหว่างรอคุณพ่อ

- ก.(1) ทำการบ้านเสร็จ 2 ข้อแล้วไปเล่นเกมกับเพื่อนก่อน ที่เหลือค่อยกลับไปทำที่บ้าน
- ข.(0) วิ่งเล่นกับมึงก่อน กลับบ้านแล้วค่อยให้พี่ดาวสอนการบ้าน
- ค.(2) นั่งทำการบ้านให้เสร็จแล้วค่อยคุยเรื่องภาพยนตร์ที่เพิ่งไปดูกับป๋อง

ด้านการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้

000 แนนกำลังทำการบ้านวิชาศิลปะ ครูบอกให้แนนตัดกระดาษหลายๆสีมาทำเป็นรูปสัตว์ ถ้านักเรียนเป็นแนน นักเรียนจะอย่างไร

- ก.(2) ซื้อกระดาษสีแผ่นใหม่แล้วตัดแบ่งครึ่ง นำไปแลกกับเพื่อนๆ เพื่อให้ได้กระดาษสีใหม่เพิ่มขึ้นและใช้พอดี ไม่เหลือทิ้ง
- ข.(1) ซื้อกระดาษสีแผ่นใหม่ตามที่จำเป็น แล้ววางแผนการใช้ ไม่ให้มีกระดาษเหลือทิ้งมาก
- ค.(0) ซื้อกระดาษสีแผ่นใหม่หลายๆสี แล้วตัดใช้ตามความพอใจ

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนแต่ละสถานการณ์ได้กำหนดคะแนนของตัวเลือกในแต่ละตัวเลือก ดังนี้

- 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการประหยัด
- 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการประหยัดบ้าง
- 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนไม่มีการประหยัด

4. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ทดสอบก่อนและหลังการทดลองที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการประหยัฒมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการประหยัฒของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการประหยัฒของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
3. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกรรมการประหยัฒของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการประหยัฒ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วยค่า t (t -test)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามการประหยัฒโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการประหยัฒของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ โดยใช้ t -test ที่เป็นไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependence Samples)
 - 3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการประหยัฒของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ โดยใช้ t -test ที่เป็นไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependence Samples)
 - 3.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการประหยัฒของนักเรียนที่ได้รับการการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และไม่ได้รับการการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ โดยใช้ t -test ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independence Samples)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
$\bar{X}_{diff}$	แทน	ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
S.D. _{diff}	แทน	ผลต่างของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t –distribution
ΣD	แทน	ผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน	ผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองยกกำลังสอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
 2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
 3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์กับนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
- ดังแสดงในตาราง 2 , 3 และ 4 ตามลำดับ

ตาราง2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{x}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	15	28.46	8.67	379	10,375	12.95**
หลังการทดลอง	15	53.73	3.90			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ภายหลังการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นกว่าก่อนได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังการไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

กลุ่มควบคุม	N	$\bar{x}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	15	30.13	6.91	129	1,427	6.99**
หลังการทดลอง	15	38.73	5.52			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ภายหลังการไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง4 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมการประหยัคของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์กับนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_{diff}$	S.D. _{diff}	t
กลุ่มทดลอง	15	25.26	7.55	32.67**
กลุ่มควบคุม	15	8.6	4.76	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีพฤติกรรมการประหยัคมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัคมากกว่าการที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัคของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัคของนักเรียนก่อนและหลังการไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัคของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์กับนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัคมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัคมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีพฤติกรรมการประหยัคมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมการประหยัคต่ำ จำนวน 78 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมการประหยัคต่ำ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. แบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัค

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการประหยัดและนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ขั้นทดลอง
ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยกลุ่มทดลองใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันพุธและวันพฤหัสบดี จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เวลา 14.20 – 15.10 น. และ 12.40 – 13.30 น. ตามลำดับ สถานที่ทดลอง ณ ห้องวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
3. ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามการประหยัดฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลองอีกครั้ง แล้วเก็บคะแนนที่ได้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
4. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ทดสอบก่อนและหลังการทดลองที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการประหยัดมาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
3. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีการประหยัดมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีการประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้นหลังจากได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดได้ เนื่องจากธรรมชาติของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์จะเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง ทั้งด้านการคิดและการลงมือปฏิบัติ อีกทั้งยังเน้นในเรื่องของการปรึกษาหารือ พุดคุย ร่วมกันวางแผนระหว่างสมาชิกในกลุ่มหรือสมาชิกในครอบครัวแต่ละครอบครัว ผู้เรียนต่างรับฟังกันและกันและเสนอความคิดเห็นของตน วิธีการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์นี้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำ ได้คิดอย่างอิสระในทุกขั้นตอน เป็นการทำให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ค้นพบ และเกิดความรู้สึกท้าทายให้คิดสำรวจ และสร้างจินตนาการ ผู้เรียนจึงได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และยังได้อยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ทำให้ได้ฝึกการตีความ แสดงความคิดเห็น และทดลองพิสูจน์สิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนต้องหาคำตอบจากคำถามหลักหรือคำถามสำคัญของครู ต้องแสวงหาความกระจ่าง หาข้อมูลและตรวจสอบข้อเท็จจริงนั้นๆ การที่ผู้เรียนยอมรับผลงานและความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนเองก็ยอมรับในตัวเองด้วย จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าและพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หรือพัฒนากระบวนการ เช่นการแสวงหาความรู้ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน รวมทั้งการพัฒนาค่านิยม (สุวิทย์ มูลคำ : 215) ในการจัดกิจกรรมโดยใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์นั้น แม้ว่าผู้สอนจะเป็นผู้วางแผนเรื่องราวทั้งหมด แต่ผู้เรียนก็จะเป็นผู้ที่เพิ่มเติมเนื้อหาเรื่องราว และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติตามที่ตนได้ร่วมกันคิด จึงเป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนในเชิงบูรณาการ ทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการเรียนรู้จากหลายสาขาวิชา สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับคำกล่าวของธาริณี วิทยานิพนธ์ (2545 : 88) ว่าการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาและกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้แสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างกระตือรือร้น เพลิดเพลิน และมีความสุข อีกทั้งยังเป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นสูง ผู้สอนสามารถผสมผสานกิจกรรมที่หลากหลายเข้าด้วยกัน และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน (อรรถพล อนันตวรสกุล . 2545 : 70) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรินทร์ วงศ์ชาติ (2543 : 68) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการสอนโดยวิธีสตอรี่ไลน์จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้า แสดงออก และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น รู้จักการวางแผนการทำงาน ได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนมีความร่าเริงสนุกสนานกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร ยิ่งสง่า (2543 : 46) ซึ่งศึกษาผลของการใช้สตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ เจตคติ และทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชา ส 053 ประชากรและสิ่งแวดล้อม พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธาริณี วิทยานิพนธ์ (2542 : 70) ซึ่งศึกษาเรื่องผลของการเรียนการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการ

เรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสตอรีไลน์มีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือสูงกว่าร้อยละ 70

ซึ่งในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม โดยจะซักถามว่าในครั้งนี้นั่นและเพื่อนๆ ในกลุ่มซึ่งถูกสมมติว่าเป็นครอบครัวเดียวกันนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง เมื่อได้ฟังคำถามก็จะรีบช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาและตอบคำถามนั้น เมื่อได้พบกับเหตุการณ์ต่างๆ ก็จะช่วยกันแก้ไขจนเหตุการณ์นั้นผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความสุข นักเรียนบางคนที่เคยมีลักษณะไม่กล้าแสดงออกก็มีความกล้าแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามมากขึ้น รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องก็มีแนวโน้มที่ดีขึ้น และในครั้งสุดท้ายซึ่งเป็นการปัจฉิมนิเทศ ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ซึ่งนักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการที่ได้คิดแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระ ทั้งยังรู้สึกตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการประหยัดมากขึ้นจึงมีความตั้งใจไว้ว่าจะพยายามพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของตนให้ดีขึ้นเป็นลำดับ ดังที่พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2545 : 123) กล่าวถึงลักษณะของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ เจตคติ และด้านทักษะปฏิบัติ เป็นวิธีสอนที่ให้อำนาจแก่ผู้เรียน คือให้โอกาสสร้างความรู้ หรือปรับโครงสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ และแสดงซึ่งกระบวนการในการได้มาซึ่งความรู้นั้นๆ รับผิดชอบต่อความรู้ที่สร้างขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้น จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้น

2. นักเรียนมีการประหยัดมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการไม่ได้รับเรียนรู้แบบสตอรีไลน์สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42-44) ซึ่งได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มควบคุมมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ คมคาย ชีโนดม (2534 : 59 – 60) ศึกษาผลการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมการประหยัดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงพยอม ชิตทอง (2535 : 39) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มทดลองใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน

นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีการประหยัดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ สมปราชญ์นันท์ (2545 : 45) ซึ่งได้ศึกษาผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระราชินูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มทดลองได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งผลการทดลองพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนาการพึ่งตนเองด้านการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดสูงขึ้นได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการประหยัด เมื่อนักเรียนได้รับความรู้ ก็จะช่วยทำให้ทราบและเข้าใจถึงความหมาย วิธีการประหยัด และเห็นแนวทางในการประหยัดเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป จึงสามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดที่มากขึ้น

3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีพฤติกรรมการประหยัดมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์สามารถพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มมากกว่าการเรียนรู้โดยไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ธาริณี วิทยานิพนธ์ (2545 : 97) ที่กล่าวว่าพัฒนาการของความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันอาจช่วยส่งผลให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ จึงทำให้ศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนสูงขึ้นเป็นลำดับด้วย ดังนั้นผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ซึ่งได้รับการพัฒนาทุกด้านไปพร้อมๆกัน จึงมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามแบบปกติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนาธิป พรกุล (2542 : 40) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาและวิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่สามารถเขียนแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ถูกต้อง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาหลักการสอน อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 88) ซึ่งได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์ (Storyline) กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนสตอรี่ไลน์และนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการสังเกตในขณะที่ทดลองพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง กล้าซักถามสิ่งที่ไม่เข้าใจ สนใจในแต่ละกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเป็นอย่างมาก ในการทำกิจกรรมทุกครั้งมักเกิดความประทับใจ และเกิดความแปลกใจแก่ผู้เรียนและผู้วิจัยขึ้นเนื่องจากตัวผู้เรียนเองก็จะเกิดความสงสัยและสนใจอยากรู้ว่าในกิจกรรมนี้เขาจะต้องพบกับอะไรซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ใหม่ๆ หรืออาจเป็นสมาชิกใหม่ๆของ

บ้านก็เป็นได้ และเขาเองก็พร้อมที่จะแก้ไขกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นมา ส่วนตัวผู้วิจัยก็ได้เกิดความแปลกใจหลายต่อหลายครั้งถึงศักยภาพและความสามารถอันแท้จริงของผู้เรียนที่สูงกว่าที่เคยมองเห็น ที่เคยที่คาดไว้ และเมื่อผู้วิจัยถามคำถามหลักหรือคำถามสำคัญนักเรียนในแต่ละรอบครัวก็จะระดมสมองช่วยกันคิดวิเคราะห์ทันที และเตรียมพร้อมที่จะเล่าความคิดของกลุ่มให้กับเพื่อนๆในชั้นเรียนได้รับฟัง ซึ่งก็เป็นการถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการสื่อสารระหว่างกัน กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น อีกทั้งยังเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ธาวัณ วิทยานิพนธ์ (2545 : 106) ที่กล่าวว่า การเรียนด้วยวิธีสตอรีไลน์ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนซึ่งแตกต่างจากกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั้งในด้านบรรยากาศทางกายภาพและบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยในด้านบรรยากาศทางกายภาพนั้น แต่เดิมสภาพห้องเรียนมักจะมีโต๊ะเก้าอี้วางอยู่ค่อนข้างตายตัว ผู้เรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ส่วนการจัดการสอนแบบสตอรีไลน์นั้น การจัดห้องจะแตกต่างออกไปจากเดิม เพราะการจัดห้องเรียนขึ้นอยู่กับสถานการณ์การเรียนรู้ สื่อ และภาพต่างๆ จากผลงานของผู้เรียนที่ติดไว้ ซึ่งทำให้ห้องเรียนมีชีวิตชีวา ตัวละครในสื่อหรือภาพเหล่านั้นจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและถือเสมือนตัวละครเหล่านั้นคือตัวแทนของเขา ส่วนด้านบรรยากาศการเรียนรู้นั้นเป็นการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา สนุกสนานเป็นกันเอง มีเสียงหัวเราะ ผู้เรียนสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเป็นอิสระ ผู้สอนเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ ทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ มีความสามารถ และได้รับการยอมรับจากเพื่อน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์นั้นจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนไปปฏิบัติจริง ตัวอย่างเช่นในการซื้ออาหารและขนมนั้นนักเรียนจะคิดก่อนที่จะซื้อทุกครั้ง เพราะนึกถึงสิ่งที่ตนได้ทำกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ ซึ่งจะคิดก่อนซื้อในบางครั้งเท่านั้น เป็นต้น

ดังนั้น จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์มีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการประหยัดมากขึ้น จึงควรมีการส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีการประหยัดเพิ่มขึ้น

1.2 ควรมีการฝึกอบรมแก่ครู ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ให้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์เพื่อที่จะสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมอื่นๆ ของนักเรียน เช่น ความขยัน ความอดทน ความมีระเบียบวินัยในตนเอง เป็นต้น

2.2 ควรใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่น ประถมศึกษา เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยการประหยัดให้กับนักเรียนและเยาวชน เป็นต้น

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบวิธีการอื่นๆ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด เช่น เปรียบเทียบการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์กับการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

2.4 ควรมีการติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว โดยอาจติดตามผลทุก 3 เดือน เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิชาการ ฝ่ายนโยบายและแผน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2545). วารสารวิชาการ
ปริทัศน์.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2540) หลักสูตรการเรียนการสอนแบบหน่วยบูรณาการ .
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว .
- _____. (2539) . การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง . กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ.
- เกรียงไกร ยิ่งสง่า. (2543) . ผลการใช้สตอรี่ไลน์และการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
เจตคติและทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชา
ส 503 ประชากรและสิ่งแวดล้อม. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- จิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543).ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการใช้ชุดการ
เรียนสตอรี่ไลน์กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบโครงการ.
ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาติรี สำราญ .(2543). เส้นทาง STORY LINE กรุงเทพฯ : มุลนิธิสตอรี่ - สฤษดีวงศ์ .
- ชนาธิป พรกุล. (2543). แดทส์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2545).ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธาริณี วิทยาอนิวรรณ. (2542). ผลของการสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. ปรินญานิพนธ์ คม. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปทีป เมธาคุนวุฒิ . (2544). การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. . กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพ สมปราชญานันท์. (2545) ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการพึ่งพาตนเองด้านการ
เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประวิทย์ ชูกำแหง. (2522). คำนิยมของคนไทยกับการประหยัด. กรุงเทพมหานคร.

พจนันท์ ไวยยานนทร์. (2541) ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม กรุงเทพฯ. วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิรุณ ขำเลิศ. (2529). ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาท
ของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อการประหยัด
พลังงาน. วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ. วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข (2542) . การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้วยวิธี
สตอรี่ไลน์. คณะศึกษาศาสตร์ , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัสสัมชัญ)

_____ . (2545). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา 2.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และสุวัฒนา อุทัยรัตน์. (2544). แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมเพื่อการ
ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงพยอม ชิตทอง. (2536). ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียน.
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2535). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
ฟิงเกอร์ปริ้นแอนดมีเดีย จำกัด.

ภัทรา นิคมานนท์. (2544). การวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ . กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา
จำกัด.

รพีพรรณ อักษราพัฒนา. (2539) การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษารายบุคคลและ
เป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5
โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพฯ. วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รังสรรค์ หนองสองห้อง. (2542) ความสำเร็จง่าย ๆ สไตล์หมอกกระแสน. กรุงเทพฯ : บริษัท
งานดี จำกัด.

เรณูรัชต์ ประสิทธิ์เกิด. (2542). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม). วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วลัย พานิช . (2542) . การสอนด้วยวิธี STORYLINE . เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ
พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับครูประจำการ 22 สิงหาคม 2542 ณ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____ . (2545) "การสอนด้วยวิธี Storyline " ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธี
Storyline (อรรถพล อนันตวรสกุล : บรรณาธิการ). ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

- วันชัย จีงวิบูลย์สถิตย์. **มารู้จัก Storyline กันเถอะ** เอกสารเผยแพร่ Storyline Approach.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2544) . เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. (2530). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี . ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2544).**หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. รายงานผลการประชุม ปรับปรุงแผนและทิศทาง ของการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, มปป.
- สนอง อินละคร. (2544). เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น นักเรียนเป็นศูนย์กลาง. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์ .
- สมนึก ปฏิพานนท์. (2542) ผลของการสอนด้วยวิธีสตอรีไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. ปรินิพนธ์ คม. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรารุณ ดุวินันท์.(2529). ตัวแปรที่จำแนกกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต กรุงเทพมหานครที่มีค่านิยมพื้นฐานการประหยัดและออมแตกต่างกัน.ปรินิพนธ์ คม. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ .(2545). 19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. กรุงเทพมหานคร :ภาพพิมพ์.
- สุรินทร์ วงคะหาด. (2543) . การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย **STORYLINE METHOD** เพื่อ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน หนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไสว พักขาว.(2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : สำนัก พิมพ์เอ็มพันธ์ จำกัด
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.(2526). ชุดการสอนการปลูกฝังและการสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่อง การประหยัดและออม. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี จำกัด.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2544) "การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้วยรูปแบบกิจกรรม Storyline" ใน แนวคิดและแนวปฏิบัติ สำหรับครูมัธยมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ : บรรณาธิการ). ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.

- _____. (2545) “การประยุกต์ใช้วิธี Storyline ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ” ใน การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธี Storyline
(อรรถพล อนันตวรสกุล : บรรณาธิการ). ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- อรรถัย มูลคำและคณะ .(2544). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง เล่ม 1 .กรุงเทพมหานคร : ที. พี.พรินท์ จำกัด
- อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง เล่ม 2 .กรุงเทพมหานคร : ที. พี.พรินท์ จำกัด
- Bell,s.and Field. K. **An introduction to the storyline method**. Glasgow Scotland : Jordanhill
College. 1996. (copied)
- Creswell,J.Creating worlds,constructing meaning : The Scottish storyline mthod. Portsmouth :
Heinemann,1997.
- Jacob , H.H. **Interdisciplinary curriculum : Designing and implementation**. The United States
of America : Edwards Brothers , Inc., 1989.
- Hilgard E.R. and G.H. Bower , **Theories of Learning**. New York : Appleton Century Crift ,
1975.
- Smith,E and Vallergera,C .**The Scottich Storyline Method** . Available :
<http://www.open.k12.or.us/mars/Marssm1.html>.
- Steve Bell.**Local Radio Station , a storyline topic**. The Netherlands : Assendelft.
- The Scottish Consultative Council on the Curriculum. **What is the Storyline Method?** Available
: <http://www.storyline.org/main.html>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	-	-	1.เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 2.เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเอง 3.เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน	1.ผู้วิจัยกล่าวแนะนำตนเองแล้วใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัยและนักเรียนกับนักเรียน ซึ่งมีชื่อว่า “ ไครเอ่ย ” โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้ 1.1นักเรียนจำนวน 15 คน นั่งล้อมวงเป็นวงกลม 1.2ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์มเกม “ ไครเอ่ย ” ให้แก่นักเรียน ในแบบฟอร์มจะมีลักษณะต่าง ๆ 20 ลักษณะ โดยขึ้นต้นด้วยคำว่าไครเอ่ย ตัวอย่างเช่น ไครเอ่ยเป็นน้องคนเล็ก เป็นต้น จากนั้นผู้วิจัยแจ้งกติกาว่าให้นักเรียนหารายชื่อเพื่อนในชั้นที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ระบุไว้ให้ได้มากที่สุด โดยห้ามใช้ชื่อของตนเอง และมีชื่อซ้ำได้ไม่เกิน 2 ชื่อ ภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยจะเป่านกหวีดครั้งที่ 1 เป็นสัญญาณว่านักเรียนจะต้องเตรียมตัวนั่งที่ของตนเอง	1.แบบฟอร์มเกม “ ไครเอ่ย ” 2.ปากกา/ดินสอ 3.นกหวีด

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
					และเมื่อผู้วิจัยเป่านกหวีดครั้งที่2 เป็นสัญญาณว่านักเรียนทุกคนจะต้องนั่งประจำที่ของตน หากมีใครยังยืนอยู่จะถูกตัดรายชื่อเพื่อนที่หามาได้ออกจากแบบฟอร์มใครเอ่ยตามจำนวนเวลาที่ผู้วิจัยนับจนกว่านักเรียนคนนั้นจะนั่งที่ของตน 1.3 เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดเริ่มกิจกรรมนักเรียนแต่ละคนใช้วิธีถามและสังเกตลักษณะของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน หากนักเรียนคนใดมีลักษณะตรงกับข้อความจึงให้นักเรียนคนนั้นเขียนชื่อตัวบรรจงลงในแบบฟอร์ม 1.4 เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ที่ได้รายชื่อมากที่สุดตามลำดับ 1 – 3 โดยให้แจ้งชื่อเพื่อนตามคุณสมบัติในแต่ละข้อความจากนั้นผู้วิจัยกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นช่วยกันตรวจสอบ โดยสุ่มเรียกผู้ที่มีชื่อในแบบฟอร์มว่ามีคุณสมบัติตรงตามข้อความจริงหรือไม่	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
					1.5 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม 2.ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในกลุ่มสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองพร้อมให้ข้อคิดเพิ่มเติม 3.ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีการในการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ความสำคัญและประโยชน์ของการมีพฤติกรรมการประหยัด จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 4.ผู้วิจัยนัดหมายในครั้งต่อไป	
2	การประหยัดทรัพย์	สมาชิกของครอบครัว	1.ครอบครัวของนักเรียนมีใครบ้าง 2.แต่ละคนมีลักษณะอย่างไร 3.ใครบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัด 4.จะพัฒนาให้คนอื่น ๆ ในครอบครัวประหยัดได้อย่างไร	1.เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความหมายของการประหยัดทรัพย์ 2.เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดทรัพย์ 3.เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีการประหยัดทรัพย์ที่เหมาะสม 4.เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมลดการประหยัด	ในการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ในครั้งที่ 2 – 11 ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้ <u>ขั้นนำ</u> เป็นขั้นที่ผู้วิจัยให้นักเรียนดูรูปภาพ หรือกรณีตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงปัญหาและหัวเรื่องที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น <u>ขั้นสอน</u> เป็นขั้นที่นักเรียนแบ่งกลุ่มและดำเนินการทำ	1.ใบงานที่1 “ตามล่าหาผู้ประหยัดทรัพย์” 2.กระดาษการ์ดแผ่นเล็ก จำนวน 15 แผ่น 3.เศษผ้า 4.กระดาษสีต่าง ๆ 5.กาว 6.กรรไกร 7.กระดาษวาดเขียน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
					กิจกรรมเพื่อดำเนินเรื่องไปตามขั้นตอนที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายโดยมีคำถามสำคัญเป็นตัวเปิดประเด็นในการดำเนินเรื่องไปจนจบประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้การจัดกิจกรรมครั้งที่ 2 - 4 ใช้องค์ประกอบที่ 1 - 3 ได้แก่ จาก ตัวละคร และวิถีชีวิต ส่วนกิจกรรมครั้งที่ 5 - 11 ใช้องค์ประกอบที่ 4 ได้แก่ เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลากหลาย เหตุการณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1.จาก ได้แก่ บ้านของแต่ละครอบครัวที่สร้างขึ้นจากเศษวัสดุต่างๆ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องสร้างขึ้นด้วยการคำนึงถึงความประหยัด เช่นสร้างหน้าต่างมากๆ เป็นการประหยัดไฟ ไม่ต้องใช้เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น 2. ตัวละคร ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวโดยกำหนดบทบาทและพฤติกรรมการประหยัด	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
					3. วิธีชีวิต ได้แก่ การดำเนินชีวิตโดยปกติของสมาชิกในแต่ละครอบครัวในสถานที่และเวลาตามฉากนั้นๆ 4. เหตุการณ์ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่สมาชิกในแต่ละครอบครัวต้องเผชิญและนำมาแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นไปด้วยดี ซึ่งมีหลากหลายเหตุการณ์จนกระทั่งจบเรื่อง <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	
3	การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้	การสร้างบ้านแบบประหยัด	บ้านแบบประหยัดควรมีลักษณะอย่างไร	1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความหมายของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ 2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้		1. ใบงานที่ 2 "การสร้างบ้านแบบประหยัด" 2. รูปภาพบ้านที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการประหยัด 3. กล่องรองเท้า 4. กระดาษสี 5. กาว 6. กรรไกร 7. เทปใส

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
				3.เพื่อให้นักเรียนสามารถนำการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้มาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน		
4	การประหยัดเวลา	วิถีชีวิต	ใช้เวลาวันหยุดอย่างไรให้คุ้มค่าที่สุดที่สุด	1.เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการประหยัดเวลา 2.เพื่อพัฒนาให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดเวลา		1.ใบงานที่3 "บันทึกประจำวัน" 2.กรณีตัวอย่างเรื่อง "หมิวผู้นำสงสาร"
5	การประหยัดทรัพย์	เหตุการณ์	คุณแม่ชวนสมาชิกในบ้านไปที่ห้างสรรพสินค้าถ้าสมาชิกในได้พบของที่ชอบได้สักชิ้นหนึ่งจะทำอย่างไร	1.เพื่อพัฒนาให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดทรัพย์ 2.เพื่อให้นักเรียนใช้จ่ายทรัพย์อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม		1.ใบงานที่4 "คิดก่อนซื้อ" 2.ปากกา

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
6	การประหยัทรพย์	เหตุการณ์	บริษัทของคุณพ่อขาดทุนหลายล้าน ดังนั้น คุณพ่อจึงถูกพนักงานสมาชิกในครอบครัวจะทำอย่างไร จึงจะเป็นการช่วยประหยัทรพย์	1.เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนการใช้จ่าย 2.เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพย์สิน		1.ใบงานที่ 5 " ช่วยคุณพ่อหน่อย"
7	การประหยัทรพย์ของเครื่องใช้	เหตุการณ์	ถ้าคุณแม่พบสิ่งของเครื่องใช้เก่าที่ชำรุดแล้วในห้องเก็บของนักเรียนจะนำมาทำอะไรได้บ้าง	1.เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัทรพย์สิ่งของเครื่องใช้ 2.เพื่อให้รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่ามากที่สุด สามารถรักษาซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้ อยู่เสมอ		1.ใบงานที่ 6 " รีไซเคิล" 2.รูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่พบในห้องเก็บของ จำนวน 3 รูป

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
8	การประหยัดทรัพย์	เหตุการณ์	ถ้าคุณแม่อูก ลีตเตอร์รางวัลที่2 และได้รับเงินมาจำนวนทั้งหมด 200,000 บาทจะใช้ทำอะไร จึงจะคุ้มค่าที่สุด	1.เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดทรัพย์ 2.เพื่อให้ นักเรียนใช้ทรัพย์อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม		1.ใบงานที่ 7 "โชคของเรา" 2.ลีตเตอร์
9	การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้	เหตุการณ์	ถ้าน้ำประปาไม่ไหลแต่ที่บ้านมีน้ำ 1 แท็งก์ นักเรียนแต่ละครอบครัวจะใช้น้ำอย่างไร ให้ประหยัดที่สุด	1.เพื่อให้ นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ 2.เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้		1.ใบงานที่8 "น้ำหมดไป.. เราทำอย่างไรดี"

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
10	การประหยัดเวลา	เหตุการณ์	วันนี้คุณพ่อได้นัดกับครอบครัวของคุณป้าว่าจะไปเที่ยวอยุธยา แต่กว่าจะไปถึงก็ไม่ทันรถเสียแล้วนักเรียนจะทำอย่างไรจึงจะไม่ไปสายอีก	1.เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการประหยัดเวลา 2.เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนจัดเวลาให้กับตนเอง		1.ใบงานที่ 8 "พลาดอีกแล้ว"
11	การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ เวลา และ ทรัพย์	เหตุการณ์	นักเรียนจะช่วยรณรงค์และจูงใจให้คนอื่น ๆ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการประหยัดได้อย่างไร	เพื่อให้ นักเรียนเห็นความสำคัญของการประหยัดทั้งสิ่งของเครื่องใช้ เวลา และ ทรัพย์		1.กระดาษสีขาว 80 ปอนด์ 2.กระดาษสี 3.สีเทียน 4.กรรไกร 5.กาว

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	เส้นทางการเดินเรื่อง	คำถามหลัก	จุดมุ่งหมาย	วิธีการดำเนินการ	อุปกรณ์
12	ปัจฉิมนิเทศ	-	-	เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1.นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 2.ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและกล่าวปิดการทดลอง	1.กระดาษเปล่า 2.ปากกา/ดินสอ

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด
ครั้งที่1

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ใครเอ่ย

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
- 2. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีและเป็นกันเอง
- 3. เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียน

อุปกรณ์

- 1. แบบฟอร์มเกม “ ใครเอ่ย ”
- 2. ปากกา / ดินสอ
- 3. นกหวีด

การดำเนินกิจกรรม

- 1. ผู้วิจัยกล่าวแนะนำตนเองแล้วใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัย และนักเรียนกับนักเรียน ซึ่งมีชื่อว่า “ ใครเอ่ย ” โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 นักเรียนจำนวน 15 คน นั่งล้อมวงเป็นวงกลม
 - 1.2 ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์มเกม “ ใครเอ่ย ” ให้แก่นักเรียน ในแบบฟอร์มจะมีลักษณะต่างๆ 20 ลักษณะ โดยขึ้นต้นด้วยคำว่าใครเอ่ย ตัวอย่างเช่น ใครเอ่ยเป็นน้องคนเล็ก เป็นต้น จากนั้นผู้วิจัยแจ้งกติกาว่าให้นักเรียนหารายชื่อเพื่อนในชั้นที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ระบุไว้ให้ได้มากที่สุด โดยห้ามใช้ชื่อของตนเอง และมีชื่อซ้ำได้ไม่เกิน 2 ชื่อ ภายในเวลา 10 นาที เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยจะเป่านกหวีดครั้งที่ 1 เป็นสัญญาณว่านักเรียนจะต้องเตรียมตัวนั่งที่ของตนเอง และเมื่อผู้วิจัยเป่านกหวีดครั้งที่ 2 เป็นสัญญาณว่านักเรียนทุกคนจะต้องนั่งประจำที่ของตน หากมีใครยังยืนอยู่จะถูกตัดรายชื่อเพื่อนที่หามาได้ออกจากแบบฟอร์มใครเอ่ยตามจำนวนเวลาที่ผู้วิจัยนับจนกว่านักเรียนคนนั้นจะนั่งที่
 - 1.3 เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดเริ่มกิจกรรม นักเรียนแต่ละคนใช้วิธีถามและสังเกตลักษณะของเพื่อนๆ ในชั้นเรียน หากนักเรียนคนใดมีลักษณะตรงกับข้อความจึงให้นักเรียนคนนั้นเขียนชื่อตัวบรรจงลงในแบบฟอร์ม

1.4 เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ที่ได้รายชื่อมากที่สุดตามลำดับ 1 – 3 โดยให้แจ้งชื่อเพื่อนตามคุณสมบัติในแต่ละข้อความ จากนั้นผู้วิจัยกับนักเรียนคนอื่นๆในชั้นช่วยกันตรวจสอบ โดยสุ่มเรียกผู้ที่มีชื่อในแบบฟอร์มว่ามีคุณสมบัติตรงตามข้อความจริงหรือไม่

1.5 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากการทำกิจกรรม

2. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในกลุ่ม สร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองพร้อมให้ข้อคิดเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการในการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ความสำคัญและประโยชน์ของการมีพฤติกรรมการประหยัด จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

4. ผู้วิจัยนัดหมายในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สนทนา ซักถาม และการสรุปของนักเรียนจากการเข้าร่วมการทดลอง

ความหมายของพฤติกรรมการประหยัด

หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในเรื่องของการใช้เงิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองและส่วนรวมเกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้จำกัดขอบข่ายการประหยัดดังนี้

2.1 การประหยัดทรัพย์

ได้แก่ การรู้จักอดออม ซื้อในสิ่งที่จำเป็นโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด แต่ได้รับประโยชน์มากที่สุด รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ยับยั้งความต้องการของตนเอง อันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

2.2 การประหยัดเวลา

ได้แก่ การรู้จักวางแผนใช้เวลาของตนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด คือ การใช้เวลาเดินทางไปโรงเรียน เดินทางกลับบ้าน ศึกษาเล่าเรียน ทำแบบฝึกหัด ทบทวนบทเรียนหาความรู้เพิ่มเติม การพักผ่อน การทำงานอดิเรก ช่วยเหลือครอบครัวและสังคม

2.3 การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้

ได้แก่ การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ของตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รักษาซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา

“ใครเอ่ย”

ข้อที่	รายการ	ชื่อตัวบรรจุ
1	ผู้ที่มีชื่อขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ร	
2	ผู้ที่มีอายุมากที่สุดในกลุ่ม	
3	ผู้ที่มีอายุน้อยที่สุดในกลุ่ม	
4	ผู้ที่มีปากกา 2 ด้ามในกระเป๋า	
5	ผู้ที่สวมนาฬิกาข้อมือ	
6	ผู้ที่ใส่แว่นตา	
7	ผู้ที่มีไฟบริเวณใบหน้า	
8	ผู้ที่สูงที่สุดในกลุ่ม	
9	ผู้ที่ได้ยศที่สุดในกลุ่ม	
10	ผู้ที่มีน้ำหนักเกิน 40 กิโลกรัม	
11	ผู้ที่ผูกโบว์	
12	ผู้ที่มีชื่อเล่น 2 พยางค์	
13	ผู้ที่เป็นลูกคนเล็ก	
14	ผู้ที่เป็นลูกคนกลาง	
15	ผู้ที่เป็นลูกคนโต	
16	ผู้ที่มีพี่มากกว่า 1 คน	
17	ผู้ที่มีน้องสาว	
18	ผู้ที่เกิดต่างจังหวัด	
19	ผู้ที่ได้เกรด 4 มากกว่า 1 วิชา	
20	ผู้ที่วาดภาพเก่งที่สุดในห้อง	

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกาประหยัด ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง การประหยัดทรัพย์

ชื่อกิจกรรม ครอบครัวยประหยัด

เส้นทางการเดินเรื่อง สมาชิกของครอบครัว

คำถามหลัก

1. ครอบครัวของนักเรียนมีใครบ้าง
2. แต่ละคนมีลักษณะอย่างไร
3. ใครบ้างที่มีพฤติกรรมประหยัด
4. จะพัฒนาให้คนอื่นๆ ในครอบครัวประหยัดได้อย่างไร

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความหมายของการประหยัดทรัพย์
2. เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดทรัพย์
3. เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีการประหยัดทรัพย์ที่เหมาะสม
4. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัด

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 “ ฉันเป็นใครเอ่ย ”
2. กระดาษการ์ดแผ่นเล็ก จำนวน 15 แผ่น
3. เศษผ้า
4. กระดาษสีต่างๆ
5. กาว
6. กรรไกร
7. กระดาษวาดเขียน
8. สีเทียน , สีไม้ , สีน้ำ

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “ คนละทาง ” ให้นักเรียนฟัง จากนั้นนักเรียนในชั้นเรียนช่วยกันวิเคราะห์เปรียบเทียบ ข้อแตกต่างของตัวละครทั้งสอง

ขั้นสอน

1. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จำนวน 3 กลุ่ม และสมมติให้แต่ละกลุ่มอยู่ในครอบครัวเดียวกัน พร้อมกับตั้งชื่อของกลุ่มหรือครอบครัวของตนด้วย โดยผู้วิจัยชี้แจงว่าเป็นกลุ่มที่ใช้ตลอดการทดลอง
2. นักเรียนแบ่งบทบาทในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นต้น และให้นักเรียนแต่ละคนประดิษฐ์ตุ๊กตาแทนตัวเองจากวัสดุที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ จากนั้นให้กำหนดคุณสมบัติ เช่น ชื่อ นามสกุล เพศ อาชีพ อายุ นิสัย เป็นต้น ให้กับตัวละคร
3. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงาน โดยแนะนำตัวละครที่ตนสร้างขึ้น
4. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่ามีตัวละครตัวใดบ้างที่มีพฤติกรรมการประหยัด และตัวละครอื่นๆจะสามารถสร้างพฤติกรรมการประหยัดได้อย่างไร และการประหยัดมีความสำคัญหรือไม่อย่างไร
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนตั้งเป้าหมายในการประหยัดของตน เช่น ตั้งใจว่าจะเก็บเงินให้ได้ 100 บาททุกสัปดาห์ หรือจะลดการรับประทานอาหารจานด่วนเช่นไก่ทอด เฟรนช์ฟรายด์ เป็น 1 ครั้งต่อ 2 สัปดาห์ เป็นต้น โดยเมื่อจบการทดลองแต่ละคนจะต้องมีพฤติกรรมตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการประหยัดทรัพย์ รวมทั้งพฤติกรรม การประหยัดทรัพย์ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากผลงาน อันได้แก่ตุ๊กตาหุ่นแทนตัวของนักเรียนแต่ละคน และใบงานที่ 1
4. พิจารณาจากการนำเสนอของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

เรื่อง “คนละทาง”

ในบ้านของตระกูลรวยล้นฟ้าแห่งหนึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูกชาย 2 คน ชื่อใหญ่และเล็ก และคนรับใช้อีกนับไม่ถ้วน ผู้เป็นพ่อจึงเกรงว่าเมื่อเขาและภรรยาเสียชีวิตลงทรัพย์สินเหล่านี้อาจสูญสิ้นไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของลูกๆ และจะทำให้ทุกคนในบ้านต้องลำบาก วันหนึ่งผู้เป็นพ่อจึงได้บอกกับลูกทั้งสองว่าจะให้ลูกทั้งสองไปใช้ชีวิตอยู่ภายนอกบ้านเป็นเวลา 3 เดือน โดยมีเงินให้กับลูกทั้งสองคน คนละ 1 ล้านบาท

เมื่อถึงเวลาทั้งสองก็ออกเดินทางไปด้วยพร้อมทั้งเงิน 1 ล้านบาท ใหญ่ไปอยู่ที่โรงแรมและนำเงินไปใช้กับการเที่ยวกลางคืนและหาความบันเทิง แต่เล็กใช้เงินไปซื้อของมาขาย ไม่เที่ยวเล่นใช้เงินฟุ่มเฟือยอย่างพี่ชายของตน

เมื่อเวลาผ่านไป 2 เดือนเงินของใหญ่ก็เริ่มร่อยหรอลงไป ในขณะที่เงินของเล็กกลับเพิ่มขึ้นๆ ในที่สุดใหญ่ก็ต้องกลายเป็นขอทาน ส่วนเล็กก็ขยายกิจการใหญ่โต

เมื่อครบกำหนดพ่อของทั้งสองก็พบว่าลูกชายคนเล็กเป็นคนที่มึนสยัมธัสต์เหมาะกับการดูแลทรัพย์สินทั้งหมดของตน เล็กจึงได้เป็นผู้ดูแลกิจการของพ่อและของตนต่อไป

ใบงานที่ 2

ฉันเป็นใครแล้ว

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละครอบครัวกำหนดบทบาทให้กับสมาชิกในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า พ่อ แม่ ลูก เป็นต้น จากนั้นแต่ละคนประดิษฐ์ตัวละครแทนตนเอง โดยใช้วัสดุเช่นกระดาษ เศษผ้า เป็นต้น จากนั้นเขียนถึงชื่อ นามสกุล อายุ บทบาท หน้าที่ และเป้าหมายของตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีพฤติกรรมเหมาะสม

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....

ชื่อครอบครัว.....

บทบาทที่ได้รับ.....

ชื่อบทบาทที่ได้รับ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี เพศ.....

ลักษณะนิสัยเด่น ๆ.....

.....

.....

.....

.....

กำหนดความตั้งใจของตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในเรื่องของความประหัยด

.....

.....

.....

.....

.....

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้

ชื่อกิจกรรม บ้านนี้ประหยัด

เส้นทางการเดินเรื่อง การสร้างบ้านแบบประหยัด

คำถามหลัก บ้านแบบประหยัดควรมีลักษณะอย่างไร

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความหมายของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้
2. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้มาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 2 “ การสร้างบ้านแบบประหยัด ”
2. รูปภาพบ้านเรือนไทยและบ้านที่สร้างขึ้นด้วยปูน
3. กล่องรองเท้า
4. กระดาษสี 2 หน้า
5. กาว
5. กรรไกร
7. เทปกาว เทปใส

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำภาพบ้านเรือนไทยและบ้านที่สร้างขึ้นด้วยปูนมาให้นักเรียนดู และช่วยกันวิเคราะห์ความแตกต่างของบ้านทั้งสองหลัง และให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าเพราะเหตุใดบ้านเรือนไทยจึงไม่ต้องใช้พัดลม หรือเครื่องปรับอากาศก็สามารถอาศัยอยู่ได้อย่างเย็นสบาย จากนั้นจึงช่วยกันสรุปถึงการสร้างบ้านลักษณะเช่นนี้เป็นบ้านแบบประหยัด

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละครอบครัวช่วยกันสร้างบ้านจำลองขึ้นจากวัสดุ เช่น กระดาษแข็ง กล่องรองเท้า และกระดาษสีต่างๆ เป็นต้น ครอบครัวละ 1 หลัง โดยสมมติว่าวัสดุที่มีเป็นวัสดุที่ต้องการ เช่น ใช้กระดาษลังแทนดินเป็นต้น และมีเงื่อนไขว่าบ้านที่จะสร้างนี้จะต้องมีคุณสมบัติของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ เช่น การใช้ดินสร้างบ้านเป็นการประหยัดไม้ หรือการสร้างหน้าต่างทางลมเข้าเพื่อประหยัดไฟไม่ต้องใช้พัดลม หรือเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งบอกด้วยว่าบ้านที่ครอบครัวของตนสร้างขึ้นนั้นมีการประหยัดอย่างไรบ้าง
3. นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบ้านของแต่ละครอบครัวว่ามีการสร้างขึ้นอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด และถ้านำไปใช้สร้างบ้านจริงๆ จะสามารถทำได้หรือไม่ มีข้อจำกัดใดบ้างที่เกิดขึ้น และจะสามารถแก้ไขข้อจำกัดนั้นได้อย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและความสำคัญของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งได้แก่ บ้านจำลอง
4. ตรวจจากใบงาน
5. สังเกตจากการนำเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ใบงานที่ 2

การสร้างบ้านแบบประหยัด

คำชี้แจง สมาชิกแต่ละครอบครัวช่วยกันสร้างบ้านจำลองขึ้นจากวัสดุ เช่น กระดาษแข็ง กล่องรองเท้า และ กระดาษสีต่างๆ เป็นต้น ครอบครัวละ 1 หลัง โดยสมมติว่าวัสดุที่มีอยู่นั้นเป็นวัสดุที่ต้องการ เช่น ใช้กระดาษลัง แทนดิน ใช้กระดาษแข็งแทนไม้ เป็นต้น และมีเงื่อนไขว่าบ้านที่จะสร้างนี้ต้องมีคุณสมบัติของการประหยัด สิ่งของเครื่องใช้ เช่น การใช้ดินสร้างบ้านเป็นการประหยัดไม้ หรือการสร้างหน้าต่างทางลมเข้าเพื่อประหยัด ไฟไม่ต้องใช้พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

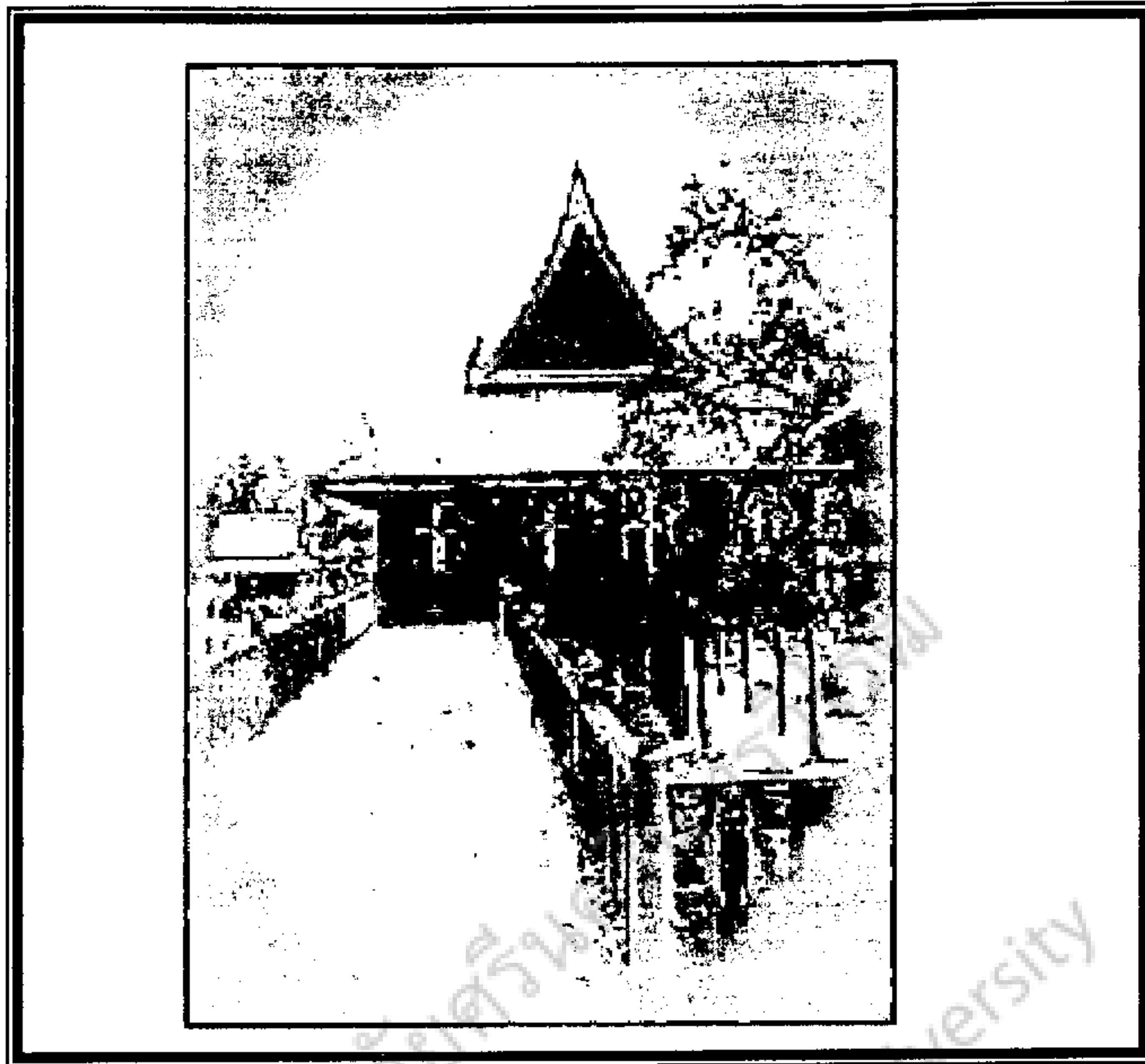
ชื่อครอบครัว.....

แนวคิดในการสร้างบ้าน.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

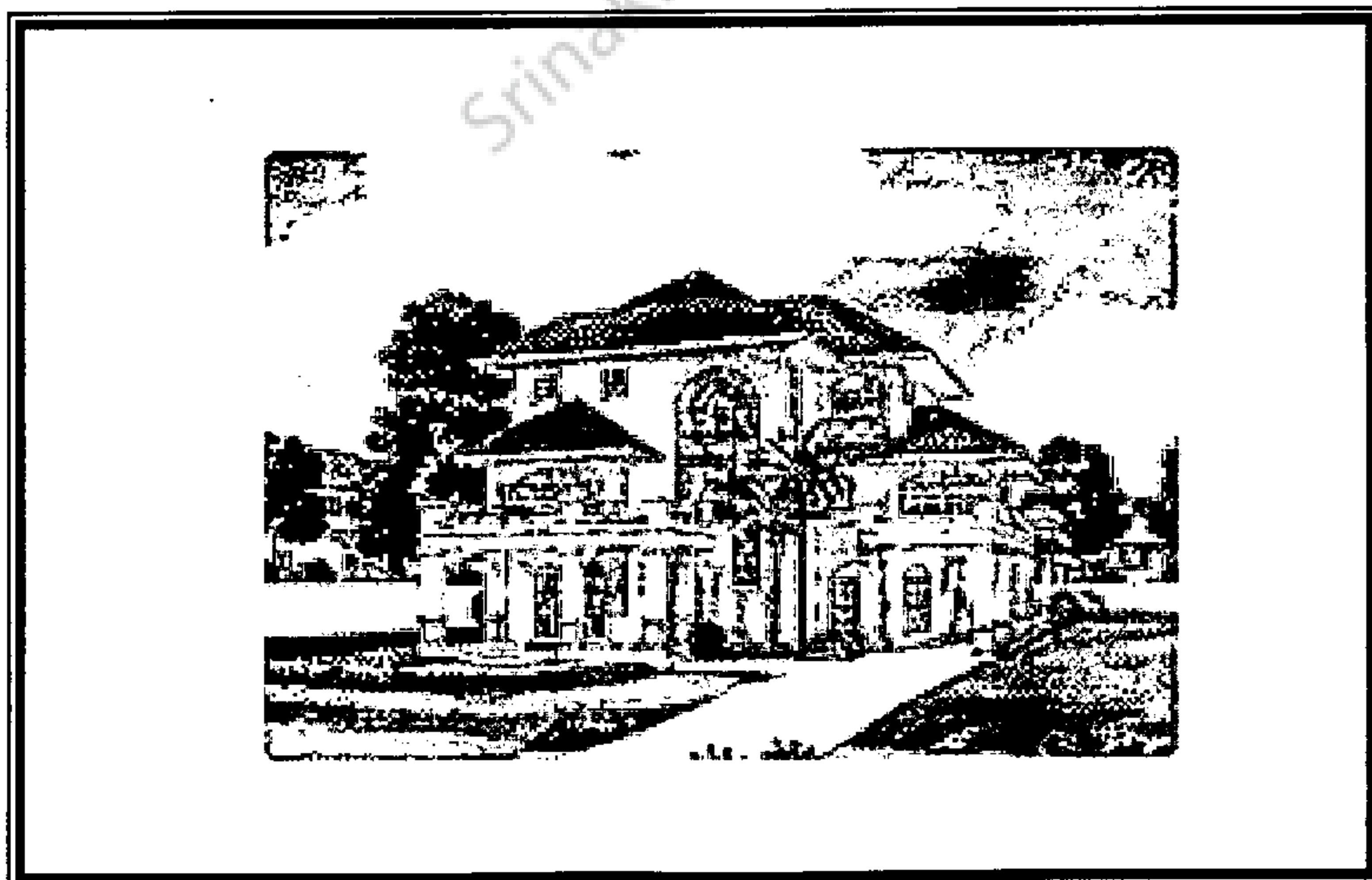
- วัสดุที่ใช้
- 1.....แทน.....
 - 2.....แทน.....
 - 3.....แทน.....
 - 4.....แทน.....
 - 5.....แทน.....

มีข้อจำกัดในการนำไปสร้างจริงหรือไม่ อย่างไร.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาพบ้านเรือนไทย

ภาพบ้านที่สร้างขึ้นด้วยปูน

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง การประหยัดเวลา

ชื่อกิจกรรม วันหยุดแสนสุข

เส้นทางการเดินเรื่อง วิธีชีวิต

คำถามหลัก ใช้เวลาวันหยุดอย่างไรให้คุ้มค่าที่สุด

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของการประหยัดเวลา
2. เพื่อพัฒนาให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดเวลา

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 3 “บันทึกประจำวัน”
2. กรณิ์ตัวอย่างเรื่อง “หมีวุ่นน้ำสงสาร”

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยเล่ากรณิ์ตัวอย่างเรื่อง “หมีวุ่นน้ำสงสาร” ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึง
ลักษณะ ความเหมาะสมและวิธีการในการฝึกตนให้เป็นผู้ที่ประหยัดเวลา

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละคนเขียนบันทึกประจำวันจำนวน 2 วัน ตามรูปแบบที่กำหนดในใบงาน
2. จากนั้นนำมาอภิปรายกันภายในครอบครัว
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อนำเสนอบันทึกประจำวันที่ใช้เวลาได้คุ้มค่าที่สุด
4. นักเรียนคนอื่นๆ ภายในห้องช่วยกันตัดสินว่าครอบครัวใดสามารถใช้เวลาได้
คุ้มค่า ประหยัดและเหมาะสมที่สุด

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปความหมาย ความสำคัญ และวิธีการ รวมทั้งความเหมาะสมของการประหยัด
เวลา จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. พิจารณาจากผลงานซึ่งได้แก่งานบันทึกประจำวัน
4. พิจารณาจากการนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 3

บันทึกประจำวัน

คำชี้แจง สมาชิกแต่ละครอบครัวได้หยุดพักผ่อนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ แต่ละคนมีกิจกรรมที่แตกต่างกัน ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนบันทึกประจำวันขึ้น โดยบอกรายละเอียดของการใช้เวลาอย่างคุ้มค่าทั้ง 2 วัน ดังรูปแบบในบันทึกประจำวัน

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....
ชื่อครอบครัว.....

วันเสาร์

เวลา	กิจกรรม
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

นักเรียนคิดว่าตนใช้เวลาได้เหมาะสม และคุ้มค่าหรือไม่

☆ ยังไม่เหมาะสม แก้ไขโดย.....

.....

☆ เหมาะสมแล้ว แต่มีข้อจำกัดในการเอาไปใช้จริงในเรื่องของ.....

.....

บันทึก

เวลา	กิจกรรม
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

นักเรียนคิดว่าตนใช้เวลาได้เหมาะสม และคุ้มค่าหรือไม่

☆ ยังไม่เหมาะสม แก้ไขโดย.....

.....
.....
.....

☆ เหมาะสมแล้ว แต่มีข้อจำกัดในการเอาไปใช้จริงในเรื่องของ.....

.....
.....
.....

จากบันทึกประจำวันทั้ง 2 วันที่ผ่านมา ฉันรู้สึกว่

- ☆ ฉันใช้เวลาได้เหมาะสมและคุ้มค่า และตรงกับชีวิตประจำวันจริงๆ แล้ว
- ☆ ฉันใช้เวลาได้เหมาะสมและคุ้มค่า แต่ไม่ตรงกับชีวิตประจำวันจริงๆ
- ☆ ฉันใช้เวลาได้ไม่เหมาะสมและไม่คุ้มค่า

เมื่อถึงเช้าวันรุ่งขึ้น ซึ่งเป็นวันที่อาจารย์แต่ละวิชากำหนด ปรากฏว่าหมีไม่มีงานอะไรมาส่งเลย ขำร้ายยังง่วงมากเพราะนอนไม่หลับ นักเรียนคิดว่าหมีน่าจะสงสารหรือไหม

- 3. นักเรียนเข้ากลุ่มครอบครัวของแต่ละคน และนำเสนอของที่ยากได้พร้อมแจ้งความจำเป็นและวิธีการให้ได้ป็นเจ้าของสิ่งที่ต้องการ
- 4. สมาชิกกลุ่มรวมกันแสดงความคิดเห็น และลงมติว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมหรือไม่ พร้อมทั้งบอกเหตุผล
- 5. แต่ละกลุ่มนำเสนอสิ่งของ ความจำเป็น และวิธีการที่ลงมติเห็นชอบแล้วมานำเสนอเพื่อให้ในชั้นร่วมกันอภิปรายอีกครั้ง

ขั้นสรุป
นักเรียนช่วยกันสรุปถึงวิธีการประหยัดทรัพยากรที่ถูกต้อง ขั้นตอนการคิดก่อนใช้ และการวางแผนการใช้ทรัพยากรในแต่ละครั้ง และวิธีการที่จะทำให้ตนมีคุณลักษณะดังกล่าว

การประเมินผล

- 1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
- 3. พิจารณาจากผลงานในใบงาน
- 4. พิจารณาจากการนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 4

คิดก่อนซื้อ

คำชี้แจง นักเรียนเขียนรายชื่อสิ่งของที่นักเรียนอยากได้จำนวน 1 ชิ้น พร้อมทั้งบอกความจำเป็นและวิธีการในการที่จะได้ของชิ้นนั้นมาเป็นของตน

ชื่อนักเรียน.....นามสกุล.....

ชื่อครอบครัว.....

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

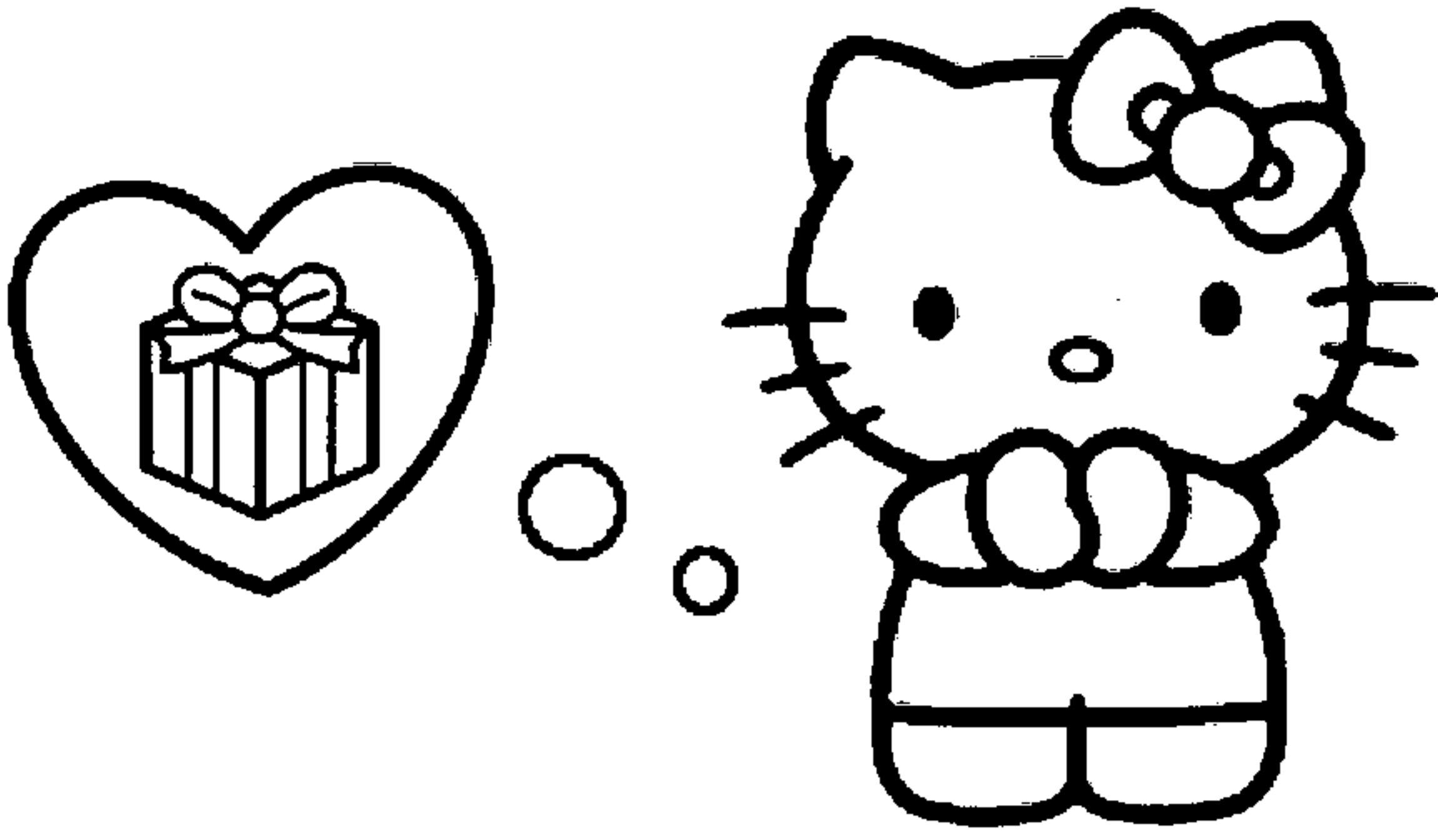
สิ่งที่อยากได้คือ.....

เหตุผลที่อยากได้.....

ความจำเป็นที่จะต้องซื้อ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

วิธีการได้เงินมาซื้อของที่ต้องการ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความเห็นของครอบครัว.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- 3. ส่งตัวแทนสมาชิกในครอบครัวเพื่อนำเสนอให้กับครอบครัวอื่นๆได้ทราบ
- 4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายถึงวิธีการที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปถึงความสำคัญ การประหยัดทรัพย์ การวางแผนการใช้จ่ายเงิน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

- 1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
- 3. สังเกตจากผลงาน ได้แก่ใบงาน
- 4. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

ใบงานที่ 5

ช่วยคุณพ่อให้น้อย

คำชี้แจง บริษัทของคุณพ่อขาดทุนจึงมีคำสั่งให้คุณพ่อพักงานเป็นเวลา 3 เดือน โดยให้เงิน 10,000 บาท ให้นักเรียนแต่ละครอบครัวช่วยกันวางแผนการใช้เงินจำนวนนี้โดยให้ทุกคนสามารถดำเนินชีวิตผ่านเวลา 3 เดือนที่ไปได้โดยสวัสดิภาพ

ข้อควรระวัง.....

การใช้เงิน 10,000 บาทให้ได้ภายใน 3 เดือน ต้องทำอะไรบ้างจึงจะเพียงพอ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด
ครั้งที่7

ชื่อเรื่อง	การนำสิ่งของกลับมาใช้ใหม่
ชื่อกิจกรรม	รีไซเคิล
เส้นทางการเดินเรื่อง	เหตุการณ์
คำถามหลัก	คุณแม่พบสิ่งของเครื่องใช้เก่าที่ชำรุดแล้วในห้องเก็บของนักเรียนจะนำมาทำ อย่างไรได้ให้เกิดประโยชน์ได้บ้าง
เวลาที่ใช้	50 นาที
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ 2. เพื่อให้รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด สามารถรักษา ซ่อมแซมสิ่งของ เครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ
อุปกรณ์	1. ใบงานที่ 6 “รีไซเคิล” 2. สลากรูปภาพของเครื่องใช้เก่าที่ชำรุด

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับเรียนในเรื่องของเครื่องใช้เก่าๆ ที่ชำรุดแล้ว เช่นเสื้อที่ขาดเป็นรู แล้วถามความ
คิดเห็นของนักเรียนว่าของสิ่งนั้นยังสามารถใช้ประโยชน์ได้อีกหรือไม่ ให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย

ชั้นสอน

- 1. แต่ละครอบครัวส่งตัวแทนจับสลากรูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่เก่าและชำรุดแล้ว จากนั้นนำมาให้สมาชิกในครอบครัวของตนดู
- 2. แต่ละครอบครัวช่วยกันคิดหาประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ที่ตนได้รับ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 3. นักเรียนแต่ละครอบครัวส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้น
- 4. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปราย

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงการใช้สิ่งของต่างๆอย่างคุ้มค่า และนานที่สุดตามอายุการใช้งานของสิ่งของนั้นๆ

การประเมินผล

- 1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
- 3. สังเกตจากใบงาน
- 4. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน

ใบงานที่ 6

รีไซเคิล

คำชี้แจง ถ้าคุณแม่ของแต่ละครอบครัวทำความสะอาดบ้านแล้วพบของเก่าที่ใช้ไม่ได้แล้วในห้อง
เก็บของ นักเรียนจะอย่างไรให้ของเหล่านี้กลับมาใช้ได้อีกครั้ง โดยแต่ละครอบครัวส่งตัวแทนออกมา
จับสลากรูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่เก่าและชำรุดแล้ว จากนั้นนำมาให้สมาชิกในครอบครัวของตนดูพร้อมทั้ง
ติตรูปที่ ได้รับลงในที่ว่าง และช่วยกันคิดวิธีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

ชื่อครอบครัว.....
ของเก่าที่พบคือ.....

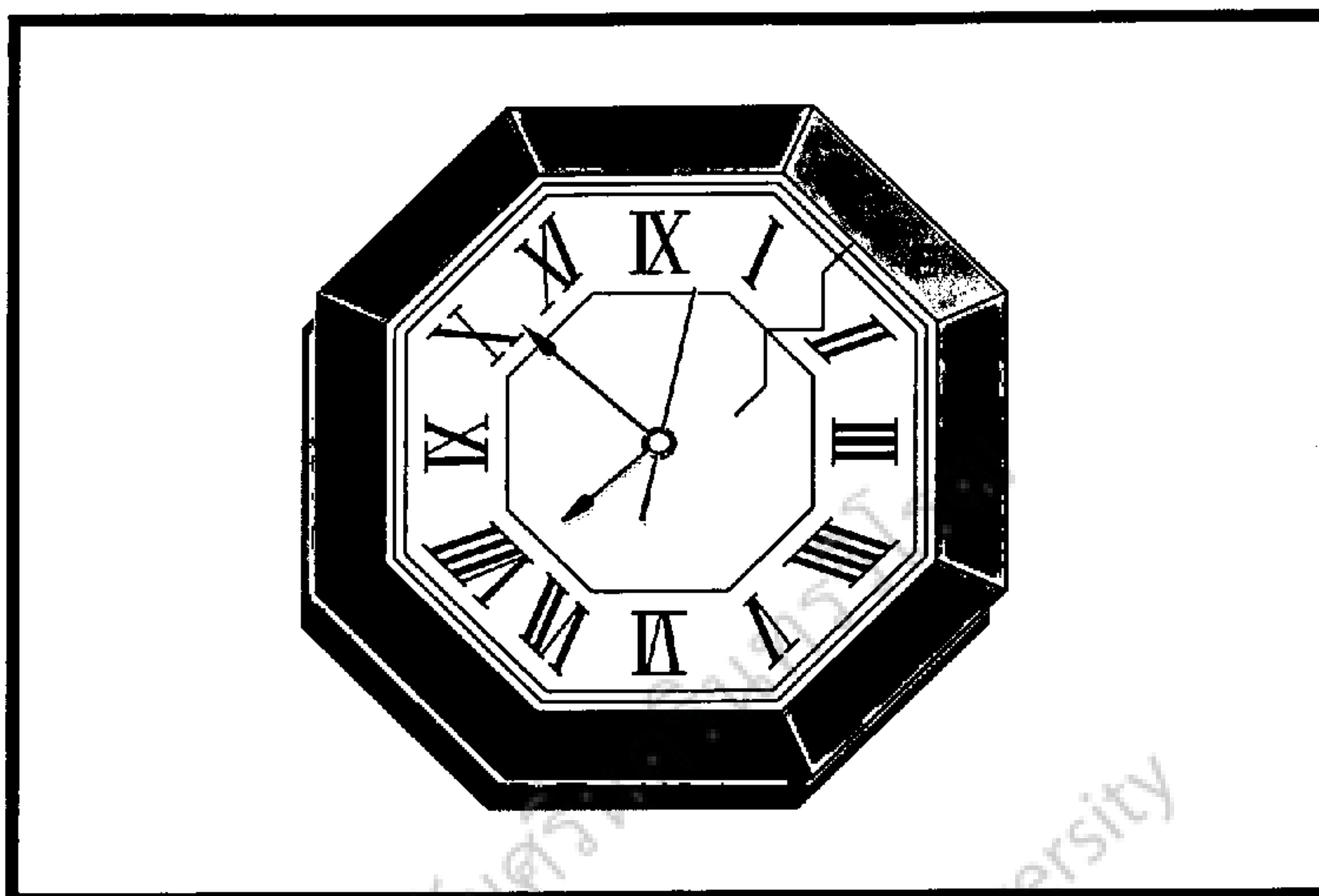

ประโยชน์ที่สามารถนำมาใช้ได้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

รูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ที่พบในห้องเก็บของ

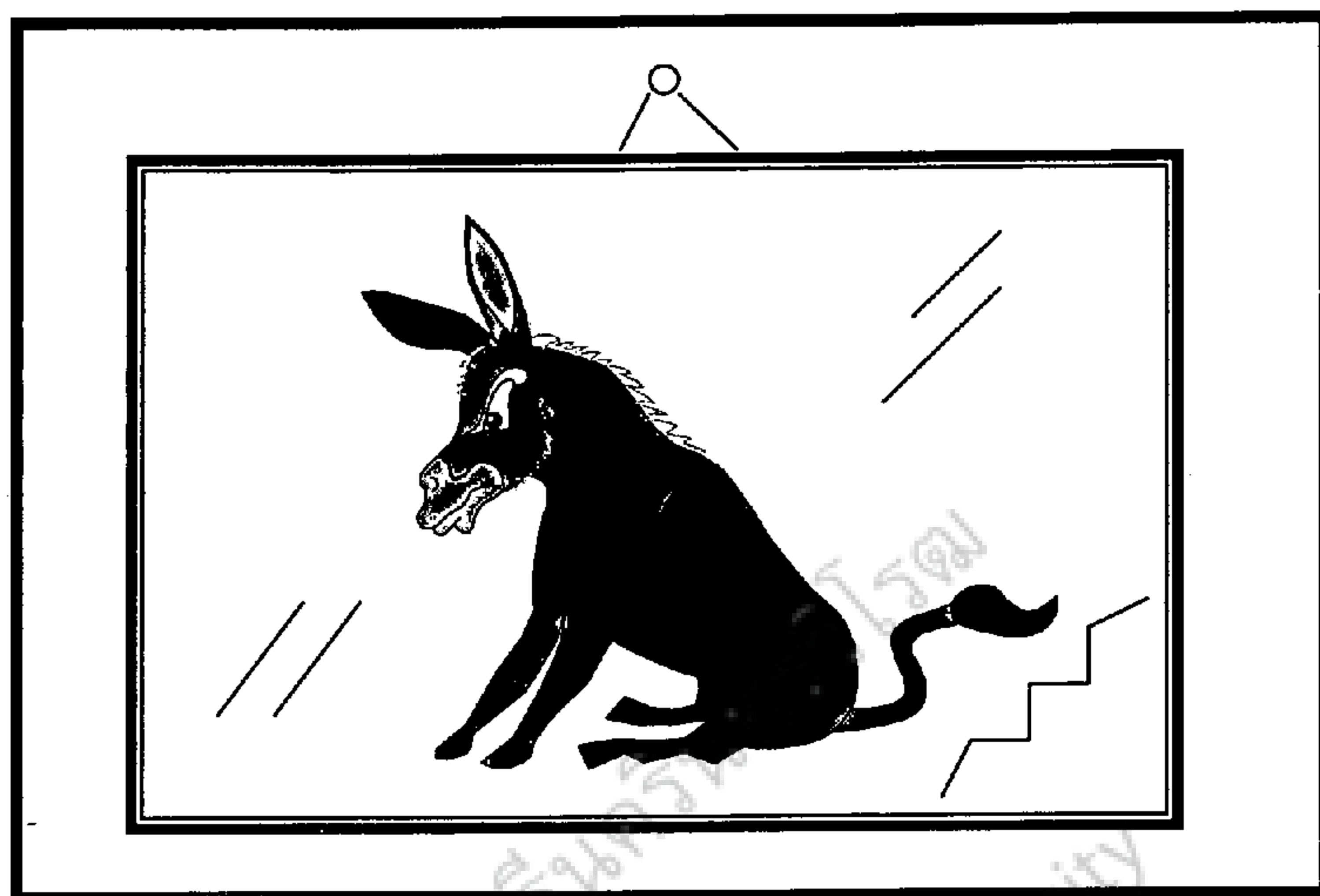
1. นาฬิกาที่หน้าปัดมีตัวเลขแล้ว

2. ถ้วยรางวัลที่เป็นรอยร้าว

3. กรอบรูปที่กระจกแตกเป็นรอย

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม

ชื่อกิจกรรม โชคของเรา

เส้นทางการเดินเรื่อง เหตุการณ์

คำถามนำ ถ้าคุณแม่ถูกสล็อตเตอร์รางวัลที่ 2 และได้รับเงินมาจำนวน 200,000 บาท
จะใช้จ่ายอะไรจึงจะคุ้มค่าที่สุด

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดทรัพยากร
2. เพื่อให้นักเรียนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 7 " โชคของเรา "
2. เอกสารกรณีตัวอย่างผู้ที่ได้รับรางวัลจากการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยสุ่มเรียกนักเรียนมาจำนวน 1 คน เพื่ออ่านเอกสารกรณีตัวอย่างผู้ที่ได้รับรางวัลจากการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล จากนั้นจึงถามความเห็นของนักเรียนว่าถ้านักเรียนเป็นผู้ที่ได้รับรางวัล นักเรียนจะใช้จ่ายเงินส่วนนั้นในการสร้างประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นอย่างไร

ขั้นสอน

- 1. ผู้วิจัยถามคำถามหลัก “ ถ้าแต่ละครอบครัวถูกลีดเตอเร่รางวัลที่2 ได้รับเงินมาจำนวนทั้งหมด 200,000 บาท นักเรียนจะใช้ทำอะไรจึงจะคุ้มค่าที่สุด ”
- 2. นักเรียนร่วมกันระดมสมอง คิดวิธีการใช้เงินอย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด
- 3. นักเรียนส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน
- 4. นักเรียนในชั้นช่วยกันอภิปราย

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการใช้ทรัพย์สินและวิธีการใช้ทรัพย์สินอย่างประหยัด จากนั้นผู้วิจัยช่วยสรุปเพิ่มเติมอีกครั้ง

การประเมินผล

- 1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
- 3. สังเกตจากใบงาน
- 4. สังเกตจากการนำเสนอผลงาน

กรณีตัวอย่างผู้ท.ได้รับรางวัลจากการขอสิทธิที่ดินแบ่งรัฐชาติ

ยายฉิมอาศัยอยู่กับสามีชื่อตาจ๋า ยายฉิมเป็นนักเสี่ยงโชคตัวยง ทุกๆ วันที่ 1 และวันที่ 16 ทุกๆ คนจะเห็นยายฉิมคอยฟังวิทยุอยู่ทุกครั้ง เพื่อคอยลุ้นว่าตนจะได้รางวัลจากการซื้อลอตเตอรี่หรือสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือไม่ ในครั้งนี้ก็เช่นกัน...

ขณะที่ยายฉิมกำลังฟังวิทยุ “ ไชโย ๑๑๑ ” ยายฉิมตะโกนสุดเสียง “ ฉันทูกำลังเดือรี่แล้วๆๆ
รวบแล้ว ไชโย เศรษฐีฉิมมาแล้ว ”

ยายฉิมดีใจมากและนำล็อตเตอรี่ฉบับนั้นไปขึ้นเงิน ปรากฏว่าได้รับเงินมาจำนวน 200,000 บาท มีเพื่อนบ้านมาแสดงความยินดีกับยายฉิมมากมาย บ้างก็เปลี่ยนสรรพนามเรียกยายฉิมว่า ท่านฉิม ทำให้ยายฉิมรู้สึกว่ามีอำนาจขึ้นมา จึงนำเงินมาเลี้ยงคนในหมู่บ้าน และนำมาใช้รับประทานอาหารหรูหรา ตาฉันทายามเตือนยายฉิมมาโดยตลอด แต่ยายฉิมไม่ฟังและกล่าวหาว่าตาฉันทนจึงไล่ตาฉันทไปนอกบ้าน

ในที่สุด..ไม่กี่วันเงินที่ยายฉิมได้รับมาก็หมด เพื่อนบ้านที่เคยเรียกท่านฉิมก็หายไป เหลือแต่สุนัข และไก่ไม่กี่ตัวที่เดินไปมาแถวนั้น ส่วนตาน้ำก็ถูกยายฉิมไล่ออกไปนอกบ้านเสียแล้ว ยายฉิมจึงรู้สึกว่ถ้าตนเชื่อตาน้ำเสียตั้งแต่ตอนแรกก็ไม่ต้องเสียเงินทั้งหมดไปโดยเปล่าประโยชน์ ชำร่ายยังเสียตาน้ำไปด้วย ยายฉิมจึงออกตามหาตาน้ำและขอโทษตาน้ำพร้อมให้สัญญาว่าจะไม่ทำอย่างที่ผ่านมาอีก...

โชคของเรา

คำชี้แจง ถ้าครอบครัวของท่านถูกล๊อตเตอรี่รางวัลที่2 ได้รับเงินมาจำนวนทั้งหมด 200,000 บาท นักเรียนจะใช้ทำอะไรจึงจะคุ้มค่าที่สุดนักเรียนร่วมกันระดมสมอง คิดวิธีการใช้เงินอย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด

ชื่อครอบครัว.....

ครอบครัวของข้าพเจ้าจะใช้เงินจำนวน 200,000 บาท ดังนี้

Srinakharinwirot University

นักเรียนคิดว่าคุ้มค่างบเงินที่ได้รับมาหรือไม่ อย่างไร

This image shows a single sheet of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด
ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้

ข้อพิจารณา ประหยัดน้ำกันเถอะ

เส้นทางการเดินเรื่อง เหตุการณ์

คำถามหลัก จะใช้อย่างไรให้ประหยัดที่สุด

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุดิบประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้
2. เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้

อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 8 “ น้ำหมดไป..เราทำอย่างไรดี ”

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

๕. ขันน้ำ

ผู้วิจัยเขียนคำว่า “น้ำ” บนกระดาน แล้วถามนักเรียนถึงความหมาย และคุณค่าของน้ำ
ให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย

ชั้นสอน

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าน้ำมีประโยชน์อะไร ถ้าน้ำหมดไปจากโลกนี้จะเกิดอะไรขึ้น และจะอย่างไรไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น
2. นักเรียนแต่ละครอบครัวช่วยกันคิดโดยวิธีระดมสมอง และเขียนลงใน ใบงาน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดบทบาทสมมติเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดน้ำและนำเสนอให้สมาชิกในกลุ่มอื่นๆ

4. นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงความสำคัญของน้ำ และวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด
 คำนึงค่ากับประโยชน์อันมหาศาลของน้ำ

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปถึงความสำคัญของน้ำและทรัพยากรการมีส่วนร่วม จากนั้นผู้วิจัย
 สรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. พิจารณาจากใบงาน
4. พิจารณาจากการนำเสนอโดยใช้บทบาทสมมติ

ใบงานที่ 8

น้ำหมดไป...ทำอย่างไรดี

คำชี้แจง นักเรียนในครอบครัวช่วยกันเขียนประโยชน์ของน้ำ และถ้าน้ำหมดไปจากโลกนี้จะเกิดอะไรขึ้น และจะทำอย่างไรไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น

ชื่อครอบครัว.....

ประโยชน์ของน้ำ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถ้าน้ำหมดไปจากโลกนี้จะเกิดอะไรขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จะทำอย่างไรไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น.....

.....

.....

.....

.....

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด
ครั้งที่10

ชื่อเรื่อง วางแผนจัดเวลา

ชื่อกิจกรรม ไม่มีเวลา

เส้นทางการเดินเรื่อง เหตุการณ์

คำถามหลัก ทำอย่างไรให้ทันเวลา

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

- 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการประหยัดเวลา
- 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนจัดเวลาให้กับตนเอง

อุปกรณ์

- 1. ใบงานที่ 8 “ พลาดอีกแล้ว ”

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงการพลาดนัดสำคัญ และให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงสาเหตุ และผลเสียที่เกิดขึ้นจากการพลาดนัดในครั้งนั้นๆ

ขั้นสอน

- 1. ผู้วิจัยเล่าให้นักเรียนฟังว่าในวันนี้แต่ละครอบครัวได้นัดกับครอบครัวของคุณป้า เพื่อที่จะไปเที่ยวที่จังหวัดอยุธยา โดยตกลงกันว่ารถจะออกเวลา 8.00 น. แต่ปรากฏว่าเมื่อไปถึง รถก็ออกไปเสียแล้ว

- 2. นักเรียนแต่ละครอบครัวร่วมกันคิดว่าเหตุผลใดจึงทำให้ไปถึงที่นัดหมายช้าและทำให้พลาดการเดินทางครั้งนี้ รวมทั้งคิดถึงผลเสียที่เกิดขึ้นด้วย
- 3. นำเสนอผลงานที่ร่วมกันคิดให้กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน
- 4. เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้วให้ช่วยกันสรุปถึงสาเหตุหลักๆ ที่เกิดขึ้น และการป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นอีก

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปถึงวิธีการจัดเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรม และสามารถใช้เวลาที่มีได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

การประเมินผล

- 1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
- 3. พิจารณาจากผลงาน
- 4. พิจารณาจากการนำเสนอ

ใบงานที่ 8

พลาตอีกแล้ว

คำชี้แจง วันนี้แต่ละครอบครัวได้นัดกับครอบครัวของคุณป้าเพื่อที่จะไปเที่ยวที่จังหวัดอยุธยา โดยตกลงกันว่ารถจะออกเวลา 8.00 น. แต่ปรากฏว่าเมื่อไปถึง รถก็ออกไปเสียแล้ว ให้แต่ละครอบครัวเขียนชี้แจงสาเหตุผลเสีย และวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก

ชื่อครอบครัว.....

สาเหตุที่ทำให้พลาตนัด

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

ผลเสียที่เกิดขึ้น

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

การป้องกันไม่ให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharawiroth University

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง	การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ เวลา ทรัพย์สิน
ชื่อกิจกรรม	รณรงค์ ร่วมใจประหยัด
เส้นทางการเดินเรื่อง	เหตุการณ์
คำถามหลัก	นักเรียนจะช่วยรณรงค์และจูงใจให้คนอื่น ๆ เห็นคุณค่าและความสำคัญของการประหยัดได้อย่างไร
เวลาที่ใช้	50 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการประหยัดทั้งสิ่งของเครื่องใช้ เวลา และทรัพย์สิน
อุปกรณ์	1. กระดาษสีขาว 80 ปอนด์ 2. สีเทียน, สีเมจิก 3. กรรไกร 4. กาว

การดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนถึงการรณรงค์ให้คนอื่น ๆ เห็นคุณค่า ความสำคัญของการประหยัด นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น และอภิปรายถึงสังคมปัจจุบันที่ขาดการประหยัดซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยเจริญ

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละครอบครัวระดมสมองและช่วยกันสร้างสรรค์ผลงานรณรงค์ให้คนอื่นๆ เห็นความสำคัญของการประหยัด ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของป้าย โปสเตอร์ หรือหนังสือเล่มเล็ก เป็นต้น
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลงาน

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปถึงวิธีการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดของตนเองและคนอื่นๆ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
3. พิจารณาจากผลงานอันได้แก่ ป้าย / โปสเตอร์รณรงค์ให้เห็นความสำคัญของการประหยัด
4. พิจารณาจากการนำเสนอ

โปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ครั้งที่12

ชื่อเรื่อง บัณฑิตนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

เวลาที่ใช้ 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

อุปกรณ์

1. กระดาษเปล่า
2. ปากกา / ดินสอ

การดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
2. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง และกล่าวปิดการทดลอง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ และความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

ภาคผนวก ข

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด
2. ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของคะแนน
แบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด

แบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด

คำชี้แจง แบบสอบถามเรื่องการประหยัดเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบตามสถานการณ์ที่กำหนด แต่ละข้อมี 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดแล้วตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. วันนี้ตุ๊กตาช่วยไปซื้อผลไม้ให้คุณแม่ที่ตลาด คุณแม่จึงให้เงินทอนจำนวน 50 บาทเป็นรางวัล ถ้านักเรียนเป็นตุ๊กตานักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. นำไปเล่นอินเทอร์เน็ตที่ร้านอินเทอร์เน็ตหน้าบ้านได้ตั้ง 2 ชั่วโมง แถมยังเหลือเงินอีก 10 บาท จึงไปซื้อขนมรับประทาน
 - ข. นำไปซ่อมแว่นตา และเหลืออีก 10 บาทนำไปหยอดกระปุก
 - ค. นำไปร้องคาราโอเกะที่ห้างสรรพสินค้าได้ 5 เพลงพอดี
2. แก้วเพิ่งย้ายเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ และอาศัยอยู่กับคุณป้า คุณพ่อและคุณแม่จะส่งเงินมาให้แก้ว ทุกเดือน เดือนละ 2,500 บาท ซึ่งบางครั้งก็ไม่พอ ถ้านักเรียนเป็นแก้วนักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ใช้เงินไปเรื่อยๆ เมื่อไม่มีเงินใช้จึงไปทำงานพิเศษหารายได้เพิ่มเติม
 - ข. วางแผนการใช้เงินให้เพียงพอในแต่ละเดือน หากเดือนไหนไม่พอจึงขอคุณพ่อเพิ่ม
 - ค. ถ้าเงินหมดก็ขอคุณป้าใช้ก่อน เมื่อได้รับเงินในเดือนต่อไปค่อยนำมาใช้คืน
3. เปิดเทอมใหม่ เพื่อนๆ ของเก๋ต่างซื้อกระเป๋าหิ้วเดียวกันหมด เก๋อยากได้เหมือนเพื่อนจึงไปบอกคุณแม่ คุณแม่จึงพาเก๋ไปห้างสรรพสินค้า ปรากฏว่ากระเป๋าใบนั้นมีราคาถึง 4,500 บาท คุณแม่บอกว่าแพงเกินกว่าเด็กนักเรียนจะใช้ ถ้านักเรียนเป็นเก๋นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. บอกคุณแม่ว่าใครๆ ก็ใช้กัน ถ้าไม่ใช้ก็จะขายหน้าเพื่อนๆ แย่ และพยายามอ้อนจนได้กระเป๋าในที่สุด
 - ข. บอกคุณแม่ว่าไม่ให้ซื้อที่ห้างสรรพสินค้านี้ แต่ไปที่อื่นที่ลดราคา จนสามารถซื้อได้ในราคา 4,000 บาท
 - ค. บอกให้คุณแม่ซื้อกระเป๋ายี่ห้ออื่นซึ่งถูกกว่า แต่ก็สวยและทนเหมือนกัน
4. ย้วยเพิ่งซื้อคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กมาใหม่ จึงมาเล่าให้ก้องฟัง ก้องจึงรู้สึกอยากได้บ้าง ทั้งที่มีคอมพิวเตอร์อยู่ที่บ้านแล้วเครื่องหนึ่ง ถ้านักเรียนเป็นก้องนักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ใช้คอมพิวเตอร์เครื่องเก่าไปก่อน เมื่อเสียจนซ่อมไม่ได้แล้วจึงซื้อเครื่องใหม่
 - ข. ไปทำงานพิเศษเพื่อเก็บเงินซื้อเครื่องใหม่ด้วยตัวเอง
 - ค. ไปขอร้องให้คุณตาซื้อให้ทันที
5. แป้มชวนดาวไปเดินซื้อเสื้อผ้าที่สวนจตุจักร ดาวชอบเสื้อตัวหนึ่งมาก ราคา 500 บาท แต่ดาวคิดว่าแพงเกินไป ถ้านักเรียนเป็นดาว นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ตัดสินใจซื้อเลย เพราะไม่อยากต่อ กลัวจะถูกแม่ค้าดูถูกว่าไม่มีเงินซื้อ
 - ข. ดูร้านอื่นก่อนว่ามีเหมือนกันหรือไม่ ถ้าไม่มีค่อยกลับมาต่อราคา
 - ค. ลองถามแม่ค้าว่าลดได้เท่าไร ก็เอาเท่านั้น

6. พิมพ์เสื้อเชิ้ตมาตัวหนึ่ง แต่เมื่อลองใส่แล้วไม่สวยอย่างที่คิด พิมพ์อยากจะนำไปเปลี่ยนแต่ทางร้านก็ไม่รับเปลี่ยน ถ้านักเรียนเป็นพิมพ์ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บไว้ในตู้โดยไม่ใส่อีกเลย จากนั้นค่อยหาซื้อเสื้อเชิ้ตที่ถูกต้องตัวใหม่
 - ข. นำเสื้อเชิ้ตมาดัดแปลงเองโดยทำให้เหมาะสมกับรูปร่างของตน
 - ค. นำเสื้อเชิ้ตไปขายในราคาลด 50 %
7. ในวันเกิดของแจ่ม แจ่มมักจะจัดงานเลี้ยงที่บ้านอย่างใหญ่โต และชวนเพื่อนๆ ไปงานทุกปี ส่วนในวันเกิดของกุก กุกจะนำลูกอมมาแจกเพื่อนๆ ทุกปีเช่นกัน ถ้าเป็นวันเกิดของนักเรียนนักเรียนจะเลือกแบบใด
 - ก. ไม่เลือกแบบใดเลย แต่จะชวนคุณพ่อคุณแม่และเพื่อนสนิทไปรับประทานอาหารเล็กๆ น้อยๆ
 - ข. เลือกแบบแจ่ม เพราะรู้สึกว่าตนจะดูดีในสายตาของเพื่อนๆ
 - ค. เลือกแบบกุก เพราะรู้สึกว่าเพื่อนๆ เห็นความสำคัญของตน
8. พรุ่งนี้เป็นวันเกิดของปุยเพื่อนรักของแนน แนนจึงตั้งใจว่าจะซื้อของขวัญชิ้นพิเศษให้ แต่แนนมีเงินเหลืออยู่ในกระเป๋าเพียง 200 บาท ซึ่งจะต้องเก็บไว้ใช้ในวันพฤหัสบดี และวันศุกร์ด้วย ถ้านักเรียนเป็นแนนนักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เคยได้ยินปุยบอกว่าอยากได้สร้อยคอกับต่างหู ก็เลยนำเงินทั้งหมดไปซื้อเพื่อให้ปุยประทับใจกับของขวัญที่ได้รับ
 - ข. คิดไว้ว่าในวันพฤหัสบดีและวันศุกร์จะใช้เงินจำนวนเท่าใด ที่เหลือจึงนำมาซื้อสมุดบันทึกที่เขียนความข้อความซึ่งๆ อวยพรวันเกิดปุย เป็นของขวัญ
 - ค. นำเงินไปซื้อกระเป๋าสตางค์ใบสวยให้ปุยก่อน แล้วจึงนำเงินที่เหลือ 50 บาทมาใช้ในวันพฤหัสบดีและศุกร์ แต่ถ้าไม่พอจริงๆ ค่อยขอยืมปุย
9. เอ บี กับอุ๋เพิ่งเล่นเทนนิสกันมา ทั้งสามจึงรู้สึกเหนื่อยและหิวมาก บีชวนอุ๋ไปรับประทานอาหารญี่ปุ่นเหมือนกับที่ชวนทุกครั้ง แต่เอรู้สึกว่าการรับประทานอาหารญี่ปุ่นมีราคาสูงจึงเสนอความเห็นให้ไปรับประทานอาหารจานเดียวดีกว่า ถ้านักเรียนเป็นอุ๋นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
 - ก. เห็นด้วยกับบี เพราะเวลาไปกินอาหารญี่ปุ่นจะรู้สึกว่าตนดูดี มีรสนิยม และทันสมัย
 - ข. เห็นด้วยกับเอ เพราะอาหารจานเดียว เช่น ข้าวผัดก็ทำให้อิ่ม แถมยังราคาถูกด้วย
 - ค. เห็นด้วยกับบีในครั้งนี้ แต่บอกว่าครั้งต่อไปน่าจะลองไปรับประทานอาหารจานเดียวจะได้ไม่สิ้นเปลืองมากนัก
10. ก้องได้รับทุนการศึกษาจากการสอบได้ลำดับที่ 1 ของห้องเป็นเงินจำนวน 10,000 บาท เพื่อนๆ อยากให้ก้องซื้อโทรศัพท์มือถือจะได้นำมาติดต่อสื่อสารกันได้ ก้องก็เห็นด้วย แต่อีกใจหนึ่งก็อยากได้กล้องถ่ายรูป ถ้านักเรียนเป็นก้องนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร
 - ก. นำไปซื้อกล้องถ่ายรูปมือสอง แล้วนำไปฝึกถ่ายเพราะก้องชอบการถ่ายรูปมาก และฝันอยากเป็นช่างถ่ายรูป
 - ข. ตัดสินใจไม่ได้จึงนำส่วนหนึ่งไปเลี้ยงขนมเพื่อนๆ และอีกส่วนหนึ่งนำไปฝากธนาคาร
 - ค. นำไปซื้อโทรศัพท์มือถือตามที่เพื่อนบอกเพราะจะได้ติดต่อกันได้และทำให้เพื่อนๆ ชอบตนมากขึ้น

11. พรุ่งนี้แป้งจะต้องสอบวิชาภาษาไทย แต่คืนนี้มีละครที่แป้งชอบดูอย่างมาก ถ้านักเรียนเป็นแป้งนักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. อ่านหนังสือให้จบก่อน ไว้สัปดาห์หน้าค่อยดูละคร
 - ข. ดูละครก่อน เมื่อถึงโฆษณาก็ไปนั่งอ่านหนังสือ
 - ค. ดูละครจนจบก่อน จากนั้นค่อยอ่านหนังสือ
12. คุณแม่มารับเนื้ทตอนห้าโมงของทุกวัน ดังนั้นเนื้ทจะมีเวลาว่าง 3 ชั่วโมง เนื้ทจึงใช้ในการเล่นฟุตบอล นักเรียนเห็นด้วยกับการใช้เวลาของเนื้ทหรือไม่
 - ก. ไม่เห็นด้วย เพราะเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์
 - ข. เห็นด้วย แต่จะต้องทำการบ้านให้เสร็จก่อน
 - ค. เห็นด้วย เพราะทำให้มีสุขภาพดี
13. วันนี้เป็นวันหยุด แป้งจึงได้หยุดอยู่บ้าน ถ้านักเรียนเป็นแป้ง นักเรียนจะใช้เวลาอย่างไร
 - ก. ชวนคุณแม่ไปซื้อของ แล้วกลับมาดูซีดี เป็นการพักผ่อน
 - ข. ตื่นตั้งแต่เช้า อ่านหนังสือ และช่วยคุณแม่ทำงานบ้าน
 - ค. ทำการบ้านก่อน เสร็จแล้วจึงออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อน
14. เอ็มมักจะอ่านหนังสือและทบทวนวิชาต่างๆ ทุกวัน
 นัทมักจะอ่านหนังสือและทบทวนวิชาต่างๆ ทุกสัปดาห์
 หนุ่มมักจะอ่านหนังสือและทบทวนวิชาต่างๆ ก่อนสอบ 1 วัน
 ถ้านักเรียนเลือกได้ นักเรียนจะเลือกเป็นแบบใด
 - ก. เลือกเป็นเอ็ม
 - ข. เลือกเป็นนัท
 - ค. เลือกเป็นหนุ่ม
15. ทุกวันหลังเลิกเรียน คุณพ่อจะไปรับอรกลับบ้าน อรกลับถึงบ้านเวลา 17.00 น. ของทุกวัน แต่ไม่รู้จะใช้เวลาที่เหลืออย่างไรดี ถ้านักเรียนเป็นอร นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ทำการบ้านจนกระทั่ง 18.00 น. แล้วไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ จากนั้นจึงกลับมารับประทานอาหาร อาบน้ำ และทำการบ้านต่อจนเสร็จ
 - ข. ทำการบ้านตั้งแต่อยู่ที่โรงเรียน เมื่อกลับมาถึงก็รีบทำให้เสร็จ แล้วจึงออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ จากนั้นจึงกลับมารับประทานอาหาร และอาบน้ำ
 - ค. ออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ ข้างบ้าน แล้วจึงรับประทานอาหาร อาบน้ำ และทำการบ้าน
16. วันนี้เจนโทรศัพท์มาหาจิวและถามการบ้าน จิวจึงอธิบายให้เจนฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงคุยกันถึงเรื่องเพื่อนๆ ในห้อง จนเวลาผ่านไปครึ่งชั่วโมง คุณแม่จึงมาเรียกให้จิวไปช่วยล้างจาน ถ้านักเรียนเป็นจิว นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. บอกเจนว่าไว้คุยกันต่อที่โรงเรียน เตียวจะไปช่วยคุณแม่ล้างจานก่อน
 - ข. บอกคุณแม่ว่าอีกเตียวจะไปช่วยล้างจาน จากนั้นก็นั่งคุยต่อไปเรื่อยๆ
 - ค. คุยกับเจนต่อ แต่ก็ล้างจานไปด้วย

17. วันนี้เป็นวันพฤหัสบดีแหวนไปโรงเรียนเหมือนเคย ในวิชาหกรรมาจารย์สั่งให้แหวนเย็บผ้ากันเปื้อนให้เสร็จ และนำมาส่งในวันจันทร์ ส่วนอาจารย์วิชาคณิตศาสตร์ให้แหวนทำแบบฝึกหัดจำนวน 10 ข้อ กำหนดส่งในเช้าวันรุ่งขึ้น และในวิชาภาษาไทย อาจารย์ก็บอกให้แหวนเขียนเรียงความส่งในวันพรุ่งนี้เย็น แหวนจึงรู้สึกวิตกกังวลว่าจะไม่สามารถส่งการบ้านได้ทัน ถ้านักเรียนเป็นแหวน นักเรียนจะอย่างไร
- เริ่มเย็บผ้ากันเปื้อนก่อนแล้วจึงทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ จากนั้นจึงเขียนเรียงความในวิชาภาษาไทย
 - เริ่มทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ก่อนแล้วจึงเขียนเรียงความวิชาภาษาไทย จากนั้นจึงเย็บผ้ากับเปื้อน
 - ทำไปพร้อมๆ กันทั้ง 3 วิชา จะได้ไม่เบื่อ และเสร็จพร้อมๆ กัน
18. ปอนบอกกับเป้ว่าปอนมีเคล็ดลับในการเรียนให้สนุก โดยคุยเล่นในห้องเรียน แต่เมื่อถึงตอนเย็นค่อยไปเรียนพิเศษ ก็ได้รับความรู้เท่ากันและไม่น่าเบื่อ ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร
- คิดว่าถ้าเปิดใจเรียนในห้องให้ดี ก็ไม่ต้องเรียนพิเศษ และอาจสอบได้ที่ 1 อีกด้วย
 - เห็นด้วยกับเป้ เพราะเห็นเป้สำเร็จได้ตลอดทั้งวัน อีกทั้งยังสอบได้ที่ 3 ทุกครั้ง
 - คิดว่าเป้ น่าจะฟังที่อาจารย์พูดบ้าง จากนั้นจึงไปเรียนพิเศษให้ความรู้แน่นขึ้น
19. ในวันเสาร์นี้คุณป้าจะพาออกไปเที่ยว แต่ให้เกดเลือกสถานที่เอง ถ้านักเรียนเป็นเกด นักเรียนจะเลือกไปเที่ยวที่ไหน
- เลือกไปเที่ยวที่พิพิธภัณฑ์เด็ก
 - เลือกไปซื้อของที่เซ็นทรัล
 - เลือกไปสวนสาธารณะ
20. ในช่วงเวลาว่างวิทยาศาสตร์ มีม้วนต่อมเล่นเกมที่ต่อมชอบมาก ถ้านักเรียนเป็นต่อมนักเรียนจะทำอย่างไร
- ขออนุญาตอาจารย์ไปเข้าห้องน้ำ ไปเล่นเกมจนพอใจแล้วจึงกลับมา
 - รอนจนกระทั่งหมดชั่วโมง แล้วค่อยนำเกมออกมาเล่น
 - นำเกมออกมาเล่น ขณะที่อาจารย์เดินไปนอกห้อง
21. กระจ่ายเพิ่งซื้อเสื้อยืดสีส้มสดใสมากตัวหนึ่ง ขณะที่ใส่ไปเที่ยวกับเพื่อนๆ นั้น แขนเสื้อเกี่ยวกับตะปูขาดเป็นรู ถ้านักเรียนเป็นกระจ่าย นักเรียนจะอย่างไร
- ตัดผ้าเป็นรูปดอกไม้มาปะติดที่แขนเสื้อทั้งสองข้าง
 - เอามาทำผ้าขี้ริ้ว โดยตัดส่วนที่เป็นรูทิ้งไป
 - ในเมื่อเสื้อขาดไปแล้วก็ทิ้งไปเลยจะดีกว่า
22. จอยเห็นโฆษณาสบู่ยี่ห้อหนึ่งบอกว่าจะทำให้ผู้ใช้มีผิวขาวเนียนสวย จอยจึงไปซื้อมาลองใช้ดูบ้าง แต่สบู่ก้อนเก่ายังไม่หมด ถ้านักเรียนเป็นจอย นักเรียนจะอย่างไร
- ใช้ของใหม่เลย เพราะของเก่าคุณภาพไม่ดี
 - ใช้ของเก่าให้หมดก่อนแล้วจึงใช้ของใหม่
 - ใช้พร้อมกันทั้งของเก่าของใหม่

23. แอนกำลังเดินทางไปเรียนวิชาศิลปะ ขณะเดินอยู่นั้นแอนก็คุยกับเพื่อนๆ อย่างสนุกสนาน จึงไม่ทันระวัง ทำให้สีเมจิกกระเด็นตกลงไปในท่อระบายน้ำ แอนเสียใจมากเพราะคุณแม่เพิ่งซื้อให้ ถ้านักเรียนเป็นแอน นักเรียนจะอย่างไรกับสถานการณ์นี้
- ก. ดึงท่อระบายน้ำออก แล้วเก็บสีเมจิกทุกด้ามไปล้างให้สะอาด ถึงแม้ว่าจะมีคนยืนมองอยู่ก็ตาม
 - ข. ไม่ดึงท่อระบายน้ำออกเพราะอายคนที่มองอยู่ เก็บแต่สีที่พอเก็บได้ไปล้าง
 - ค. บอกให้คุณแม่ซื้อให้ใหม่ดีกว่า อายคนที่มองอยู่ ไม่อยากถูกหัวเราะ
24. แจนเป็นน้องคนเล็กของครอบครัว แจนจึงไม่ค่อยได้ใช้ของใหม่ๆ เช่น หนังสือ กระโปรง หรือรองเท้านักเรียนเพราะคุณพ่อบอกว่าการใช้ของต่อจากพี่ๆ เป็นการช่วยคุณพ่อประหยัด ถ้านักเรียนเป็นแจน นักเรียนจะอย่างไร
- ก. โกรธและไม่พูดกับคุณพ่อจนกว่าคุณพ่อจะซื้อของใหม่ทั้งหมดให้ เพราะรู้สึกว่ายุติธรรม
 - ข. เข้าใจตามที่คุณพ่อบอก เพราะสิ่งของที่ได้รับก็ยังดูใหม่อยู่ น่าเสียดายถ้าจะต้องทิ้งไป
 - ค. เสนอขอแลกเปลี่ยน โดยคุณพ่อจะต้องให้ของขวัญอื่นแทน
25. ดิ๊กเดินไปเข้าห้องน้ำ มีก๊อกน้ำเปิดทิ้งไว้ ดิ๊กจึงเดินเข้าไปช่วยปิด แต่ปรากฏว่ายังปิด น้ำก็ยิ่งไหลมากขึ้น ถ้านักเรียนเป็นดิก นักเรียนจะอย่างไร
- ก. รีบเดินหนีออกมาก่อน เพราะกลัวว่าคนอื่นจะเข้าใจผิดว่าตนเป็นคนทำ
 - ข. พยายามปิดไปเรื่อยๆ จนกระทั่งน้ำล้นอ่าง แล้วจึงวิ่งไปบอกอาจารย์
 - ค. รีบเดินไปบอกอาจารย์ทันที เพื่อที่จะได้ติดต่อช่างซ่อมก๊อกน้ำ
26. ในวิชาศิลปะ อาจารย์ให้นักเรียนวาดภาพด้วยสีน้ำมัน ขณะที่ปูกำลังวาดอยู่นั้น เผิณมือของปูปัดสีหก เมื่อเช็ดสีออกก็ยังมีคราบสีติดอยู่ ถ้านักเรียนเป็นปูนักเรียนจะอย่างไร
- ก. ขอทินเนอร์ หรือน้ำมันสนจากพี่คนงานมาเช็ดจนหมดคราบ
 - ข. วางกระป๋องสีทับไว้จะได้ไม่มีใครเห็น
 - ค. ไปบอกพี่คนงานก่อนกลับบ้าน
27. อุ่มซื้อกีบติดผมยี่ห้อหนึ่งมา 2 ตัวซึ่งมีราคาแพงมากเมื่อลองติดดู กีบตัวหนึ่งก็หัก ถ้านักเรียนเป็นอุ่ม นักเรียนจะอย่างไร
- ก. หาซื้อกีบธรรมดาที่ราคาไม่แพงเกินไป และไม่หักง่าย
 - ข. ซื้อยี่ห้อเดิม แต่เลือกแบบที่หักยาก
 - ค. ซื้อใหม่อีกข้างหนึ่ง จะได้ครบคู่
28. คุณป้าซื้อรองเท้าให้หนู 2 คู่ หนูชอบคู่สีขาวมากกว่าคู่สีดำ จึงใส่แต่รองเท้าสีขาวทุกครั้งที่ไปเที่ยว นักเรียนคิดว่าหนูทำถูกต้องหรือไม่
- ก. ไม่ถูกต้อง เพราะถ้าหนูใส่คู่สีขาวบ่อยๆ จะทำให้สีหม่นได้ และเพื่อนๆ จะคิดว่ามีรองเท้าคู่เดียว
 - ข. ไม่ถูกต้อง เพราะถ้าหนูใส่สีขาวคู่เดียวบ่อยๆ จะทำให้รองเท้าเก่าและขาดเร็ว
 - ค. ไม่ถูกต้อง เพราะคุณป้าจะรู้สึกไม่ดีที่หลานไม่ชอบคู่สีขาว

29. ในเวลาเที่ยงตรง เปิ้ลลงมารับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหาร ปรากฏว่าทำช้อนตกที่พื้น ถ้านักเรียนเป็นเปิ้ล นักเรียนจะอย่างไร
- ไม่สนใจ และไปหยิบช้อนคันใหม่ คิดว่าเดี๋ยวพี่คนงานก็เก็บไปล้างเอง
 - เก็บช้อนที่ทำตกไปล้างให้สะอาด แล้วนำมาเก็บที่วางช้อน
 - เก็บช้อนที่ทำตกขึ้นมาและวางไว้บนโต๊ะ
30. วันเกิดปีนี้ฝนได้รับโทรศัพท์มือถือเป็นของขวัญ ฝนดีใจมากและอยากนำไปให้เพื่อนๆที่โรงเรียนดู ถ้านักเรียนเป็นฝนนักเรียนจะอย่างไร
- ไม่นำโทรศัพท์มือถือไปโรงเรียน เพราะกลัวหาย แต่จะโทรไปคุยกับเพื่อนตอนกลางคืน ให้เพื่อนรู้ว่ามียุโทรศัพท์เครื่องใหม่แล้ว
 - นำโทรศัพท์มือถือไปโรงเรียนทั้งที่มีกฎหมายห้ามไว้แล้ว
 - ใช้โทรศัพท์เวลาจำเป็นเท่านั้น

๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	4.95	16	2.19
2	2.25	17	2.58
3	3.28	18	3.27
4	3.50	19	4.09
5	5.88	20	3.40
6	2.34	21	4.24
7	2.90	22	3.26
8	4.26	23	4.09
9	1.98	24	4.50
10	2.61	25	4.03
11	3.26	26	2.89
12	3.41	27	2.94
13	5.76	28	5.20
14	2.80	29	3.70
15	4.96	30	3.24

ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.98 - 5.88
ค่าความเชื่อมั่น .83

กระดาษคำตอบ

ชื่อ.....นามสกุล.....
ชั้น.....เลขที่.....
โรงเรียน.....

ข้อ	ก	ข	ค
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

ข้อ	ก	ข	ค
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			

คะแนนรวม

ภาคผนวก ค

1. ตารางคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
2. ตารางคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์
3. ตารางคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

ตาราง 6 แสดงคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังได้รับการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	24	55	27	45
2	29	57	30	43
3	17	54	32	47
4	30	59	45	48
5	36	49	30	36
6	38	53	38	40
7	25	48	22	30
8	18	51	30	37
9	31	56	34	40
10	40	60	18	33
11	24	49	29	38
12	19	53	34	39
13	41	58	22	30
14	38	55	36	40
15	17	49	25	35
$\bar{x}$	28.46	53.73	30.13	38.73
S.D.	8.67	3.90	6.91	5.52

ตาราง 7 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มทดลอง ก่อน และหลังได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง			
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	ผลต่างยกกำลังสอง
1	24	55	31	961
2	29	57	28	787
3	17	54	37	1369
4	30	59	29	841
5	36	49	13	169
6	38	53	15	225
7	25	48	23	529
8	18	51	33	1,089
9	31	56	25	625
10	40	60	20	400
11	24	49	25	625
12	19	53	34	1,156
13	41	58	17	289
14	38	55	17	289
15	17	49	32	1,024
	$\bar{X} = 28.46$ S.D. = 8.67	$\bar{X} = 53.73$ S.D. = 3.90	$\sum D = 379$ $\bar{X}_{diff} = 25.26$ S.D. _{diff} = 7.55	$\sum D^2 = 10,375$

ตาราง 8 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มทดลอง ก่อน และหลังไม่ได้รับการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ลำดับที่	กลุ่มควบคุม			
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	ผลต่างยกกำลังสอง
1	27	45	18	324
2	30	43	13	169
3	32	47	15	225
4	45	48	3	9
5	30	36	6	36
6	38	40	2	4
7	22	30	8	64
8	30	37	7	49
9	34	40	6	36
10	18	33	15	225
11	29	38	9	81
12	34	39	5	25
13	22	30	8	64
14	36	40	4	16
15	25	35	10	100
	$\bar{x}=30.13$ S.D. =6.91	$\bar{x} =38.73$ S.D. =5.52	$\sum D =129$ $\bar{x}_{diff}=8.6$ S.D. _{diff} =4.76	$\sum D^2=1,427$

ภาคผนวก ง

1. หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ
2. หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/ 5243

วันที่ ๕ กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้การเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์พาสณา จุฬรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโปรแกรมการเรียนรู้แบบสตอรีไลน์ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

๒๒๖ ๕๖๖๖

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ 5244

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 กรกฎาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และโปรแกรมการเรียนรู้

เนื่องด้วย นางสาวภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ผลของการใช้การเรียนรู้แบบ สดอริไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์อารี พันธุ์มณี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่จัดโปรแกรมการเรียนรู้แบบสดอริไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน และตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์อานภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวภัทราพันธ์ หรุ่นรักวิทย์
วัน เดือน ปีเกิด	20 กรกฎาคม 2520
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	21/61 ม.12 ถนนบางนา-ตราด กรุงเทพฯ 10260
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2537	มัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2541	ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 2 จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2544	นิเทศศาสตรบัณฑิต (วิทยุกระจายเสียง) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2546	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร